

Hala Tuju Portfolio

KERAJAAN NEGERI KELANTAN 2024-2028

Berdasarkan PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033

AN SENI @ KAMPUNG LAUT

Hala Tuju **portfolio** *قورقوليو*

KERAJAAN NEGERI KELANTAN 2024-2028

Berdasarkan PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033

AN SENI KAMPUNG LAUT

Hak Cipta Terpelihara

Sebarang pengeluaran semula mana-mana bahagian kandungan, imej atau petikan daripada buku ini dalam sebarang bentuk dan melalui apa-apa kaedah sama ada secara digital, fotokopi, mekanikal, rakaman atau lain-lain cara adalah dilarang kecuali dengan kebenaran bertulis daripada:

Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan

Aras 1, Blok 1, Kompleks Kota Darulnaim,
15503 Kota Bharu, Kelantan.
Tel: 09748 4259
Faks: 09744 3411
Emel: upen@kelantan.gov.my

Reka Bentuk Grafik & Cetakan:

Institut Pemikiran Tok Guru Dato' Bentara Setia (IPTG),
Tingkat Bawah, Blok Dewan Undangan Negeri Kelantan,
Kompleks Kota Darulnaim, 15503 Kota Bharu, Kelantan.
Tel: 09-7470919
Emel: iptg.kel@gmail.com

Hala Tuju **portfolio** *قورنڧوليو*
KERAJAAN NEGERI KELANTAN **2024-2028**
Berdasarkan PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033

ISI KANDUNGAN

PERUTUSAN YAB MB KELANTAN.....	V
KATA ALU-ALUAN YBM SUK.....	VII
Pengenalan.....	01
Visi, Misi	02
Objektif	03
Akronim dan Singkatan.....	04
Ringkasan Portfolio.....	08

Perutusan Dari

MENTERI BESAR KELANTAN

YAB DATO' PANGLIMA PERANG USTAZ DATO' HAJI MOHD NASSURUDDIN BIN HAJI DAUD

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا

Yang bermaksud: "Sesungguhnya Kami telah memberikan kepadanya kekuasaan memerintah di bumi, dan Kami beri kepadanya jalan bagi menjayakan tiap-tiap sesuatu yang diperlukannya."

(Surah al-Kahfi: 84)

Alhamdulillah, setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke hadrat Allah SWT atas limpahan rahmat, taufik dan hidayah-Nya. Dalam suasana aman, damai dan harmoni ini, kita dikurniakan peluang untuk terus menabur bakti kepada negeri dan rakyat Kelantan, berteraskan Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) sebagai asas pembangunan negeri yang syumul.

Seiring dengan itu, Dokumen Hala Tuju Portfolio Kerajaan Negeri Kelantan 2024-2028 Berdasarkan Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 telah digubal sebagai langkah strategik untuk memperkasa pentadbiran dan pembangunan negeri dalam tempoh lima tahun akan datang. Dokumen ini menjadi hala tuju jangka sederhana dalam kerangka besar *Kelantan Futures State 2033*.

Dokumen ini juga akan menjadi rujukan utama kepada semua jabatan, agensi dan urus setia di bawah Kerajaan Negeri Kelantan dalam merancang, melaksana dan menilai segala inisiatif pembangunan, pentadbiran serta kesejahteraan sosial rakyat. Pada masa yang sama, ia berperanan memperkukuh daya saing pembangunan negeri dalam menghadapi cabaran global, seiring dengan matlamat pembangunan mampan.

Lebih daripada itu, dokumen ini berperanan untuk menterjemah dan merealisasikan teras-teras utama yang digariskan dalam Dokumen Induk Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 ke arah mengakar budaya kerja Islami secara menyeluruh di semua peringkat pentadbiran negeri.

Akhir kalam, marilah kita berganding bahu menjayakan gagasan besar ini di medan tindakan. Mudah-mudahan segala ikhtiar ini dinilai sebagai amal soleh dan dikurniakan keberkatan oleh Allah SWT, demi kebaikan negeri, rakyat dan generasi akan datang.

Dasar Menerajui, Pelan Tindakan Mengemudi, Rakyat Memanfaati.

Sekian, wassalam.

"ISLAM MEMBIMBING, RAJA MEMIMPIN, NEGERI DIBERKATI"
"SEMOGA ALLAH MELINDUNGI TUANKU DUNIA DAN AKHIRAT"

“

Rujukan utama kepada semua jabatan, agensi dan urus setia di bawah Kerajaan Negeri Kelantan dalam merancang, melaksana dan menilai segala inisiatif pembangunan, pentadbiran dan kesejahteraan sosial rakyat. Berperanan menterjemah dan merealisasikan teras-teras utama yang digariskan dalam Dokumen Induk Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 ke arah mengakar budaya kerja Islami secara menyeluruh di semua peringkat pentadbiran negeri.

”

YAB DATO' PANGLIMA PERANG,
USTAZ DATO' HAJI MOHD NASSURUDDIN BIN HAJI DAUD
S.J.M.K., D.J.M.K., J.M. K. (Kelantan)

SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI KELANTAN

YBM TENGKU KAYA PERKASA DATO' DR TENGKU MOHAMED FAZIHARUDEAN AL HAJ BIN TENGKU FEISSAL

Bismillahirrahmanirrahim.

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin dan inayah-Nya, Dokumen Hala Tuju Portfolio Kerajaan Negeri Kelantan 2024-2028 Berdasarkan Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 berjaya diterbitkan. Dokumen ini merupakan pelan perancangan strategik yang berfungsi sebagai rujukan utama dalam melaksanakan pembangunan negeri secara terancang, menyeluruh dan berimpak tinggi.

Dokumen ini disusun sebagai kerangka strategi pembangunan negeri bagi tempoh lima tahun, menetapkan hala tuju dan wawasan negeri melalui portfolio yang telah diluluskan secara holistik. Ia turut memperincikan matlamat pembangunan negeri berpandukan strategi PMBI 2023-2033, merangkumi bidang fokus, strategi, pelan tindakan serta peranan setiap jabatan pelaksana dalam merealisasikan program dan projek yang dirancang.

Sejajar dengan dasar PMBI 2023-2033, dokumen ini menjadi pedoman utama kepada semua jabatan dan agensi dalam memastikan pembangunan negeri kekal berpaksikan nilai Islam. Sasaran utama yang digariskan termasuk meningkatkan pertumbuhan KDNK negeri sekurang-kurangnya 6.0% setiap tahun, memperkukuh peluang pekerjaan, menarik pelaburan strategik serta mengoptimumkan hasil dan kutipan Kerajaan Negeri.

Kerjasama erat antara Kerajaan Negeri, agensi pelaksana, sektor swasta dan rakyat amat penting dalam merealisasikan strategi serta pelan tindakan yang telah dirangka. Sokongan padu semua pihak bakal menjadi pemangkin utama dalam merealisasikan matlamat pembangunan negeri yang progresif, terarah dan selari dengan Maqasid Syariah.

Setinggi-tinggi penghargaan diucapkan kepada semua pihak yang menyumbang kepada penerbitan dokumen ini, khususnya Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan selaku urus setia, atas komitmen tinggi dalam memastikan hala tuju ini disiapkan dengan teliti dan berkualiti.

Semoga dokumen ini menjadi panduan utama dalam mendorong Negeri Kelantan ke arah kemajuan yang lebih berdaya saing dan berimpak tinggi, demi kesejahteraan rakyat seluruhnya. Bersama-sama kita memacu Kelantan ke arah kemajuan yang mampan dan berkekalan, insya-Allah.

“

Dokumen ini disusun sebagai kerangka strategi pembangunan negeri bagi tempoh lima tahun, menetapkan hala tuju dan wawasan negeri melalui portfolio yang telah diluluskan secara holistik. Dokumen ini menjadi pedoman utama kepada semua jabatan dan agensi dalam memastikan pembangunan negeri kekal berpaksikan nilai Islam.

”

SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI KELANTAN
YBM TENGKU KAYA PERKASA DATO' DR TENGKU MOHAMED
FAZIHARUDEAN AL HAJ BIN TENGKU FEISSAL

PENGENALAN

Kerajaan Negeri Kelantan terus komited melaksanakan pentadbiran berteraskan Islam, selaras dengan Dasar "Membangun Bersama Islam" dan pendekatan 'Ubudiyyah, Mas'uliyah dan Itqan (UMI) yang telah menjadi tunjang kepimpinan negeri sejak sekian lama. Kerangka Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 diperkenalkan sebagai dokumen induk untuk mengukuhkan penghayatan prinsip Islam dalam pembangunan negeri secara komprehensif. Dokumen Hala Tuju Portfolio Kerajaan Negeri Kelantan 2024-2028 Berdasarkan Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 dilaksanakan melalui empat fasa seperti berikut:

Fasa Pemacu Strategi

Fasa Kemampunan Strategi

Fasa Peneguh Visi

Fasa Keberhasilan

Fasa ini dilaksanakan berasaskan Maqasid Syariah, memastikan setiap aspek kemajuan Kelantan dipandu oleh lima matlamat utama syariat iaitu Hifz al-Din, Hifz al-Nafs, Hifz al-Nasl, Hifz al-'Aql dan Hifz al-Mal. Pendekatan ini menjamin pembangunan yang holistik, bukan sahaja memacu pertumbuhan ekonomi tetapi turut memelihara agama, nyawa, keturunan, akal dan harta rakyat secara berimbang dalam setiap aspek pembangunan negeri.

Ini bermakna setiap program dan projek yang dilaksanakan akan dipastikan selari dengan prinsip memelihara agama dan moral rakyat, menjamin keselamatan dan kesejahteraan nyawa, memperkukuh institusi kekeluargaan dan masyarakat, meningkatkan pendidikan dan pemikiran yang sihat serta memakmurkan ekonomi dan pengurusan harta benda rakyat.

Kelima-lima Maqasid Syariah ini dipertanggungjawabkan kepada penjawat awam untuk dilaksanakan sesuai dengan lima prinsip Pengurusan *Ihtirafi*, iaitu:

Hawariyyun: Pendukung kepada perjuangan suci

Kafa'ah: Akhlak Islami dan integriti

Wafa' bil 'Uqud: Keinginan untuk mencapai piawaian yang terbaik

Himmatul 'Amal: Mengejar peningkatan kualiti dan cita-cita dalam kerjaya

Hafazah: Memelihara dan meningkatkan imej profesion

Dokumen Hala Tuju Portfolio Kerajaan Negeri Kelantan 2024-2028 Berdasarkan Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI) 2023-2033 disediakan bagi menetapkan hala tuju strategik dan wawasan kerajaan negeri untuk tempoh lima tahun akan datang. Dokumen dasar kerajaan ini menghuraikan agenda pembangunan negeri Kelantan berpandukan strategi PMBI 2023-2033, dengan menterjemahkan aspirasi jangka panjang tersebut ke dalam pelan tindakan jangka sederhana 2024-2028. Dokumen hala tuju ini menggariskan bidang fokus, strategi, pelan tindakan serta penentuan jabatan pelaksana bagi setiap program dan projek yang dirancang. Ini sekali gus memberi gambaran jelas mengenai perancangan negeri dalam tempoh lima tahun berkenaan.

Dokumen ini merupakan dokumen yang menggantikan Hala Tuju Portfolio Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Kelantan Melangkah Ke Hadapan 2018-2023, seterusnya memastikan kesinambungan dalam usaha pembangunan negeri, di mana dasar-dasar terdahulu dapat diteruskan dengan penambahbaikan. Melalui pelaksanaan hala tuju baharu ini, kerajaan negeri menggembelng jabatan, agensi dan urus setia di seluruh Kelantan agar bergerak secara sistematik, proaktif dan kompetitif dalam merealisasikan wawasan negeri Kelantan. Pendekatan yang tersusun dan berperingkat ini akan memacu kemajuan Kelantan secara mampan dan terarah, di samping memastikan nilai-nilai Islam terus dihayati sebagai teras pentadbiran negeri pada setiap peringkat pembangunan.

VISI

Kelantan sebagai negeri maju dan sejahtera berlandaskan Penghayatan Membangun Bersama Islam.

MISI

1

Memartabatkan Pentadbiran Berlandaskan Islam dengan Pertumbuhan Ekonomi Mampan dan Berdaya Saing:

Memperkuh tadbir urus negeri berteraskan syariah dengan menjadikan Maqasid Syariah sebagai panduan utama dalam setiap dimensi pembangunan. Pada masa yang sama, mempertingkatkan integriti, keberkesanan undang-undang dan tadbir urus baik di peringkat Kerajaan Negeri serta memacu pertumbuhan ekonomi negeri yang mampan, inklusif dan berdaya saing. Penekanan diberikan kepada kemakmuran rakyat, kesejahteraan sosial dan kelestarian alam sekitar demi mencapai Negeri Kelantan yang makmur dan sejahtera.

2

Pemantapan Sistem Penyampaian Kerajaan:

Menggembleng perkhidmatan awam, agensi-agensi serta urus setia kerajaan secara sistematik, proaktif dan kompetitif bagi memastikan penyampaian perkhidmatan yang cekap, efektif dan mesra rakyat dapat dicapai. Pendekatan ini merangkumi usaha mempertingkatkan kecekapan pentadbiran, penggunaan teknologi terkini serta kerjasama antara agensi agar matlamat pembangunan dapat dicapai secara optimum.

3

Pembangunan Modal Insan dan Sosial yang Unggul:

Membangunkan masyarakat dan modal insan yang berilmu, berakhlak mulia serta berdaya maju melalui peneguhan sistem pendidikan, pembinaan sahsiah (pembangunan insan) dan pemerkasaan komuniti rabbani yang menjunjung tinggi nilai-nilai murni Islam.

01

02

OBJEKTIF

1 Pertumbuhan Ekonomi:

Meningkatkan kadar pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) Negeri Kelantan sekurang-kurangnya 6.0% setiap tahun sepanjang tempoh 2024-2028. Pertumbuhan ekonomi yang mampan ini akan memperkukuh kapasiti negeri dalam membangun serta menjana kemakmuran rakyat secara menyeluruh.

2 Peningkatan Hasil Negeri:

Mengoptimumkan kutipan hasil dan memperkukuh sumber pendapatan Kerajaan Negeri melalui pelbagai inisiatif, termasuk pengenalan sumber hasil baharu, pemantapan sistem penyampaian hasil serta pengurusan kewangan yang berhemat. Peningkatan hasil ini amat penting bagi membiayai projek pembangunan dan penyampaian perkhidmatan awam demi memastikan kesejahteraan rakyat.

3 Peluang Pekerjaan:

Meningkatkan peluang pekerjaan bagi rakyat Kelantan serta mengurangkan kadar pengangguran negeri ke tahap yang lebih rendah berbanding purata nasional. Usaha ini bertujuan memastikan lebih ramai rakyat mendapat pekerjaan dan meningkatkan taraf hidup masyarakat sejajar dengan pembangunan ekonomi yang mampan.

4 Pelaburan Strategik:

Menarik pelaburan bernilai tinggi ke Negeri Kelantan bagi merancakkan pembangunan ekonomi dan mewujudkan peluang baharu dalam sektor perindustrian, perdagangan serta keusahawanan. Tumpuan diberikan kepada pelaburan berimpak tinggi dan berteknologi moden bagi memastikan daya saing ekonomi negeri terus terjamin.

5 Kelestarian Alam Sekitar dan Pemerkasaan Teknologi Hijau:

Pembangunan lestari diteruskan selaras dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) melalui pemerkasaan teknologi hijau, pengurusan sumber asli dan semula jadi secara berhemah serta pengukuhan keupayaan menghadapi perubahan iklim. Tumpuan diberikan kepada pembangunan tenaga boleh diperbaharui, pengangkutan mesra alam, pengurusan sisa secara mampan serta pemuliharaan hutan, biodiversiti dan kawasan tadahan air demi menjamin kelestarian alam untuk generasi akan datang.

6 Penyelesaian Isu Utama Infrastruktur dan Sosial:

Menangani isu-isu utama pembangunan yang dihadapi oleh Negeri Kelantan, khususnya masalah banjir tahunan, bekalan air bersih terawat, kekurangan infrastruktur jalan raya, serta ketidakseimbangan sosioekonomi antara Kelantan dengan negeri-negeri lain. Objektif ini akan dicapai melalui pelaksanaan projek mitigasi banjir, pembangunan infrastruktur utiliti dan pengangkutan secara komprehensif serta program pengurangan jurang ekonomi dan kemiskinan antara wilayah.

AKRONIM DAN SINGKATAN

3PK	Pusat Perkhidmatan Pendidikan Khas
AADK	Agensi Antidadah Kebangsaan
AI	<i>Artificial Intelligence</i>
AKSB	Air Kelantan Sdn. Bhd.
AMMK	Ahli Majlis Mesyuarat Kelantan
APM	Angkatan Pertahanan Awam Malaysia
APMM	Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia
ASWARA	Akademi Seni Budaya dan Warisan Kebangsaan
BAHUU	Bahagian Hal Ehwal Undang Undang
BBA	Bahagian Bekalan Air
BITU	Bahagian Integriti dan Tadbir Urus
BKI-GIS	Bahagian Koridor Infrastruktur dan Sistem Maklumat Geospatial
BKP	Bantuan Kecil Persekutuan
Bhg. KP	Bahagian Khidmat Pengurusan
BKPK	Bahagian Koordinasi dan Program Khas
BKT	Bahagian Kerajaan Tempatan
BLSZP	Bahagian Lembangan Sungai dan Zon Pantai
BPK	Bahagian Pembangunan Kurikulum
BPNK	Bahagian Penguatkuasaan Negeri Kelantan
BPSM	Bahagian Pengurusan Sumber Manusia
BPTM	Bahagian Pengurusan Teknologi Maklumat
BPZP	Bahagian Pengurusan Zon Pantai
CeIO	<i>Certified Integrity Officer</i>
CGSO	Pegawai Integriti Bertauliah <i>Chief Government Security Officer</i>
DAMAI	Ketua Pegawai Keselamatan Kerajaan
DOF	<i>Darulnaim Agro Management Industries Sdn. Bhd.</i> <i>Department of Fisheries Malaysia</i>
DPMM	Jabatan Perikanan Malaysia
DPRK	Dewan Perniagaan Melayu Malaysia
ECER	Dasar Pendidikan Rabbani Kelantan <i>East Coast Economic Region</i> Wilayah Ekonomi Pantai Timur

ECERDC	<i>East Coast Economic Region Development Council</i> Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur
ECRL	<i>East Coast Rail Link</i> Laluan Rel Pantai Timur
EKSA	Ekosistem Kondusif Sektor Awam
FAMA	Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan
FAMOUS	Persatuan Perubatan Keluarga USM
FELCRA	<i>Federal Land Consolidation and Rehabilitation Authority</i> Lembaga Pemulihan dan Penyatuan Tanah Persekutuan
FELDA	<i>Federal Land Development Authority</i> Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan
GLC	<i>Government Link Company</i> Syarikat Berkaitan Kerajaan
HRMIS	Sistem Pengurusan Maklumat Sumber Manusia
HUSM	Hospital Universiti Sains Malaysia
IADA	<i>Integrated Agriculture Development Area</i> Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu
ICT	<i>Information and Communications Technology</i> Teknologi Maklumat dan Komunikasi
IKBN	Institut Kemahiran Belia Negara
IKMA	Institut Koperasi Malaysia
ILDAN	Institut Latihan Darul Naim
ILMUAN	Ikatan Ilmuan Nasional
ILP	Institut Latihan Perindustrian
IMPAC	<i>Institute of Malaysian Plantation and Commodities</i> Institut Peladangan dan Komoditi Malaysia
IoT	<i>Internet of Things</i>
IPK	<i>Integrated Plastic Kogyo (M) Sdn. Bhd.</i>
IPTA	Institut Pengajian Tinggi Awam
IPTG	Institut Pemikiran Tok Guru
IPTS	Institut Pengajian Tinggi Swasta
IRBM	<i>Integrated River Basin Management</i> Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu

ISM	Institut Sosial Malaysia
ISMP	Pelan Pengurusan Pantai Bersepadu
ISP	Industri Sokongan Perikanan
IWK	Indah Water Konsortium
JAHEAIK	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Kelantan
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JAKOA	Jabatan Kemajuan Orang Asli
JAS	Jabatan Alam Sekitar
JBS	Jabatan Belia dan Sukan
JDN	Jabatan Digital Negara
JKKN	Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara
JKM	Jabatan Kebajikan Masyarakat Malaysia
JKMN	Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri
JKN	Jabatan Kesihatan Negeri
JKPTG	Jabatan Ketua Pengarah Tanah & Galian Persekutuan
JKR	Jabatan Kerja Raya
JKSNIK	Jabatan Kehakiman Syariah Negeri Kelantan
JLM	Jabatan Laut Malaysia
JMG	Jabatan Mineral dan Geosains Malaysia
JMNK	Jabatan Mufti Negeri Kelantan
JPBD	Jabatan Perancangan Bandar dan Desa
JPK	Jabatan Pembangunan Kemahiran
JPKN	Jabatan Perkhidmatan Komputer Negeri
JPM	Jabatan Perdana Menteri
JPN	Jawatankuasa Perancang Negeri
JPNIN	Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional
JPNK	Jabatan Pendidikan Negeri Kelantan
JPPH	Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta
JPS	Jabatan Pengairan dan Saliran
JPSNK	Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri Kelantan
JPV	Jabatan Perkhidmatan Veterinar
JPVNIK	Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Kelantan
JPW	Jabatan Pembangunan Wanita
JPWNIK	Jabatan Pembangunan Wanita Negeri Kelantan
JSANK	Jabatan Sumber Air Negeri Kelantan
JTK	Jabatan Tenaga Kerja
JUPEM	Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia
KADA	Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu

KBC	Kelantan Biotech Corporation Sdn. Bhd.
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
KEMAS	Jabatan Kemajuan Masyarakat
KESEDAR	Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan
KGT	Kelantan Gold Trade Sdn. Bhd.
KIAS	Kolej Universiti Islam Antarabangsa Sultan Ismail Petra
KIGSB	Kelantan ICT Gateway Sdn. Bhd.
KKDW	Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah
KKM	Kementerian Kesihatan Malaysia
KKR	Kementerian Kerja Raya
KPDN	Kementerian Perdagangan Dalam Negeri
KPK	Kompleks Perkayuan Kelantan
KPKB	Kumpulan Pertanian Kelantan Berhad
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KPT	Kementerian Pendidikan Tinggi
K-RABB	Komuniti Rabbani
KTMB	Keretapi Tanah Melayu Berhad
KUMH	Kelantan Utilities Mubaarakan Holdings
KUSKOP	Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi
LKIM	Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia
LKM	Lembaga Kaunselor Malaysia
LKTN	Lembaga Kenaf dan Tembakau Negara
LPNM	Lembaga Perindustrian Nanas Malaysia
LPP	Lembaga Pertubuhan Peladang
LPPKN	Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara
LRA	<i>Land Registration Authority</i>
LSTSB	Pihak Berkuasa Pendaftaran Tanah
MAEA	<i>Malaysian Agricultural Economics Association</i>
MAH	Persatuan Ekonomi Pertanian Malaysia
MAIK	<i>Malaysian Association of Hotels</i>
MARA	Persatuan Hotel Malaysia
MARDI	Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan
MASB	Majlis Amanah Rakyat
MATRADE	Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia
	<i>Malaysian Accounting Standard Board</i>
	Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia
	<i>Malaysia External Trade Development Corporation</i>
	Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

MATTA

Malaysian Association of Tour & Travel Agents
Persatuan Ejen-Ejen Pelancongan dan Pengembaraan Malaysia

MBJ

Majlis Bersama Jabatan

MDEC

Malaysia Digital Economy Corporation
Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia

MDGM

Majlis Daerah Gua Musang

MDKK

Majlis Daerah Kuala Krai

MDKPI

Majlis Daerah Ketereh Perbandaran Islam

MDM

Majlis Daerah Machang

MDPM

Majlis Daerah Pasir Mas

MDPP

Majlis Daerah Pasir Puteh

MDT

Majlis Daerah Tumpat

MGTC

Malaysian Green Technology and Climate Change Corporation
Perbadanan Teknologi Hijau dan Perubahan Iklim Malaysia

MIDA

Malaysian Investment Development Authority
Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

MKN

Majlis Keselamatan Negara

MMK

Majlis Mesyuarat Kerajaan

MNC

Multinational Corporation

MOT

Ministry of Transport
Kementerian Pengangkutan Malaysia

MOTAC

Ministry of Tourism, Arts and Culture
Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya

MOU

Memorandum of Understanding

MPC

Malaysia Productivity Corporation
Perbadanan Produktiviti Malaysia

MPKB-BRI

Majlis Perbandaran Kota Bharu-Bandar Raya Islam

MPOB

Malaysian Palm Oil Board
Lembaga Minyak Sawit Malaysia

MNPO

Majlis Penasihat OKU Negeri

MPPOK

Majlis Persefahaman Pertubuhan OKU Kelantan

MPUK

Majlis Pembangunan Usahawan dan Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana Kebangsaan

MPWP

Majlis Perundingan Wanita Parlimen

MQA

Malaysian Qualifications Agency
Agensi Kelayakan Malaysia

MRL

Malaysia Rail Link

MSN

Majlis Sukan Negara Negeri Kelantan

MYBHA

Malaysia Budget & Business Hotel Association
Persatuan Hotel Bajet & Bisnes Malaysia

MYGAP

Malaysian Good Agricultural Practice
Skim Persijilan Amalan Pertanian Baik Malaysia

MYORGANIC

Malaysian Organic Certification Scheme
Skim Persijilan Organik Malaysia

NACSA

National Cyber Security Agency
Agensi Keselamatan Siber Negara

NADMA

Agensi Pengurusan Bencana Negara

NAWABS

National Water Balance System
Sistem Imbangan Air Kebangsaan

NGOI

Pertubuhan Islam Bukan Kerajaan

NGO

Non-Governmental Organization
Pertubuhan Bukan Kerajaan

NRW

Non-Revenue Water

OSA

Official Secrets Act 1972
Akta Rahsia Rasmi 1972

OSC

Unit Pusat Setempat

PAAB

Pengurusan Aset Air Berhad

PASAK

Pasukan Angkatan Anak Seni Kelantan

PAWE

Pusat Aktiviti Warga Emas

PBBT

Perbadanan Bandar Baru Tunjong

PBTB

Perbadanan Bandar Tok Bali

PBT

Pihak Berkuasa Tempatan

PdPc

Pembelajaran dan Pemudahcaraan

PDRM

Polis Diraja Malaysia

PeKa

Peduli Kesihatan

PERAKAN

Persatuan Anak Kelantan Perantauan Malaysia

PERKESO

Pertubuhan Keselamatan Sosial

PERKIM

Pertubuhan kebajikan Islam Malaysia

PERMATA

Persatuan Pengusaha Madrasah Tahfiz Al-Quran

PERSIAP

Persatuan Sekolah Sekolah Islam Persendirian Kelantan

PETRA

Kementerian Peralihan Tenaga dan Transformasi Air

PKD

Pejabat Kesihatan Daerah

PKINK

Perbadanan Kemajuan Iktisad Negeri Kelantan

PKMS

Produktif Kualiti Medical Supply Sdn. Bhd.

PKN

Perbendaharaan Negeri Kelantan

PKOB

Pusat Kawalan Operasi Bencana

PKPBK

Persatuan Kebajikan Penduduk Kg Bukit Kenangan

PKPNK

Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Kelantan

PKS

Perbadanan Perusahaan Kecil dan Sederhana Malaysia

**PLAN
Malaysia
Kelantan****PMBI****PMBK****PMKS****PNK****PPA****PPAK****PPK****PPN****PPNK****PPWK****PPWNK****PTG****PTJ****PTJGM****PTJJ****PTJKL****PTJTM****PTK****PTMS****PWK****REDD+****RISDA****RKK****RMLT****RMK****RPT****RT****SG4****SIRIM****SKM****SKMM****SKT****SME Corp.
Malaysia****SPAN****SPARK****SPN**

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Kelantan

Penghayatan Membangun Bersama Islam

Perbadanan Menteri Besar Kelantan

Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana

Persatuan Nelayan Kawasan

Pusat Pengembangan Akuakultur

Perbadanan Perpustakaan Awam Kelantan

Pusat Pemajuan Kawasan

Pelat Pemulihan Negara

Pejabat Pembangunan Negeri Kelantan

Pusat Pembangunan Wanita Kelantan

Pusat Pembangunan Wanita Negeri Kelantan

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian

Pejabat Tanah dan Jajahan

Pejabat Tanah dan Jajahan Gua Musang

Pejabat Tanah dan Jajahan Jeli

Pejabat Tanah dan Jajahan Kecil Lojing

Pejabat Tanah dan Jajahan Tanah Merah

Pesuruhjaya Tanah Kelantan

Penghulu Tanpa Mukim Seranta

Perencanaan Wilayah dan Kota

*Reducing Emission from Deforestation and Forest Degradation**Rubber Industry Smallholders Development Authority*

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah

Rancangan Khas Kawasan

Rancangan Malaysia Lima Tahun

Rancangan Malaysia Ke

Rancangan Pembangunan Tanah

Rancangan Tempatan

State Government 4

Institut Piawaian dan Penyelidikan Perindustrian Malaysia

Suruhanjaya Koperasi Malaysia

Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia

Sasaran Kerja Tahunan

Small and Medium Enterprise Corporation Malaysia

Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara

Unit Pemantauan dan Pelaksanaan Strategik

Sekretariat Permuafakatan NGO Kelantan

SPRM**SPW****SSM****SUK****SUKMA****SWCORP****TEKUN****TELCO****TIC****TKPM****TLDM****TMDL****TNB****TRR****UAD****UBES****UiTM****UKAS****UKEKWA****UM****UMI****UMK****UPEN****UPI****UPKN****USM****USP****YAKEIK****YAKIN****YIK****YKN****YTK****ZIA**

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia

SPS Prihatin Wanita

Suruhanjaya Syarikat Malaysia

Setiausaha Kerajaan

Sukan Malaysia

Perbadanan Pengurusan Sisa Pepejal dan Pembersihan Awam

Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga

*Telecommunication Company**Kelantan Tourist Information Centre*

Taman Kekal Pengeluaran Makanan

Tentera Laut Diraja Malaysia

Total Maximum Daily Loads

Tenaga Nasional Berhad

Tanah Rizab Ragutan

Unit Audit Dalam

Urus Setia Belia dan Sukan Kelantan

Universiti Teknologi MARA

Unit Kerjasama Awam Swasta

Urusetia Kebajikan, Pembangunan Keluarga dan Wanita Negeri Kelantan

Universiti Malaya

Ubudiyyah, Mas'uliyah dan Itqan

Universiti Malaysia Kelantan

Unit Perancang Ekonomi Negeri

Unit Pembangunan Insan

Urus Setia Penerangan dan Komunikasi Negeri Kelantan

Universiti Sains Malaysia

Universal Service Provision

Yayasan Kemajuan Ekonomi Islam Kelantan

Yayasan Kelantan Darulnaim

Yayasan Islam Kelantan

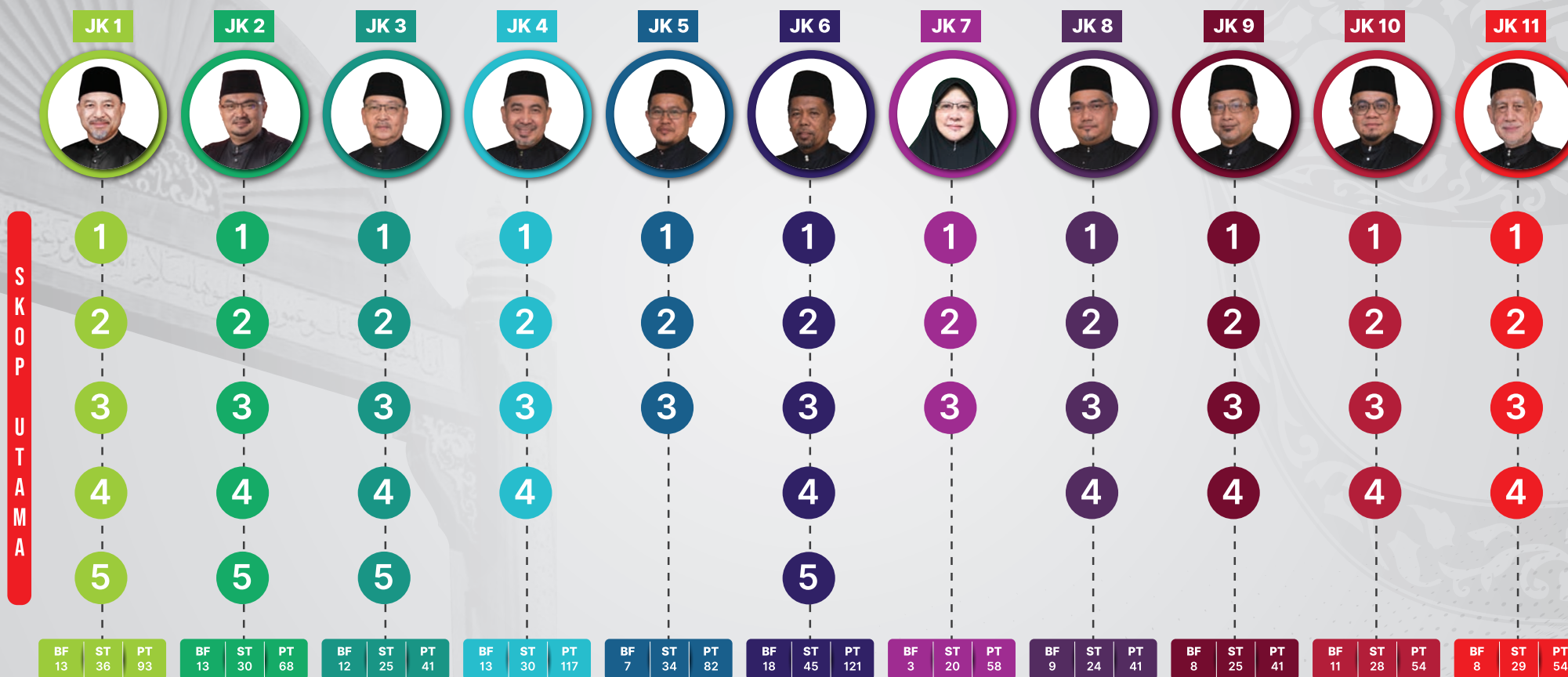
Yayasan Kebajikan Negara

Yayasan Tok Kenali

Zon Industri Akuakultur

JAWATANKUASA

Petunjuk:

Skop Utama: 46

Flagship: 87

BF Bidang Fokus: 115

ST Strategi: 326

PT Pelan Tindakan: 770

Portofolio
JAWATANKUASA 1

**PERANCANGAN, PENTADBIRAN AWAM,
KEWANGAN, EKONOMI DAN TANAH**

PORTFOLIO PERANCANGAN, PENTADBIRAN AWAM, KEWANGAN, EKONOMI DAN TANAH

1

2

3

4

5

BF	ST	PT
13	36	93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

BIDANG FOKUS

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

1

PERANCANGAN

2

9

17

2

PENTADBIRAN AWAM

4

14

28

3

KEWANGAN

2

2

12

4

EKONOMI

2

4

19

5

TANAH

3

7

17

JUMLAH

13

36

93

TERAS STRATEGIK

MEMACU KECEMERLANGAN KECEKAPAN PENTADBIRAN AWAM, KEMAMPAKAN KEWANGAN, KEMAJUAN EKONOMI DAN PEMBANGUNAN TANAH

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 DOKUMEN INDUK PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033
- 02 HALA TUJU PORTFOLIO KERAJAAN NEGERI KELANTAN 2024-2028 BERDASARKAN PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033
- 03 PELAN STRATEGIK PENGURUSAN DAN PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA
- 04 PELAN PELAKSANAAN STRATEGI LAUTAN HIJAU
- 05 DASAR KEWANGAN NEGERI KELANTAN
- 06 PELAN PEMBANGUNAN KELANTAN 2025-2055
- 07 YAYASAN KEMAJUAN EKONOMI ISLAM KELANTAN (YAKEIK)
- 08 PENDIGITALAN URUSAN PERKHIDMATAN KERAJAAN

BF
2
ST
9
PT
17

1

2

3

4

5

BF
13
ST
36
PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERANCANGAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN KECEKAPAN KERAJAAN UNTUK MENINGKATKAN KEPERLUAN RAKYAT MENDOKONG ASPIRASI KEPIMPINAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membangunkan Pelan Induk Penghayatan Membangun Bersama Islam (PMBI).	1. Pemetaan dan penyediaan Pelan Induk Penghayatan Membangun Bersama Islam: Bengkel dan libat urus mengikut fasa-fasa pelaksanaan PMBI.	SPARK	2024-2028
2. Memantapkan pentadbiran Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Kelantan 2024-2028.	2. Pemetaan dan penyediaan Hala Tuju Portfolio Majlis Mesyuarat Kerajaan 2024-2028: Bengkel, libat urus, pemantauan dan pelaksanaan Portfolio Majlis Mesyuarat Kerajaan.	UPEN	2024-2028
3. Menjayakan Pelan Strategik Lautan Hijau.	3. Membuat kajian semula terhadap Pelan Induk Pembangunan Mampan Negeri Kelantan: (2025-2035): Bengkel dan libat urus.	UPEN	2025
4. Mengarusperdanakan dan mengintegrasikan dasar dan konsep perancangan terkini dalam perancangan pengurusan spatial dan guna tanah negeri.	4. Memastikan projek-projek yang dipersetujui dalam pelan tersebut dapat dilaksanakan mengikut jadual.	UPEN	2024-2028
	5. Memastikan projek-projek pembangunan negeri dilaksanakan mengikut perancangan: - Rancangan Tempatan Jajahan Gua Musang, Bachok, Tanah Merah, Pasir Mas, Machang, Bachok dan Jeli 2040 (Penggantian). - Rancangan Kawasan Khas Warisan, Kg. Laut, Tumpat/Danau Tok Uban, Pasir Mas/Persisiran Pantai Bachok/Jeram Mengaji, Pasir Puteh.	PLANMalaysia Kelantan	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
2ST
9PT
17BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERANCANGAN**BIDANG FOKUS 1****PENGUKUHAN KECEKAPAN KERAJAAN UNTUK MENINGKATKAN KEPERLUAN RAKYAT MENDOKONG ASPIRASI KEPIMPINAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Memperluas dan memantapkan penyelidikan pembangunan ke arah amalan perancangan terbaik untuk kesejahteraan rakyat serta kemakmuran negeri melalui penyediaan pelan induk dan garis panduan perancangan.	6. Menyemak dasar dan pelan induk perancangan peringkat negeri melalui: • Penyediaan Pelan Induk Perancangan Bandar Pintar Negeri Kelantan. • Penyediaan Garis Panduan Kawasan Sasaran Penting, Kawasan Larangan dan Tempat Larangan Negeri Kelantan. • Penyediaan Garis Panduan Landskap Negeri Kelantan.	PLANMalaysia Kelantan	2024-2028
6. Memperkukuh dan memperkasa peranan majlis dan jawatankuasa untuk menyelaraskan perancangan dan pembangunan bandar dan negeri.	7. Mengadakan Majlis Tindakan Pembangunan Negeri. 8. Mengadakan Majlis Pembangunan Ekonomi Wilayah (ECER). 9. Mengadakan Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) sebagaimana Piagam Pelanggan/KPI jabatan yang terlibat.	UPEN/PPNK/PLANMalaysia Kelantan/ECER UPEN	2024-2028 Sekurang-kurangnya 2 kali setahun
7. Memperkasa tatakelola dan tadbir urus GLC-GLC, MNC, swasta, teknokrat dan pakar tempatan.	10. Mengadakan mesyuarat ketua-ketua pegawai eksekutif bersama kerajaan negeri secara berkala.		

1

BF
2ST
9PT
17

2

3

4

5

BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERANCANGAN**BIDANG FOKUS 1****PENGUKUHAN KECEKAPAN KERAJAAN UNTUK MENINGKATKAN KEPERLUAN RAKYAT MENDOKONG ASPIRASI KEPIMPINAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
8. Memperkukuhkan Hubungan Kerajaan Persekutuan - Negeri.	11. Memantau pelaksanaan projek-projek Rancangan Malaysia Lima Tahun (RMLT) yang telah diluluskan. 12. Merundingkan projek-projek RMLT mengikut keutamaan.	UPEN/PPNK	2024-2028

BIDANG FOKUS 2**KESIAPSAGAAN DALAM MENANGANI RISIKO BENCANA**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
9. Memperkukuh Pengurusan Risiko Bencana Negeri.	13. Membangunkan Sistem Pengurusan Bencana. 14. Mengarusperdanakan Pemakaian <i>Integrated River Basin Management (IRBM)</i> . 15. Melaksanakan Pelan Pengurusan Pantai Bersepadu (ISMP) secara komprehensif. 16. Mengambil kira <i>Malaysia National Water Balance System (NAWABS)</i> dalam sekitar air. 17. Mengambil kira <i>Total Maximum Daily Loads (TMDL)</i> dalam mengawal standard kualiti air.	Bahagian Pengurusan Bencana, SUK/JPS/NADMA/APM/JSANK	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
4ST
14PT
28BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM

BIDANG FOKUS 1

PENONJOLAN KETOKOHAN KEPIMPINAN ISLAM SEBAGAI PENERAJU PERUBAHAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Memberi penerapan konsep pentadbiran Islam di kalangan pegawai dan kakitangan.	1. Pengukuhan penjawat awam yang seimbang dari segi ilmu, maklumat dan kemahiran ke arah pembangunan modal insan yang seimbang. 2. Mencadangkan/mewujudkan Diploma Lanjutan berkenaan ketokohan Khulafa' al-Rasyidin/ulama dalam kepimpinan Islam dan menggalakkan penjawat awam mengikuti diploma tersebut.	BPSM	2024-2028
2. Memberi galakan kepada pegawai untuk mengikuti latihan profesional dan menyambung pengajian ke peringkat yang lebih tinggi.	3. Peningkatan bilangan penjawat awam yang memiliki Ijazah Sarjana/PhD/kelayakan profesional. 4. Memberi kemudahan dan insentif galakan kepada penjawat awam yang mendapat ijazah lanjutan/sijil profesional/Al-Hafiz. 5. Menghantar lebih ramai pegawai mengikuti Program Pegawai Integriti Bertauliah (CeIO).	BPSM	2024-2028

1

2

3

4

5

BF

4

ST

14

PT

28

BF

13

ST

36

PT

93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM**BIDANG FOKUS 1****PENONJOLAN KETOKOHAN KEPIMPINAN ISLAM SEBAGAI PENERAJU PERUBAHAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Memperkukuhkan Pengurusan Ihtirafi Tunjang Kesejahteraan-penjawat awam yang bersifat Hawariyyun (pendukung kepada perjuangan yang suci), Kafa'ah (akhlak Islami dan integriti sebagai asas kepada pengurusan ihtirafi), Wafa' Bil Uqud (keinginan untuk mencapai piawaian yang terbaik), Himmatul Amal (mengejar peningkatan kualiti dan cita-cita dalam profesion), dan Hafazah (memelihara dan meningkatkan imej profesion).	6. Menyediakan dasar pelaksanaan konsep pengurusan ihtirafi. 7. Mengadakan bengkel penerangan berkaitan konsep pengurusan ihtirafi.	BPSM/SPARK/ Unit Audit Dalam/Bahagian Pengurusan Korporat/IPTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF 13	ST 36	PT 93
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM

BIDANG FOKUS 2

PEMERKASAAN DASAR UMI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Meningkatkan kecekapan sistem penyampaian perkhidmatan.	8. Peningkatan keberkesanan dan pemantapan pengurusan organisasi. 9. Mengadakan naziran berkala di jabatan/agensi yang berurusan dengan pelanggan. 10. Amalan persekitaran EKSA. 11. <i>Mystery Shopping</i> .	Bahagian Pengurusan Korporat/ Unit Audit Dalam	2024-2028
5. Memperluaskan penyampaian dasar UMI (Ubudiyyah, Mas'uliyah dan Itqan).	12. Pemantauan secara berterusan pelaksanaan program UMI peringkat jabatan secara berterusan melalui mesyuarat jawatankuasa pemantauan pelaksanaan UMI setiap 2 bulan sekali. 13. Pemantapan dan pengukuhan penghayatan dasar UMI (Ubudiyyah, Mas'uliyah dan Itqan) dan menyebarkan Penghayatan Membangun Bersama Islam.	BPSM/IPTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF

4

ST

14

PT

28

BF

13

ST

36

PT

93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM

BIDANG FOKUS 3

PEMERKASAAN SISTEM PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN YANG HOLISTIK DAN TERATUR

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Menetapkan Hala Tuju Strategik Pentadbiran Kerajaan.	14. Menyediakan pelan strategik pengurusan dan pembangunan sumber manusia.	BPSM	2024-2028
7. Memantapkan kapasiti organisasi.	15. Mengadakan program penempatan silang di mana pegawai terpilih akan diberi peluang dan pendedahan untuk mempelbagaikan kemahiran dalam dan luar negara. 16. Keperluan <i>workload balance</i> di agensi dan jabatan.	BPSM	2024-2028
8. Memperkasa pengurusan pekerja berkualiti.	17. Program/mesyuarat pembangunan kriteria pemilihan yang dinamik. 18. Penekanan pemilihan kepada kelulusan dan kemahiran dalam urusan pengambilan pegawai baru. 19. Pembiayaan pemegang Ijazah Sarjana Muda cemerlang ke peringkat lebih tinggi.	BPSM	2024-2028
9. Membangunkan kompetensi tenaga kerja.	20. Program latihan berterusan.	BPSM	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM

BIDANG FOKUS 3

PEMERKASAAN SISTEM PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN YANG HOLISTIK DAN TERATUR

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
10. Memperkasa pengurusan prestasi, pengiktirafan dan ganjaran.	21. Penilaian <i>MyPerformance</i> Pegawai melalui Sistem HRMIS. 22. Mengadakan Mesyuarat Pemantauan Sasaran Kerja Tahunan (SKT).	BPSM	2024-2028
11. Membentuk budaya kerja cemerlang.	23. Pelaksanaan Mesyuarat MBJ di peringkat jabatan/agensi.	BPSM	2024-2028
12. Memperkasa sistem penyampaian e-Government.	24. Memantapkan infrastruktur dan sistem e-Government di setiap agensi dan jabatan.	BPSM	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
4ST
14PT
28BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENTADBIRAN AWAM**BIDANG FOKUS 4****MEMPERKASA PERKHIDMATAN PSIKOLOGI DAN KAUNSELING**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
13. Menyelaraskan usaha pelbagai agensi melalui pendekatan pencegahan psikologi.	25. Mengadakan Konvensyen Psikologi peringkat Kebangsaan dengan kerjasama Lembaga Kaunselor Malaysia dan Jabatan Perkhidmatan Awam.	BPSM	1 kali
	26. Melaksanakan mesyuarat Jawatankuasa Panel Kesihatan Mental Bersepadu.		1 kali setahun
14. Memastikan tahap kesihatan mental penjawat awam berada di tahap yang baik melalui pendekatan intervensi psikologi.	27. Pembangunan modul mengintegrasikan alat <i>biofeedback</i> /kaunseling syarie dalam Program Intervensi Pegawai.	BPSM	70% daripada pegawai yang terlibat
	28. Mengadakan program Pensijilan Profesional Pengurusan Psikologi Organisasi kepada Ahli Rakan Pembimbing Perkhidmatan Awam.		80% AKRAB terlibat

MAJLIS KHADIMAH ADASIYAH TAHAZIR

YAYASAN ISLAM KELANTAN

Ke-15

BANK ISLAM Bank Islam Malaysia Berhad

ANUGERAH TOKOH HAFIZ TERBAIK 202

MUHAMMAD IZZUL BIN RAZALI

SATU RIBU SAHAJA

RM : 1,000.00

YAYASAN ISLAM KELANTAN

00 291657 40 03018 9010039285 32

KEJ UMB

RAH TOK
HAMM
YASAN
6 bers
w Hote

MAJLIS KHADIMAH ADASIYAH TAHAZIR

1

2

3

4

5

BF
2ST
2PT
12BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEWANGAN**BIDANG FOKUS 1****SUMBER HASIL BAHARU**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Meningkatkan sumber hasil baharu Negeri Kelantan.	1. Mewujudkan dan menguatkuasakan enakmen-enakmen baharu Kerajaan Negeri yang boleh mendatangkan hasil.	Pejabat Pengarah Tanah dan Galian (PTG)/JSANK/ Jabatan Perhutanan Negeri/ PTJ/JAHEAIK	Sekurang-kurangnya 1 enakmen
	2. Mewujudkan Perbadanan Taman Negeri bagi mengawal dan mengutip hasil sumber pelancongan taman-taman tersebut.	UPEN	Mewujudkan sekurang-kurangnya 1 taman negeri
	3. Melaksanakan semakan kadar hasil cukai dan bukan cukai melalui penubuhan pasukan khas (<i>task force</i>).	Pejabat Perbendaharaan Negeri	Sekurang-kurangnya 1 semakan cukai
	4. Pelarasan kadar bayaran di semua jabatan mengenai semua kutipan.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	Sekurang-kurangnya 1 kali setahun
	5. Meneliti peruntukan undang-undang dan peraturan-peraturan yang sedia ada bagi memastikan segala tunggakan kutipan hasil akan menjadi lebih cekap. Antaranya: • Rampasan tanah • Pungutan cukai • Tanah yang tertunggak	PTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF 13	ST 36	PT 93
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEWANGAN**BIDANG FOKUS 1****SUMBER HASIL BAHARU**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	6. Penguatkuasaan cukai kutipan 80% tunggakan cukai tanah, 60% penguatkuasaan kutipan bagi notis dan denda lewat bayaran cukai tanah, urusan berkaitan premium tanah serta kutipan lebih akaun amanah yang lain: • Pengiklanan • Pembayaran • Penguatkuasaan • Red tape	PTG	2024–2028

BIDANG FOKUS 2**PENGUKUHAN KEWANGAN NEGERI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
2. Menggubal dasar kewangan Negeri Kelantan.	7. Memastikan GLC dapat menyumbang sekurang-kurangnya 25% kepada Kerajaan Negeri daripada keuntungan.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	2024–2028
	8. Memastikan tunggakan hasil dapat mencapai target dalam bajet.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	2024–2028
	9. Mengadakan insentif supaya tunggakan hasil dapat mencapai target.		

BF

13

ST

36

PT

93

BF

Bidang Fokus

ST

Strategi

PT

Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEWANGAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN KEWANGAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	10. Menggunakan kemahiran teknikal sedia ada di jabatan dalaman (<i>in-house</i>) bagi projek bawah RM500,000.	PPN/JKR/JPS/ PLANMalaysia Kelantan	2024–2028
	11. Meningkatkan dan mempelbagaikan rizab negeri.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	2024–2028
	12. Memperkasakan Tabung Serambi Mekah.	Pejabat Pembangunan Negeri	Mendapatkan sumbangan sekurang-kurang nya 10juta setahun

1

2

3

4

5

BF
2ST
4PT
19BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: EKONOMI**BIDANG FOKUS 1****PENERAJU EKONOMI ISLAM**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Memastikan keadaan ekonomi rakyat dapat dipacu dengan lebih efektif dan komprehensif.	1. Mewujudkan sistem permohonan bagi proses pembangunan tanah secara lebih efektif.	PTG	Sekurang-kurangnya 1 sistem setahun
	2. Penyaluran peruntukan pembangunan yang seimbang kepada semua jajahan.	UPEN	2024–2028
	3. Penilaian kerja-kerja secara berkala.	Bahagian Audit Dalam/Audit PTG	2024–2028
	4. Kursus prosedur kewangan dan arahan perbendaharaan.	BPSM	2024–2028
2. Menyeimbangkan sosioekonomi antara Negeri Kelantan dan negeri lain.	5. Mempergiatkan naik taraf status tanah mukim kepada tanah bandar bagi semua Pentadbir Tanah dengan bagi proses menaik taraf status tanah mukim kepada bandar.	PTG	Sekurang-kurangnya 1 mukim setiap jajahan
	6. Menambahkan kapasiti pengeluaran kuari melalui penambahan pembelian mesin pemrosesan kuari di JKR Kuari.	Pejabat Perbendaharaan Negeri	40 juta dalam tempoh 5 tahun
	7. Pelaksanaan sistem dan garis panduan pemantauan kuari yang lebih berkesan.	Pejabat Perbendaharaan Negeri/JKR	2024–2028
	8. Mengadakan bengkel/sesi libat urus bagi mencari punca hasil yang boleh dipungut.	UPEN	2024–2028

1

2

3

4

5

BF
2ST
4PT
19BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: EKONOMI
BIDANG FOKUS 1
PENERAJU EKONOMI ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	9. Mengadakan kerjasama program karbon kredit bersama agensi dan GLC (dalam masa 5 tahun) jangka panjang.	Jabatan Perhutanan Negeri	2024–2028
	10. Menjana kewangan negeri menerusi tuntutan pampasan (kos melepas) bagi kawasan Taman Negara dan Taman Negeri (sepanjang tahun) termasuk talian penghantaran elektrik.	Jabatan Perhutanan Negeri	2024–2028

BIDANG FOKUS 2
MEMBANGUNKAN PELAN PEMBANGUNAN EKONOMI ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Peningkatan KDNK negeri.	11. Menetapkan Dasar Industri Hiliran bagi sumber mineral perlu diwujudkan dalam negeri bagi memberi manfaat ekonomi kepada penduduk dan negeri.	PTG	Sekurang-kurangnya 1 Industri Hiliran
	12. Menjadikan sektor pembinaan dan pembuatan sebagai salah satu daripada penyumbang utama KDNK Negeri Kelantan selain dari sektor perkhidmatan dan sektor pertanian serta sektor perlombongan (REE, emas, silika).	UPEN	2024–2028

SKOP UTAMA: EKONOMI**BIDANG FOKUS 2****MEMBANGUNKAN PELAN PEMBANGUNAN EKONOMI ISLAM**

1

2

3

4

5

BF
2ST
4PT
19BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENCI PELAKSANA	KPI
4. Menggalakkan pembangunan ekonomi secara Islam.	13. Pembangunan ekonomi kawasan sempadan dan mesra pelabur.	UPEN	Industri Hiliran
	14. Jaringan dan Pembangunan Ekonomi Strategik SG4.	SPARK	Industri Hiliran
	15. Jawatankuasa Sekuriti Makanan Negara-penambahan hasil dalam bidang pemakanan (pertanian).	UPEN	2024-2028
	16. Membangunkan Ekonomi Halal.	UPEN/PKINK	2024-2028
	17. Penubuhan Yayasan Kemajuan Ekonomi Islam Kelantan.		
	18. Menerajui ekonomi waqaf dan Baitul Mal.		
	19. Ekonomi bebas riba.		

1

2

3

4

5

BF
3ST
7PT
17BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TANAH**BIDANG FOKUS 1****PEMBANGUNAN TANAH BERASASKAN TEKNOLOGI DIGITAL**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memantapkan kecekapan pentadbiran tanah dan pengurusan hasil secara bersepadu melalui pembangunan Sistem e-Tanah.	1. Penerokaan, pengemaskinian dan pendekatan adaptasi dasar dan SOP yang baharu dan sistematik dalam mendepani isu dan cabaran bagi memaksimumkan kutipan hasil. 2. Pembangunan modal insan dari aspek pembudayaan ilmu, pengurusan organisasi yang berintegriti dan nilai murni selain pengoptimuman sumber manusia dan sumber kewangan jabatan. 3. Merangka pelan tindakan penerimaan kepada end user (rakyat dan stakeholders). 4. Mengadakan OSC di setiap pejabat tanah bagi melancarkan urusan pengurusan tanah.	PTG/BPTM/PTG	2024-2028
2. Memantapkan pengurusan persempadanan Negeri Kelantan secara inklusif.	5. Memperkukuh Jawatankuasa Persempadanan Negeri yang telah sedia ada dengan sesi libat urus yang lebih berkala. 6. Memantapkan hubungan strategik antara negeri-negeri sempadan selain mengekalkan hubungan dua hala yang baik antara negeri dan persekutuan dengan menyegerakan proses menandatangani MoU dan menerima ukuran sempadan antara negeri jiran.	UPEN/PTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
7PT
17BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TANAH

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN TANAH BERASASKAN TEKNOLOGI DIGITAL

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Membanteras segala bentuk kesalahan mengikut perundangan yang berkuatkuasa di bawah Kanun Tanah Negara 1965 untuk meningkatkan hasil.	7. Merancang dan menyelaraskan pelaksanaan tindakan penguatkuasaan dalaman dan bersepadu bersama jabatan/agensi negeri yang terlibat. 8. Meningkatkan keupayaan penguatkuasaan melalui pemerkasaan sumber manusia, teknologi dan perundangan. 9. Mengawasi tanah kerajaan, tanah rizab dan tanah lombong sekaligus membendung penerokaan haram.	PTG/PTJ/BPNK	2024-2028
4. Memperkasakan urusan pengambilan tanah untuk tujuan pembangunan selaras dengan peruntukan Akta Pengambilan Tanah 1960.	10. Mewujudkan kajian awal seperti Value Assessment (VA), berkenaan tanah yang berpotensi untuk dibangunkan melibatkan penilaian tanah, isu-isu sensitif dan libat urus dengan pihak berkepentingan sebelum meluluskan sesuatu aktiviti pembangunan.	PTG/PTJ/ PLANMalaysia	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
7PT
17BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TANAH**BIDANG FOKUS 2****PEMBUDAYAAN AMALAN EKONOMI KITARAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
5. Pembangunan tanah terbiar/berpotensi.	11. Menyelaras zon perancangan RT jajahan dengan mempelbagaikan kelas kegunaan tanah. 12. Memberikan galakan kepada pemilik tanah terbiar untuk mengusahakan tanah masing-masing. 13. Mengenalpasti tanah yang berpotensi untuk dibangunkan khususnya tanah pertanian bagi memenuhi dasar keterjaminan makanan negara. 14. Penguatkuasaan di bawah Seksyen 129 Kanun Tanah Negara. 15. Land bank melalui Pesuruhjaya Tanah Kelantan (PTK).	PTG/PTJ/BKPK/PBT/ PLANMalaysia	2024-2028
6. Memastikan pelaksanaan sistem penyampaian ditambahbaik serta bagi mempercepat dan memperkenalkan inisiatif khas agar proses dapat dilaksanakan dengan lebih cepat dan efisien kepada pihak berkepentingan.	16. Memproses dan mempertimbang permohonan tenemen mineral di dalam tempoh yang relevan (tempoh mesra pelanggan).	PTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
7PT
17BF
13ST
36PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TANAH

BIDANG FOKUS 3

PEWUJUDAN DASAR TENAGA BOLEH BAHARU DAN IMPLEMENTASI SECARA MELUAS

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Mewujudkan dasar tenaga baharu (hidrogen, solar dan lain-lain).	17. Bengkel dan libat urus.	UPEN	2024-2028

مَيْلَا

ด้านความรู้

aru

THIS IS

THIS IS

مَيْلَا

THIS IS

مَيْلَا

THIS IS

مَيْلَا

THIS IS

مَيْلَا

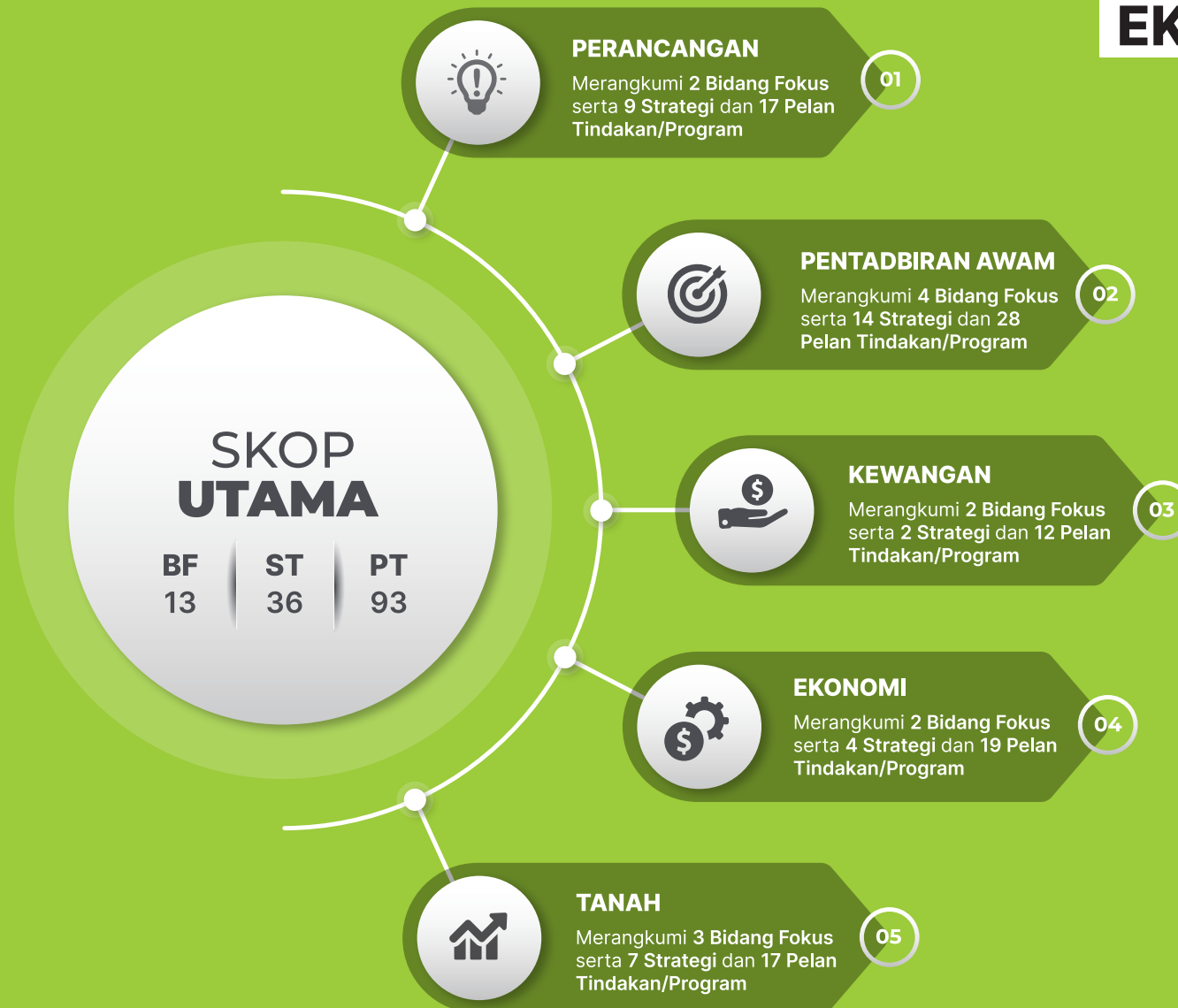
MEMBANGUN BERSAMA

KULIAH PAGI JUMAAT

مَيْلَا

RUMUSAN

PORTFOLIO PERANCANGAN, PENTADBIRAN AWAM, KEWANGAN, EKONOMI DAN TANAH

Portofolio
JAWATANKUASA 2

**PEMBANGUNAN WILAYAH, SUMBER
ASLI, INTEGRITI, PEMBANGUNAN INSAN
DAN UNDANG-UNDANG**

PORTFOLIO PEMBANGUNAN WILAYAH, SUMBER ASLI, INTEGRITI, PEMBANGUNAN INSAN DAN UNDANG-UNDANG

1

2

3

4

5

BF 13	ST 30	PT 68
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

BIDANG FOKUS

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

1

PEMBANGUNAN WILAYAH

2

5

11

2

SUMBER ASLI

3

14

31

3

INTEGRITI

1

2

6

4

PEMBANGUNAN INSAN

2

4

9

5

UNDANG-UNDANG

5

5

11

JUMLAH

13

30

68

TERAS STRATEGIK

PELESTARIAN PEMBANGUNAN WILAYAH DAN SUMBER ASLI YANG MAPAN, PEMERKASAAN KOMUNITI RABBANI DAN PENGUKUHAN UNDANG-UNDANG

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 PENUBUHAN MAKMAL ANALISIS GEOKIMIA
- 02 PENGGUBALAN DASAR REE NEGERI
- 03 PEMBUDAYAAN BUDAYA KOMUNITI RABBANI
- 04 PEMBUKAAN PUSAT PENTADBIRAN BAHARU
- 05 PEMBUKAAN BANDAR PERANGINAN TANAH TINGGI CHAMAH
- 06 PEMERKASAAN DESA TAQWA
- 07 PEMERKASAAN ENAKMEN KANUN JENAYAH SYARIAH NEGERI
- 08 SISTEM DEPOSITORI PERUNDANGAN

BF
2
ST
5
PT
11

1

2

3

4

5

BF
13
ST
30
PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN WILAYAH

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN BANDAR DAN TANAH TINGGI YANG MAPAN DAN LESTARI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Penyusunan semula bandar sempadan.	1. Menyusun semula bandar bebas cukai di Rantau Panjang dan Pengkalan Kubor.	MDPM dan MDT	Peratusan pelaksanaan/ peringkat pelaksanaan
2. Pembukaan bandar dan pusat pentadbiran baharu (prestasi berdasarkan prestasi pembangunan tanah dengan merujuk Rancangan Tempatan, Rancangan Kawasan Khas dan Pelan Tindakan Khas).	2. Penempatan semula pusat pentadbiran ke tempat yang selamat dan bebas banjir (penetapan dasar di peringkat negeri). 3. Pusat pentadbiran baharu: - MDKPI – Bandar Baru Buloh Poh dan Bandar Baru Kok - Lanas (JKPN 1/2023) - MDGM – Halaqah City, Chiku 3 (JKPN 1/2023) - MDT – Bandar Baru Tumpat Perdana (JKPN 3/2022) - MDKK – Bandar Baru Pahi (JKPN 3/2022) - MDM – Bandar Baru Machang	UPEN/ PLANMALAYSIA MDKPI, MDGM, MDT, MDKK, MDM	Dasar berkaitan penyusunan semula bandar Peratusan prestasi pembangunan tanah merujuk kepada RT, RKK, PTK
	4. Memajukan kawasan kurang tumpuan penduduk (bandar sedia ada).	PBT	Sekurang-kurangnya dua bandar lama diremajakan kembali (rejuvenate)
	5. Menjadikan Bandar Baru Tunjong suatu pusat pertumbuhan komersial dan bandar baru yang maju, kondusif dan selesa (fungsi, tadbir urus, pembangunan infrastruktur)– pembangunan di jajaran ECRL.	PBBT	Peratusan pembangunan berdasar RKK Bandar Baru Tunjong 2035

1

BF
2ST
5PT
11

2

3

4

5

BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN WILAYAH

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN BANDAR DAN TANAH TINGGI YANG MAPAN DAN LESTARI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	6. Memastikan perkembangan Bandar Baru Tok Bali sebagai katalis pembangunan koridor ekonomi Kelantan/hub kepada COD di Cherang Tuli.	MDPM dan MDT	Peratusan pelaksanaan/ peringkat pelaksanaan
3. Memastikan perancangan dan pembangunan yang lestari dan seimbang melalui koordinasi dan kerjasama strategik antara agensi bagi pembangunan tanah tinggi.	7. Memastikan perancangan dan pembangunan di Lojing Highlands mematuhi sepenuhnya Rancangan Kawasan Khas Tanah Tinggi Lojing.	UPEN	Pemantauan melalui JK Pembangunan Tanah Tinggi Lojing
	8. Pembangunan Lestari Bandar Peranginan Tanah Tinggi Gunung Chamah (Mesyuarat Portfolio TMB-Bil. 3/2023).	PPN, JPNK	Prestasi Pembangunan berdasarkan RKK Tanah Tinggi Lojing/ Pelan Tindakan Khas Lojing Peratusan/peringkat perancangan dan pelaksanaan (projek baharu)

1

BF
2ST
5PT
11

2

3

4

5

BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN WILAYAH

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN BANDAR DAN TANAH TINGGI YANG MAPAN DAN LESTARI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Penyediaan dan pelaksanaan dasar pembangunan lestari.	9. Mewujudkan polisi berkaitan rangka bandar rendah karbon, bandar pintar, bandar teknologi hijau (berdasarkan SDG).	UPEN	1 polisi

BIDANG FOKUS 2

MENGURANGKAN JURANG PEMBANGUNAN KELANTAN SELATAN DAN KELANTAN UTARA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Mempergiat pembangunan Pusat Pemajuan Kawasan (PPK) dan Rancangan Pembangunan Tanah (RPT) dan menyediakan kemudahan setara dengan Kelantan Utara.	10. PPK di Gua Musang, Jeli, Tanah Merah. 11. Pembangunan Bandar Sungai Terah.	MDPM dan MDT	Peratusan pelaksanaan/ peringkat pelaksanaan

1

2

3

4

5

BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI

BIDANG FOKUS 1

PEWUJUDAN DASAR TENAGA BOLEH BAHARU DAN IMPLEMENTASI SECARA MELUAS

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Pelestarian Pengurusan Sumber Asli melibatkan industri hiliran.	1. Mewujudkan polisi mewajibkan kelestarian pengurusan sumber asli melibatkan industri hiliran.	UPEN, PTG	1 polisi
2. Penggubalan Dasar dan Polisi Sumber Asli meliputi hutan, mineral, petroleum, sumber tenaga baharu dan sumber alam semula jadi yang dapat memberikan hasil yang optimum kepada kerajaan.	2. Penggubalan Dasar dan Polisi Sumber Asli meliputi hutan, mineral, petroleum dan sumber alam semula jadi yang dapat memberikan hasil yang optimum kepada kerajaan.	UPEN, PTG, JPNK	Kewujudan polisi berkaitan
3. Pengurusan kawasan berhutan secara mampan.	3. Pengurusan kawasan berhutan secara mampan.	JPNK	Memastikan kawasan berhutan sekurang-kurangnya 50 % kawasan berhutan
4. Melaksanakan semakan semula Kaedah-kaedah Kuari Kelantan 1997.	4. Melaksanakan semakan semula Kaedah-kaedah Kuari Kelantan 1997.	PTG	Semakan kaedah berkaitan
5. Penyediaan <i>Kelantan Mining and Quarrying Blueprint (The Development of Mineral Resources and Quarrying in Kelantan)</i> .	5. Penyediaan <i>Kelantan Mining and Quarrying Blueprint (The Development of Mineral Resources and Quarrying in Kelantan)</i> .	PTG	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
14PT
31BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI**BIDANG FOKUS 1****PEWUJUDAN DASAR TENAGA BOLEH BAHARU DAN IMPLEMENTASI SECARA MELUAS**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Merancang dan mengawal penggunaan sumber asli untuk faedah rakyat melalui pengurusan yang efektif dan efisien (bagi maksud mineral perlu merujuk kepada bidang kuasa di bawah Enakmen Mineral Negeri Kelantan).	6. Kawal selia dan penguatkuasaan melalui Enakmen dan Akta Pembangunan Mineral 1994.	PTG	Bilangan pemantauan (4 kali setahun melalui Mesyuarat Jawatankuasa Sumber Mineral)
	7. Mewujudkan Jawatankuasa Pemuliharaan dan Pemantauan Kawasan Bekas Lombong ke arah mengoptimumkan hasil kepada negeri melalui pasaran karbon.	PTG	Bilangan pemantauan (4 kali setahun melalui Mesyuarat Jawatankuasa Sumber Mineral)
	8. Pengurusan tersusun dan sistematik melalui Jawatankuasa Sumber Mineral Negeri Kelantan.	PTG	Bilangan mesyuarat
4. Memastikan permohonan tenemen mineral di bawah Enakmen Mineral 2001 dapat diproses dengan teratur, cekap, efisien dan mengikut peraturan yang betul.	9. Memperkukuhkan penguatkuasaan ke atas mana-mana tenemen mineral yang dikeluarkan dan menjalankan penguatkuasaan di bawah peruntukan Enakmen Mineral 2001.	PTG	Proses setiap bulan (3 kali seminggu)
	10. Mengadakan Simposium Mineral kepada pelombong supaya aktiviti perlombongan yang lestari dan hijau dapat dijalankan di samping memberi pengetahuan dan perkongsian mengenai enakmen-enakmen dan akta-akta yang terlibat dalam aktiviti perlombongan.	PTG	Sekali setahun

1

2

3

4

5

BF 13	ST 30	PT 68
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI

BIDANG FOKUS 1

PEWUJUDAN DASAR TENAGA BOLEH BAHARU DAN IMPLEMENTASI SECARA MELUAS

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Memastikan pelaksanaan sistem penyampaian ditambah baik dan memperkenalkan inisiatif khas agar proses dapat dilaksanakan dengan lebih cepat dan efisien kepada pihak berkepentingan.	11. Memproses dan mempertimbang permohonan tenemen mineral di dalam tempoh yang relevan (tempoh mesra pelanggan).	PTG	Sekali setahun
	12. Mewujudkan SOP perlombongan.	PTG	Penghasilan SOP
6. Meningkatkan hasil dalam aktiviti perlombongan.	13. Makmal analisis geokimia untuk pihak kerajaan membuat analisis mineral yang dilombong dengan menggunakan khidmat makmal milik kerajaan tanpa menggunakan khidmat makmal analisis luar.	PTG	Pengoperasian makmal pada akhir tahun 2024
	14. Mewujudkan SOP pemeriksaan pembayaran royalti mineral.	PTG	Penghasilan SOP yang menjawab kepada jumlah royalti mineral sebenar
	15. Melakukan pemantauan secara kerap di kawasan kaya mineral bagi membanteras perlombongan haram.	PTG	3 kali seminggu

1

2

3

4

5

BF
3ST
14PT
31BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI**BIDANG FOKUS 2****PENGUATKUASAAN SUMBER MINERAL DAN PEMBALAKAN LESTARI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Membanteras segala bentuk kesalahan mengikut perundangan yang berkuatkuasa di bawah Enakmen Mineral 2001.	16. Tindakan penguatkuasaan dalaman dan bersepadu bersama jabatan/agensi negeri yang terlibat.	BPNK	3 kali seminggu
8. Membanteras segala bentuk kesalahan mengikut perundangan yang berkuatkuasa di bawah Akta Perhutanan Negara 1993 dan Enakmen Industri Berasas Kayu 1985.	17. Tindakan penguatkuasaan dalaman dan bersepadu bersama jabatan/agensi negeri yang terlibat.	BPNK	3 kali seminggu

1

2

3

4

5

BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI

BIDANG FOKUS 3

MEMPERKASAKAN PENGURUSAN SUMBER HUTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
9. Pengurusan kawasan berhutan secara mampan.	18. Memperkasakan Kompleks Perakayuan Kelantan (KPK) untuk pengurusan hutan yang lebih cekap.	PKINK	Peratusan peningkatan keuntungan tanaman
	19. Pensijilan pengurusan hutan melalui KPK (<i>complete value chain</i>).	PKINK	Bilangan sijil dan pengiktirafan dicapai
	20. Meningkatkan penanaman pokok dan penanaman hutan.	JPNK	3 juta pokok hutan ditanam semula dalam tempoh 5 tahun
	21. Menubuhkan Kawasan Hutan Bernilai Tinggi (HCVF) bagi Rafflesia Cantleyi di HSK Chabang Tongkat.	JPNK	Kewujudan HCVF Rafflesia Cantleyi
	22. Perdagangan karbon dan REDD+.	JPNK	2024-2028
10. Memastikan Kelantan sebagai sebuah negeri Karbon Neutral 2050 (<i>Nett Zero 2050</i>).	23. Mengadakan sekurang-kurangnya dua projek yang berkaitan dengan REDD+ di Negeri Kelantan.	JPNK	2 projek
	24. Meminda Enakmen Perhutanan Negeri Kelantan (Pemakaian) 1986 dengan memasukkan pengurusan karbon dan REDD+.	JPNK	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
14PT
31BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI

BIDANG FOKUS 3

MEMPERKASAKAN PENGURUSAN SUMBER HUTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
11. Pemeliharaan dan pemuliharaan flora dan fauna dan ciri-ciri geografi yang unik (biodiversiti alam) yang terdapat dalam negeri.	25. Pengurusan habitat hidupan liar yang lebih cekap dan berkesan.	JPNK	Sekurang-kurangnya 2 kaedah pengurusan habitat hidupan liar
	26. Memperuntukkan kawasan/hutan khas sebagai kawasan perlindungan hidupan liar atau koridor hidupan liar.	JPNK	Pertambahan kawasan atau mengekalkan kawasan
12. Kajian menyeluruh terhadap hidupan liar di kawasan hutan simpan yang belum diterokai dan hutan simpan yang akan dibuka untuk pembalakan dan pembangunan ladang hutan.	27. Mengumpul data sebenar (<i>real data</i>) hidupan liar di kawasan hutan simpan terpilih.	PERHILITAN	Kewujudan data base
	28. Peruntukan khas daripada kerajaan negeri untuk perolehan peralatan kajian (perangkap hidupan liar, perolehan peralatan kerja kakitangan, perolehan perangkap kamera dan peralatan persampelan).	PERHILITAN	Peruntukkan melalui kerajaan negeri dan persekutuan/pelaksanaan berlaku
13. Penggunaan dan pemuliharaan hutan secara optima untuk kepentingan sosio-ekonomi negeri.	29. Mengurangkan risiko berlakunya konflik antara manusia dengan hidupan liar (<i>Human Wildlife Conflict, HWC</i>).	JPNK	Statistik konflik (% penurunan)

1

2

3

4

5

BF 13	ST 30	PT 68
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUMBER ASLI**BIDANG FOKUS 3****MEMPERKASAKAN PENGURUSAN SUMBER HUTAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
14. Pemerkasaan dasar dan polisi yang melibatkan pembangunan sumber asli oleh semua agensi.	30. Pelaksanaan tindakan bersepadu antara Jabatan Perhilitan dengan agensi negeri.	PERHILITAN	Bilangan program 2024-2028
	31. Penyelarasan semasa membuat keputusan pembukaan sesuatu kawasan hutan (habitat hidupan liar) dengan Jabatan Perhilitan.	PERHILITAN	2024-2028

1

2

3

4

5

BF 13 ST 30 PT 68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INTEGRITI

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN PEMBUDAYAAN INTEGRITI BERASASKAN PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Membangunkan pembudayaan integriti melalui latihan kepada penjawat awam.	1. Mengadakan kerjasama strategik dengan institusi persekutuan. Contohnya, Institut Integriti Malaysia.	BITU	1 kali setahun (bil program)
	2. Pendedahan kepada penjawat awam dan ahli politik atau lantikan politik berkenaan dengan integriti.	BITU	2 kali setahun
	3. Memperkasakan nilai integriti pegawai-pegawai di jabatan/agensi kerajaan melalui pembudayaan UMI.	BITU	Bilangan program
	4. Mempertingkatkan kefahaman mengenai Kod Etika Perkhidmatan Awam Negeri Kelantan (latihan etika kepada pengurusan pelbagai peringkat).	BPSM	Sekali setahun
	5. Mengambil tindakan tatatertib terhadap penjawat awam yang melanggar peraturan berdasarkan peraturan yang berkuatkuasa.	BPSM	Mengikut kekerapan mesyuarat (4 kali setahun)
2. Memberi pendedahan kepada golongan belia dan syarikat-syarikat yang berurusan dengan kerajaan negeri tentang integriti.	6. Kempen dan ceramah berkenaan integriti.	BITU	Sekali setahun

1

2

3

4

5

BF
2ST
4PT
9BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN INSAN**BIDANG FOKUS 1****PEMBUDAYAAN PEMBELAJARAN SEPANJANG HAYAT DALAM KALANGAN MASYARAKAT**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Menerapkan kumpulan profesional perkhidmatan awam dan korporat dalam menghayati budaya komuniti rabbani.	1. Institut Latihan Darul Naim (ILDAN) berfungsi sebagai pusat latihan bagi syarikat GLC, guru-guru YIK, penghulu-penghulu, kakitangan lantikan politik dan Pegawai Halaqat.	ILDAN	Sekurang-kurangnya 2 kali setahun
	2. Mensasarkan agensi-agensi peringkat tempatan secara bersepadu melalui pengukuhan Modul Pembangunan Insan Daerah.	ILDAN	Penghasilan modul
2. Meluaskan penyebaran Program Budaya Komuniti Rabbani melalui pembangunan kitab pengajian Halaqatur Rabbani.	3. Membangun kitab pengajian Halaqatur Rabbani (Komuniti Rabbani).	ILDAN	Penghasilan kitab

1

2

3

4

5

BF
2ST
4PT
9BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN INSAN

BIDANG FOKUS 2

PEMANTAPAN PERKADERAN KEPIMPINAN MASA DEPAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Melahirkan kepimpinan komuniti berteraskan budaya Rabbani di peringkat mukim.	4. Meluaskan perkaderan kepimpinan komuniti ke pelbagai peringkat komuniti.	ILDAN dan IPTG	Program pelaksanaan
	5. Menjadikan masjid sebagai pusat pemerkasaan K-Rabb.	ILDAN	Program pelaksanaan
4. Agenda pembangunan insan berteraskan UMI, melahirkan modal insan pembina tamadun ummah (pengurus, pentadbir dan pemimpin).	6. Konsep UMI sebagai asas (teras strategi) dalam masyarakat di setiap peringkat.	UPI, IPTG dan YTK	Penarafan bintang
	7. Pemerkasaan Desa Taqwa secara berperingkat (sekurang-kurangnya 20 Desa Taqwa yang mampu berdikari, maju dan memenuhi kriteria taqwa).	UPI	4 Desa Taqwa setahun
	8. Program Bina Ummah "Pencetus Generasi Rabbani".	UPI	3 UDM di setiap DUN (setahun)
	9. Program Cakna Rakyat.	UPI	1 DUN setahun

1

2

3

4

5

BF
5ST
5PT
11BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: UNDANG-UNDANG**BIDANG FOKUS 1****REFORMASI DAN IMPLEMENTASI UNDANG-UNDANG MAJU DEPAN BERASAS SYARIAH**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memelihara kepentingan rakyat, kerajaan negeri dan agensi kerajaan melalui perundangan.	1. Memantapkan pemahaman kepada agensi/jabatan dalam pemakaian perundangan serta pelaksanaan penguatkuasaan.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2 kali setahun
	2. Menggubal undang-undang baru di bawah bidang kuasa negeri selaras dengan dasar kerajaan negeri serta undang-undang yang berkenaan.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	Jawatankuasa di peringkat jabatan
	3. Membuat kajian atau penyelidikan mengenai apa-apa isu perundangan dalam usaha mewujudkan undang-undang baru mahupun dalam meminda undang-undang lapuk.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	Bilangan kajian/ penyelidikan

1

2

3

4

5

BF
5ST
5PT
11BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: UNDANG-UNDANG**BIDANG FOKUS 2****MEMPERKASA SISTEM PERUNDANGAN NEGERI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
2. Perjanjian dan memorandum persefahaman yang dimasuki oleh kerajaan negeri selaras dengan dasar kerajaan negeri serta undang-undang berkaitan.	4. Menyediakan pandangan undang-undang dan maklum balas kepada jabatan dan agensi kerajaan negeri.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2024-2028
	5. Mengkaji dan menyemak undang-undang utama dan undang-undang subsidiari sedia ada yang terpakai di Negeri Kelantan.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2024-2028 (bilangan semakan undang-undang)
	6. Mengkaji dan menyemak perjanjian-perjanjian dan memorandum persefahaman yang melibatkan kerajaan negeri atau agensi kerajaan.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2024-2028 (bilangan semakan)

BIDANG FOKUS 3**MEWUJUDKAN PANDUAN PENGUATKUASAAN YANG BERORIENTASIKAN SYARIAH DI SEMUA PBT**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Membangunkan panduan penguatkuasaan syariah untuk semua PBT.	7. Menyebar luas secara konvensional dan media baharu berkaitan peraturan patuh syariah dan pendekatan penguatkuasaan.	BKT	2024-2028 (Bilangan program/aktiviti)

1

2

3

4

5

BF
5ST
5PT
11BF
13ST
30PT
68

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: UNDANG-UNDANG

BIDANG FOKUS 4

PEMANTAPAN PELAKSANAAN UNDANG-UNDANG DI BAWAH BIDANG KUASA NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Meningkatkan potensi dan kompetensi Pegawai Undang-Undang.	8. Penempatan pegawai undang-undang di setiap pejabat tanah, jabatan dan agensi negeri.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2024-2028
	9. Penganjuran bengkel/kursus/taklimat/penerangan undang-undang kepada pegawai dan kakitangan baru, sedia ada dan jabatan serta agensi negeri yang memerlukan.	BAHUU	Sekali setahun

BIDANG FOKUS 5

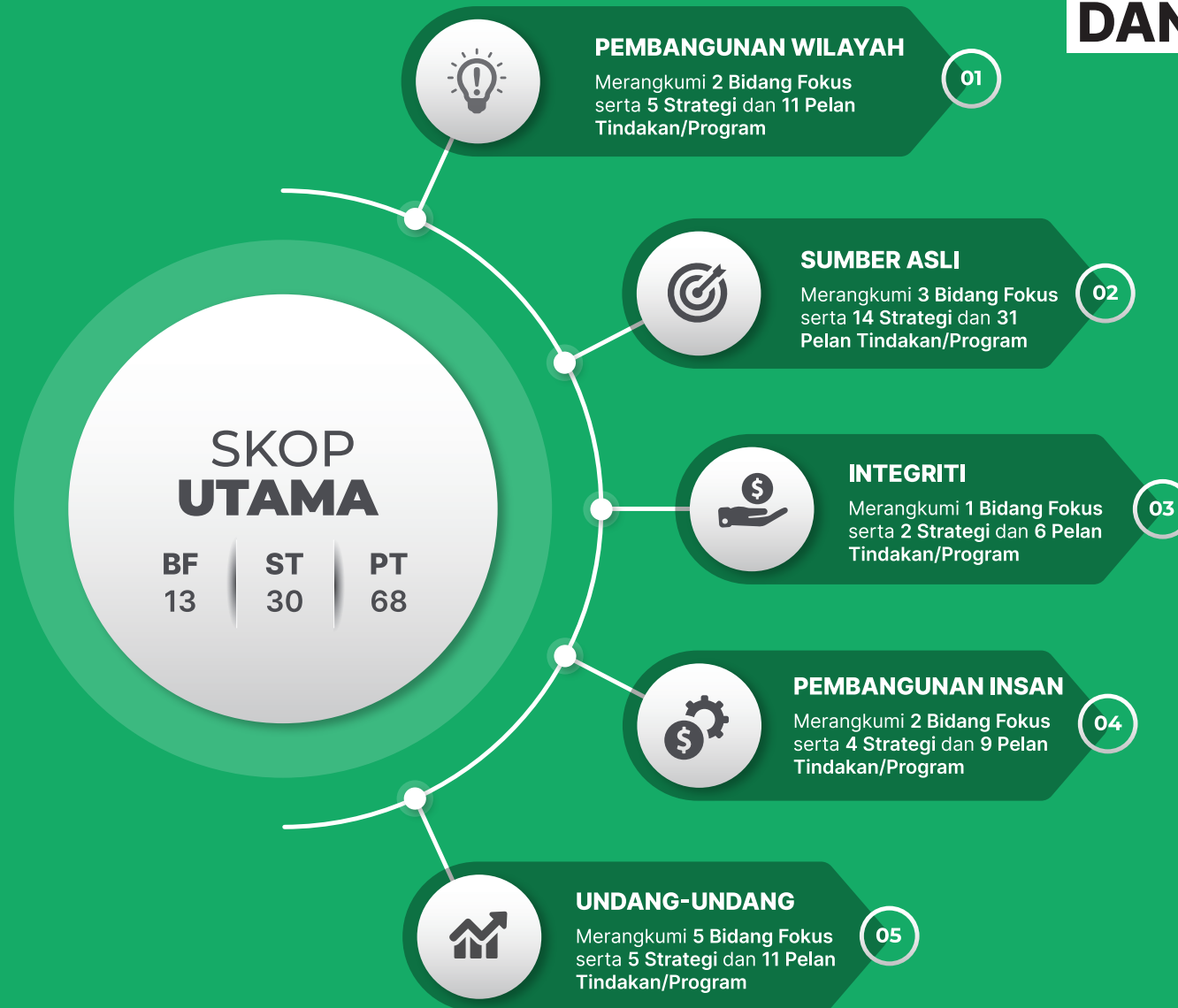
PENGURUSAN DAN PENGENDALIAN KES-KES SIVIL BERKAITAN KERAJAAN NEGERI DI MAHKAMAH

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Mewujudkan sistem depositary secara atas talian.	10. Mengadakan satu sistem perekodan khusus bagi tujuan depositary perundangan.	Pejabat Penasihat Undang-undang Negeri Kelantan	2024-2028 (pelaksanaan berfasa)
	11. Menyediakan garis panduan dan mekanisme bagi tujuan merekod perundangan daripada manual ke dalam sistem.		

RUMUSAN

PORTFOLIO PEMBANGUNAN WILAYAH, SUMBER ASLI, INTEGRITI, PEMBANGUNAN INSAN DAN UNDANG-UNDANG

Portofolio
JAWATANKUASA 3

**PELABURAN, PERINDUSTRIAN, SUMBER
MANUSIA, PERDAGANGAN DAN
KEUSAHAWANAN**

PORTFOLIO PELABURAN, PERINDUSTRIAN, SUMBER MANUSIA, PERDAGANGAN DAN KEUSAHAWANAN

1

2

3

4

5

BF	ST	PT
12	25	41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

BIDANG FOKUS

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

1

PELABURAN

3

5

8

2

PERINDUSTRIAN

3

6

8

3

SUMBER MANUSIA

1

1

6

4

PERDAGANGAN

4

7

6

5

KEUSAHAWANAN

1

6

13

JUMLAH

12

25

41

TERAS STRATEGIK

PENDAYAUPAYAAN USAHAWAN DAN SUMBER MANUSIA

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 INVEST KELANTAN SEBAGAI AGENSI PUSAT PENGURUSAN PELABURAN YANG KOMPETEN
- 02 PORTAL PELABURAN SEBAGAI GERBANG DIGITAL KEPADA EKOSISTEM PELABURAN NEGERI
- 03 TAMAN PERINDUSTRIAN IBS MACHANG
- 04 MENINGKATKAN POTENSI TAMAN HALAL PASIR MAS
- 05 MENGEMBANGKAN POTENSI KAWASAN PERINDUSTRIAN TOK BALI

1

BF
3ST
5PT
8

2

3

4

5

BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELABURAN

BIDANG FOKUS 1

MENGALAKKAN KEMASUKAN PELABURAN KE NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Invest Kelantan sebagai pusat sehenti permohonan pelaburan ke Negeri Kelantan.	1. Promosi pelaburan (2 kali setahun): • Penyertaan dalam forum dan pameran/ekspo berkaitan pelaburan dan perdagangan. • Penganjuran Ekspo Pelaburan dan Perdagangan di Negeri Kelantan (sekali setahun).	Invest Kelantan	2024-2028 2 kali setahun
	2. Memperkasakan jaringan perhubungan antara Invest Kelantan dengan pemain industri dan pelabur berpotensi bagi mendapatkan keyakinan pelabur: • Portal Pelaburan sebagai gerbang digital kepada ekosistem pelaburan negeri.	Invest Kelantan	2024-2028
2. Invest Kelantan menjadi pusat pemusatan data pelaburan, saringan pelaburan dan penyelarasan pelaburan dari semua agensi.	3. Menyelaras kesemua pelaburan yang masuk ke Negeri Kelantan bagi pelaburan berjumlah RM20 juta ke atas.	Invest Kelantan	2024-2028

BF
3ST
5PT
8

1

2

3

4

5

BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELABURAN**BIDANG FOKUS 2****PERTEGUHAN KEYAKINAN PELABUR**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Mengintegrasikan perancangan pembangunan dan pelaburan.	4. Menawarkan insentif sedia ada kepada pelabur. 5. Mengenal pasti insentif baharu kepada pelabur yang dapat mewujudkan situasi menang-menang.	Invest Kelantan	2024–2028
4. Kesediaan sumber pelaburan.	6. Mempertingkatkan fasilitasi pelaburan. 7. Sesi libat urus berkala dengan pelabur (2 kali setahun).	Invest Kelantan	2024–2028 2 kali setahun

BIDANG FOKUS 3**MEMASTIKAN PELAKSANAAN DAN PEMATUHAN DASAR PELABURAN NEGERI KELANTAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Menimbang prospek pelaburan yang berpotensi sesuai dengan fokus dan keutamaan negeri.	8. Pemantauan dan pemerhatian terhadap kemasukan pelabur ke Negeri Kelantan berdasarkan Dasar Pelaburan Negeri.	Invest Kelantan	2024–2028

اينفيمر 12 لنتو KELANTAN INFEX 4 NOV Renaissance Kota Bharu 2024

8AM - 5PM

1

2

3

4

5

BF
3ST
6PT
8BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERINDUSTRIAN

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKUKUHKAN SEKTOR PERINDUSTRIAN BAGI MENJADIKAN SEKTOR INDUSTRI SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KDNK NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mewujudkan dasar dan polisi yang komprehensif dan kondusif berkaitan sektor perindustrian negeri.	1. Mewujud dan melaksanakan Dasar Perindustrian Negeri seiring dengan dasar berkaitan di peringkat nasional serta dasar-dasar negeri yang menyokong, antaranya: • Dasar Pembangunan Usahawan Negeri Kelantan. • Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030. • Garis Panduan Pengurusan Taman Perindustrian Lestari.	UPEN, PKINK, ECERDC	2024-2028
2. Pengurusan kawasan industri secara teratur.	2. Keperluan <i>park manager</i> bagi mengurus kerja-kerja penyelenggaraan, infrastruktur dan utiliti kawasan perindustrian: • Melantik agensi/GLC negeri seperti PMBK, PKINK sebagai <i>park manager</i> bagi menguruskan kawasan industri yang diwartakan oleh Pihak Berkuasa Negeri. • Invest Kelantan sebagai <i>park fasilitator</i> untuk menguruskan isu di kawasan industri (cth : Pengkalan Chepa dan MEIL Lundang).	UPEN	2024-2028
3. Mempermudahkan urusan pengambilan tanah bagi tujuan perindustrian.	3. Mengawal pembangunan mengikut kawasan zon dalam Rancangan Tempatan Jajahan (RTJ).	UPEN	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
6PT
8

BF 12	ST 25	PT 41
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERINDUSTRIAN

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKUKUHKAN SEKTOR PERINDUSTRIAN BAGI MENJADIKAN SEKTOR INDUSTRI SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KDNK NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Menempatkan kepelbagaian industri mengikut kawasan setempat.	4. Memacu ekonomi domestik melalui galakan pembangunan ekonomi setempat: - Mewujudkan kawasan perindustrian berdasarkan sumber dan tenaga kerja tempatan – (cth: kemudahan awam, pengangkutan, tempat tinggal). - Kawasan Perindustrian Pintar. 5. Mewujudkan industri baru berasaskan teknologi tinggi seperti semikonduktor, industri mineral dan tenaga boleh diperbaharui seperti solar dan hidrogen.	UPEN	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
3ST
6PT
8BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERINDUSTRIAN**BIDANG FOKUS 2****MEMAJUKAN HALAL PARK SEDIA ADA SEBAGAI HALAL HUB NEGERI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Menaiktaraf fasiliti sedia ada di Halal Park, Pasir Mas mengikut standard piawaian Sijil Pengurusan Halal Malaysia, JAKIM.	6. Merujuk dan mematuhi keperluan standard JAKIM bagi status kilang halal termasuk dari aspek prasarana dan kemudahan di kilang: Menyediakan kemudahan kilang di Halal Park yang bersedia untuk pensijilan halal (<i>halal-ready</i>) mengikut standard yang ditetapkan oleh JAKIM.	PKINK, ECERDC	2024–2028

BIDANG FOKUS 3**MEREVOLUSIKAN SEKTOR INDUSTRI NEGERI KELANTAN SELARAS DENGAN DASAR NEGARA INDUSTRI 4.0**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Ketersediaan IR 4.0.	7. Menyediakan prasarana untuk memenuhi keperluan IR 4.0: Bekerjasama dengan agensi penyedia berkaitan untuk menggalakkan pemain industri menyertai program IR 4.0.	Invest Kelantan, MIDA, MATRADE, SIRIM	2024–2028
	8. Menggalakkan penglibatan pemain industri dalam IR 4.0: - Mengadakan program kesedaran kepada pemain industri. - Menyediakan insentif kepada pemain industri yang mengamalkan atau menggunakan IR 4.0 dalam operasi.		

SKOP UTAMA: SUMBER MANUSIA

BIDANG FOKUS 1

MENYEDIAKAN SUMBER MANUSIA YANG BERKEBOLEHPASARAN

1

2

3

4

5

BF

ST

PT

BF

12

ST

25

PT

41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI

1. Memperkasakan latihan sumber manusia.

PELAN TINDAKAN

1. Menghantar sumber tenaga negeri menyertai latihan dan kursus kemahiran termasuk TVET berkaitan yang memenuhi kehendak industri melalui kolaborasi dan kerjasama antara pelbagai jabatan dan agensi berkaitan.
2. Membangunkan modul yang memenuhi keperluan semasa:
 - Penganjuran seminar dan kursus pembangunan modul.
 - Sesi libat urus bersama pakar.
3. Meningkatkan keberkesanan Jawatankuasa Pekerjaan Negeri Kelantan:
 - Penganjuran bengkel.
 - Membangunkan kerangka jawatankuasa.
 - Ekspo kerjaya.
4. Menyediakan pangkalan data sumber manusia:
 - Penyelarasan data bersama pemegang taruh.
 - Penganalisan data berdasarkan sektor.
5. Mewujudkan platform bersepadu:
 - Membangunkan platform bersepadu sumber manusia.
 - Penggunaan platform sumber manusia sedia ada.
6. Menyebarluaskan peluang pencarian pekerjaan:
 - Melaksanakan promosi sasaran.
 - Libat urus bersama komuniti.

AGENSI PELAKSANA

UPEN

UPEN

JTK/PERKESO

JTK/PERKESO

JTK/PERKESO

JTK/PERKESO

KPI

2024-2028
200 orang2024-2028
2 kali setahun2024-2028
2 kali setahun

2024-2028

2024-2028

2024-2028

1

2

3

4

5

BF
4ST
7PT
6BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERDAGANGAN

BIDANG FOKUS 1

MENJADIKAN KELANTAN SEBAGAI DESTINASI PELABURAN DAN JUGA PERDAGANGAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Menggalakkan perhubungan perdagangan dengan rakan perdagangan sedia ada dan baharu.	1. Meneruskan usaha sama perdagangan dengan wilayah berdekatan dengan negara anggota IMT-GT.	UPEN	2024-2028 200 orang
2. Memperkasakan perdagangan dalam negara dan negara berjiran.	2. Memperbanyakkan perdagangan melibatkan wilayah bersempadan: - Menyertai pameran antarabangsa dan misi perdagangan ke luar negara bagi mempromosikan Kelantan dari segi perdagangan dan pelaburan (Pavilion Negeri/<i>speaking slot</i>). - Mengadakan ekspo perdagangan di dalam dan luar negara. - Mengadakan sesi padanan perniagaan bersama pembeli dalam dan luar negara.	UPEN	2024-2028
3. Pemerkasaan penguatkuasaan lesen PBT.	3. Kecekapan pemerkasaan penguatkuasaan.	PBT	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
4ST
7PT
6BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERDAGANGAN**BIDANG FOKUS 2****MENAMAKAN BEBERAPA INDUSTRI BAGI FOKUS PERDAGANGAN PRODUK DARI KELANTAN
CONTOH: BATIK, MAKANAN ATAU PERABOT**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Memperbanyakkan syarikat-syarikat Kelantan yang mempunyai kapasiti untuk mengeksport.	4. Memperbanyakkan penglibatan bersama agensi keusahawanan kerajaan yang berkaitan.	UPEN	2024-2028

BIDANG FOKUS 3**PELAKSANAAN ENVIRONMENTAL, SOCIAL, GOVERNANCE (ESG) (ALAM SEKITAR, SOSIAL DAN TADBIR URUS) DALAM PERDAGANGAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Memastikan syarikat-syarikat melaksanakan ESG.	5. Mempertingkatkan kesedaran syarikat tentang kepentingan ESG melalui: Taklimat secara berkala berkaitan ESG daripada agensi yang berkaitan.	UPEN	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
4ST
7PT
6

BF 12	ST 25	PT 41
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERDAGANGAN

BIDANG FOKUS 4

MENGADAPTASI PENDIGITALAN DI DALAM PERNIAGAAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Menggalakkan transaksi pembayaran tanpa tunai (<i>cashless</i>). 7. Menggalakkan perdagangan atas talian dan secara rentas sempadan (e-dagang).	6. Mempertingkatkan pengetahuan dan kesedaran dalam peluang perniagaan atas talian dan rentas sempadan di dalam meningkatkan perdagangan: Memanfaatkan geran eTrade di bawah MATRADE/<i>Gate To Global</i> di bawah MARA/geran padanan perniagaan di bawah SME Corp.	UPEN	2024-2028

MAJLIS PERASMIAN PENUTUP

& Persembahan Dikir Barat

- USAHAWAN 2024
RM 1,000
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 2,500
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 990
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 1,400
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 990
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 1,890
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 1,500
- Gerdikan Berdikari
RAKYAT KELANTAN 2024
RM 1,000

1

2

3

4

5

BF
1ST
6PT
13BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEUSAHAWANAN

BIDANG FOKUS 1

MENDEPANI KEUSAHAWANAN NEGARA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperkasakan keusahawanan yang mampan kepada komuniti secara menyeluruh.	1. Menggalakkan penerokaan bidang-bidang yang menjana pendapatan tinggi: - Mengukuhkan jalinan kerjasama strategik bersama pihak yang berkepentingan. - Meningkatkan kualiti usahawan yang berkompotensi.	MPUK	2024–2028 200 orang
	2. Mewujudkan bilangan usahawan peneraju industri: - Memperluaskan program capaian (<i>outreach</i>) di peringkat negeri. - Mengenal pasti dan mengangkat ikon-ikon usahawan masyarakat Negeri Kelantan.	MPUK	2024–2028
	3. Meningkatkan kemahiran keusahawanan dengan menjalinkan kerjasama strategik antara Kerajaan Negeri dengan institusi pengajian tinggi dan pemain industri.	MPUK	2024–2028
2. Memperkukuhkan pembangunan keusahawanan holistik dan kondusif.	4. Memberi sokongan ke arah pengembangan perniagaan usahawan Kelantan: - Melaksanakan program bantuan dan intervensi bersasar untuk meningkatkan kemahiran dan bakat usahawan. - Menyediakan ruang inkubator keusahawanan.	MPUK	2024–2028

1

2

3

4

5

BF
1ST
6PT
13BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEUSAHAWANAN**BIDANG FOKUS 1****MENDEPANI KEUSAHAWANAN NEGARA**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	5. Meningkatkan fasiliti keusahawanan yang kondusif: - Menyediakan fasiliti kepada usahawan. - Mempertingkatkan sokongan infrastruktur keusahawanan. - Mengguna dan memanfaatkan bangunan terbiar terutama milik PBT, GLC.	MPUK	2024–2028
3. Memantapkan ekonomi keusahawanan berteraskan sains, teknologi dan inovasi.	6. Menggalakkan adaptasi teknologi dan inovasi dalam mengembangkan perusahaan tempatan: - Mewujudkan aplikasi teknologi dan inovasi dalam meningkatkan produktiviti PMKS tempatan. - Memperluaskan capaian teknologi di semua peringkat perusahaan tempatan.	KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., UMK	2024–2028 200 orang
	7. Memantapkan jalinan perpindahan teknologi antara agensi dan Kerajaan Negeri Kelantan: - Mewujudkan rangkaian berteraskan teknologi dan inovasi bersama peneraju industri nasional dan global, institusi pendidikan dan usahawan Kelantan. - Memperkasakan kerjasama strategik di antara pihak berkepentingan untuk mengaplikasikan teknologi dan inovasi dalam meningkatkan produktiviti PMKS tempatan dan kualiti produk.	KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., UMK	2024–2028

1

2

3

4

5

BF
1ST
6PT
13BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEUSAHAWANAN

BIDANG FOKUS 1

MENDEPANI KEUSAHAWANAN NEGARA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Meningkatkan keupayaan dan produktiviti PMKS.	8. Meningkatkan kecekapan kualiti pengoperasian di kalangan PMKS: - Memperkemaskan pengurusan kewangan, pengurusan strategik, persijilan, pemasaran dan penjenamaan, pembungkusan serta pembangunan produk. - Menggalakkan pembangunan kapasiti dan pengskalaan di kalangan PMKS.	KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., UMK	2024–2028
	9. Memperkukuhkan pengurusan rantai nilai PMKS: - Menggalakkan penggunaan fasiliti infrastruktur logistik dan rantai bekalan. - Meningkatkan infrastruktur digital untuk usahawan PMKS. - Mewujudkan Dataran Usahawan di setiap jajahan.	KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., UMK	2024–2028
5. Mengoptimumkan sistem tadbir urus pembangunan keusahawanan yang baik.	10. Memperkasakan Majlis Pembangunan Usahawan Kelantan (MPUK): - Membangunkan pelan tindakan dan penambahbaikan dasar. - Memantau keberhasilan dan impak pembangunan keusahawanan.	MPUK	2024–2028
	11. Memperkasakan tadbir urus pembangunan keusahawanan dan koperasi: - Memantapkan proses pendigitalan dalam pengurusan dan tadbir urus perniagaan. - Mengawal selia tadbir urus yang berintegriti dalam pembahagian sumber dan bantuan perniagaan. - Libat urus bersama persatuan dan koperasi.	MPUK	2024–2028

1

2

3

4

5

BF
1ST
6PT
13BF
12ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEUSAHAWANAN

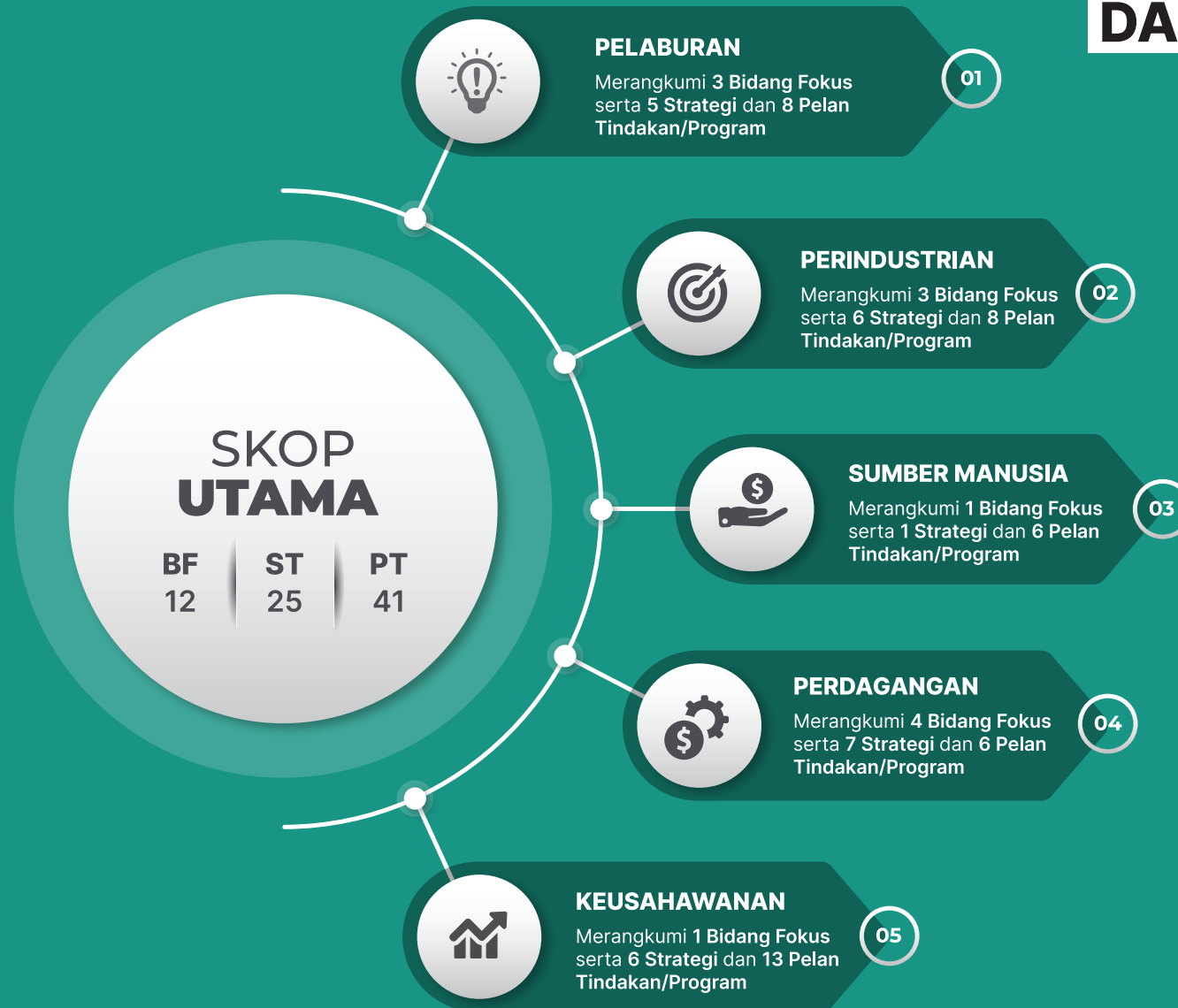
BIDANG FOKUS 1

MENDEPANI KEUSAHAWANAN NEGARA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Memperluaskan capaian pasaran antarabangsa.	12. Membangunkan usahawan yang berorientasikan eksport: - Memberi latihan berkenaan pengantarabangsaan produk termasuk <i>market immersion</i>, piawaian industri, keperluan pengawal seliaan dan saluran pemasaran. - Menyediakan pakar yang dapat memberikan khidmat nasihat dan risikan pasaran antarabangsa.	MATRADE, KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., SIRIM	2024–2028
	13. Menggalakkan rangkaian jalinan kerjasama keusahawanan di peringkat antarabangsa: - Memperkukuhkan jalinan perniagaan antara usahawan tempatan dan antarabangsa melalui agensi berkaitan. - Menubuhkan platform berasaskan komuniti usahawan untuk bertukar pendapat dalam mengakses pasaran global.	KUSKOP, PKINK, MARA, SME Corp., UMK	2024–2028

RUMUSAN

PORTFOLIO PELABURAN, PERINDUSTRIAN, SUMBER MANUSIA, PERDAGANGAN DAN KEUSAHAWANAN

Portofolio
JAWATANKUASA 4

**KERJARAYA, INFRASTRUKTUR, AIR DAN
PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**

PORTFOLIO KERJARAYA, INFRASTRUKTUR, AIR DAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

1

2

3

4

BF	ST	PT
13	30	117

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

KERJARAYA

2

INFRASTRUKTUR

3

AIR

4

PEMBANGUNAN
LUAR BANDAR

BIDANG FOKUS

1

6

3

3

JUMLAH

13

STRATEGI

7

10

7

6

30

PELAN TINDAKAN

29

24

36

28

117

TERAS STRATEGIK

PENGUKUHAN PEMBANGUNAN INFRASTRUKTUR BANDAR DAN LUAR BANDAR

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 PROGRAM LEBUH RAYA LINGKARAN TENGAH UTAMA (LTU) @ CSR DARI KUALA KRAI KE SEMPADAN PAHANG
- 02 PROJEK LEBUH RAYA KOTA BHARU - KUALA KRAI
- 03 KB SENTRAL
- 04 RANCANGAN TEBATAN BANJIR PROJEK LEMBANGAN SUNGAI BERSEPADU (PLSB) SUNGAI KELANTAN
- 05 RANCANGAN TEBATAN BANJIR PROJEK LEMBANGAN SUNGAI BERSEPADU (PLSB) SUNGAI GOLOK
- 06 PEMBINAAN JALAN DAN JAMBATAN DARI KG. PANTAI SENOK, BACHOK KE KG. PULAU GAJAH (RMKE-11 - RP4)
- 07 MENAIK TARAF LAPANGAN TERBANG SULTAN ISMAIL PETRA SEBAGAI LAPANGAN TERBANG SERANTAU DAN ANTARABANGSA SERTA KEMUDAHAN MENGISI MINYAK (*REFUELLING FACILITIES*)
- 08 PEMBINAAN LALUAN REL PANTAI TIMUR (ECRL) DAN PENYAMBUNGAN SEMULA LALUAN KTMB KE RANTAU PANJANG
- 09 MEWUJUDKAN KOLAM TAKUNGAN AIR PINGGIRAN SUNGAI (TAPS) DI MUKIM JOH, MACHANG (500 JLH)
- 10 PEMBINAAN LRA BARU SEPerti LRA PENGKALAN NANGKA (50 JLH), LRA TOK BALI (50 JLH), LRA SERENDAH (50 JLH)
- 11 PEMBINAAN LEBUH RAYA PANTAI TIMUR FASA 3 (LPT 3)
- 12 PROGRAM PENGGANTIAN PAIP LAMA/UZUR DENGAN PAIP BAHARU DI SELURUH NEGERI KELANTAN

1

BF
1ST
7PT
29

2

3

4

BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERJARAYA

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN RANGKAIAN JALAN RAYA DAN LEBUH RAYA YANG SISTEMATIK DAN EFEKTIF

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Penguraian aliran trafik di laluan-laluan utama.	1. Membina Jambatan Palekbang. 2. Menaik taraf jalan FT 482 di Tok Bali, Pasir Puteh. 3. Menaik taraf laluan FT 003 dari Kg. Pak Badol, Melor ke Kg. Banir Belikong, Pasir Puteh. 4. Menaik taraf laluan FT 003 dari Rantau Panjang ke Bulatan Lemal kepada 4 lorong. 5. Menaik taraf laluan FT 207 Salor – Cabang Empat Tunjong kepada 4 lorong. 6. Menaik taraf laluan FT 08 di Bandar Baru Tunjong. 7. Menaik taraf laluan FT 003/FT 196, Rantau Panjang, Pasir Mas. 8. Membina jejambat di Bulatan Pasir Pekan. 9. Membina jambatan baharu di FT 004 Jalan Machang – Jeli – Tanah Merah. 10. Projek menaik taraf jalan FT 211 dari Persimpangan Kubang Kerian ke Persimpangan Binjai, Kota Bharu. 11. Menaik taraf laluan FT 223 dari Kg. Gok Kapur ke Persimpangan Kuala Besar (Seksyen 2.0 – Seksyen 7.7), Kota Bharu, Kelantan.	ECERDC JKR	2024-2028

1

BF
1ST
7PT
29

2

3

4

BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERJARAYA**BIDANG FOKUS 1****PEMBANGUNAN RANGKAIAN JALAN RAYA DAN LEBUH RAYA YANG SISTEMATIK DAN EFEKTIF**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
2. Mempertingkatkan rangkaian jalan raya antara pusat pertumbuhan baru/bandar baru.	12. Lebuhraya Kota Bharu – Kuala Krai: i. Pakej 1A: Wakaf Che Yeh – Pasir Hor. ii. Pakej 2B: Ketereh – Kok Lanas. iii. Pakej 2C & 3A: Kok Lanas – Bukit Tiu. iv. Lebuhraya Rakyat: Bukit Tiu – Kg. Berangan Mek Nab. v. Pakej 3B: Kg. Berangan Mek Nab – Keroh. vi. Pakej 3C: Keroh ke Kuala Krai.	JKR	2024–2028
	13. Lingkaran Tengah Utama (LTU): i. Seksyen 1A: Kg. Rahmat ke Kg. Sg. Peria. ii. Seksyen 1B: Kg. Sg. Peria ke Kg. Laloh. iii. Seksyen 1C: Kg. Laloh ke persimpangan ft 66. iv. Seksyen 1D: Persimpangan ft 66 ke Jambatan Sg. Lakit. v. Seksyen 2A: Jambatan Sg. Lakit ke Paloh 2. vi. Seksyen 2B: Paloh 2 ke Bukit Sejuk. vii. Seksyen 2C: Bukit Sejuk ke Gua Musang. viii. Seksyen 3B & 3C: KM 1805 FT08 ke Bulatan Gua Musang. ix. Seksyen 3D: Bulatan Gua Musang ke Mentara.	JKR	2024–2028
	14. Jalan pesisir pantai.	JKR	2024–2028
	15. Pelebaran/menaik taraf Lebuhraya Timur Barat: i. Menaik taraf jalan Pasir Puteh – Jeli. ii. Menaik taraf jalan Gua Musang – Jeli.	JKR	2024–2028
	16. Lebuhraya Pantai Timur fasa 3.	UKAS,JKR,KKR	2024–2028

1

BF
1ST
7PT
29

2

3

4

BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERJARAYA

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN RANGKAIAN JALAN RAYA DAN LEBUH RAYA YANG SISTEMATIK DAN EFEKTIF

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Mengukuhkan rangkaian pengangkutan awam yang tersedia untuk rakyat.	17. Menyediakan/menyelenggara hentian bas di laluan bas henti-henti dan kawasan bandar baru.	PBT	2024-2028
	18. Pengambilan balik tanah untuk penyediaan hentian bas (kawasan yang tiada rizab jalan).	PBT	
	19. Projek pembinaan laluan Rel Pantai Timur (ECRL).	MRL	2024-2028
	20. Pemanjangan laluan Rel Pantai Timur ECRL sehingga ke Rantau Panjang.	MR	2024-2028
4. Pembangunan hab pengangkutan bersepadu.	21. Penyambungan semula laluan KTMB ke Rantau Panjang.	KTM	
	22. Kajian bagi menentukan keperluan terminal bas di setiap PBT.	BKT	
	23. Menyediakan/menaiktaraf stesen pengangkutan awam bersepadu di setiap jajahan mengikut Gred (A/B/C) dan mesra OKU.	PBT	2024-2028
	24. Menaik taraf Jambatan Rantau Panjang – Sg. Golok.	KKR	2024-2028
5. Menyediakan rangkaian pengangkutan darat bagi menghubungkan Malaysia – Thailand.	25. Pembinaan Jambatan Pengkalan Kubor – Tak Bai.		
	26. Menaik taraf/membuka jalan-jalan baru di kawasan luar bandar/kawasan pelancongan di setiap jajahan.	PBT	2024-2028

1

 BF
1
ST
7
PT
29

2

3

4

 BF
13 ST
30 PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERJARAYA**BIDANG FOKUS 1****PEMBANGUNAN RANGKAIAN JALAN RAYA DAN LEBUH RAYA YANG SISTEMATIK DAN EFEKTIF**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Menyediakan infrastruktur asas bagi proses perbandaran.	27. Menyediakan jalan raya dan kemudahan asas infrastruktur yang berkaitan di kawasan bandar baharu.	JKR, JPS	2024-2028
	28. Pembinaan jalan dalaman Tunjong.	ECERDC, JKR	
	29. Pembinaan infrastruktur saliran di Tunjong.	JKR, JPS	

1

2

3

4

BF

ST

PT

BF

13

ST

30

PT

93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INFRASTRUKTUR

BIDANG FOKUS 1

PENGURUSAN DAN MEKANISMA KAWALAN BENCANA BANJIR

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperkasakan pelan struktur perparitan dan saliran untuk seluruh kawasan di daerah yang terlibat dengan banjir.	1. Menyediakan Pelan Induk Sistem Saliran Mesra (PISMA) bagi bandar-bandar utama di Negeri Kelantan.	JPS	2024: Pasir Mas, Tanah Merah dan Kota Bharu
	2. Penyelenggaraan perparitan dan longkang.	JPS, PBT, JSANK	2025: Gua Musang, Kuala Krai, Machang, Pasir Puteh, Bachok, Jeli dan Tumpat
	3. Menyediakan pelan kawalan bencana banjir.		
2. Melaksanakan projek pengukuhan tebing sungai serta kawalan banjir.	4. Rancangan tebatan banjir Projek Lembangan Sungai Bersepadu (PLSB) Sungai Kelantan.	JPS	Projek dilaksanakan secara berfasa: PLSB Sg. Golok Fasa 3: 5 tahun PLSB Sg. Kelantan fasa 2:5 tahun
	5. Rancangan tebatan banjir Projek Lembangan Sungai Bersepadu (PLSB) Sungai Golok.		
	6. Pembinaan Empangan Lebir.		
	7. <i>Breakwater</i> Kuala Besar di Sungai Kelantan.		

1

2

3

4

BF
6ST
10PT
24BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INFRASTRUKTUR

BIDANG FOKUS 2

PEMULIHARAAN SUNGAI DAN PANTAI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Melaksanakan projek pemuliharaan sungai dan kawalan hakisan pantai.	8. Projek Penstabilan Sg. Kelantan di Kg. Pengkalan Pasir, Pasir Mas. 9. Projek Penstabilan Sg. Machang, Kota Bharu. 10. Projek Pemuliharaan Pantai Sabak, Kota Bharu. 11. Projek Denai Sungai Kebangsaan (DSK). 12. Projek Pedalaman Sungai-Sungai. Antaranya di Kg. Tikat, Kota Bharu.	JPS	2024-2028

BIDANG FOKUS 3

MEMAJUKAN TOK BALI SEBAGAI BANDAR MARITIM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Mewujudkan pelabuhan bersepadu negeri.	13. Menyokong pembangunan dan pengoperasian TBSB ke arah <i>full fledge port</i> /sekurang-kurangnya <i>dedicated port</i> .	ECERDC	2024-2028
5. Menyediakan pengangkutan kargo ke pelabuhan bersepadu Tok Bali.	14. Membina <i>spur line</i> ECRL ke Pelabuhan Tok Bali.	MRL	2024-2028

1

2

3

4

BF
6ST
10PT
24BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INFRASTRUKTUR

BIDANG FOKUS 4

MEMAJUKAN LAPANGAN TERBANG NEGERI KELANTAN SEBAGAI HAB PENERBANGAN SERANTAU DAN ANTARABANGSA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Pembesaran dan menaik taraf Lapangan Terbang Sultan Ismail Petra (LTSIP) kepada lapangan terbang bertaraf antarabangsa.	15. Pembesaran terminal sedia ada dan pelebaran <i>taxiway</i> . 16. Pemanjangan <i>runway</i> daripada 2400 m kepada 2800 m. 17. Mengadakan <i>refuelling service</i> di LTSIP. 18. Pembinaan anjung tinjau dan restoran bagi meninjau kapal terbang.	MOT	2024–2028

1

2

3

4

BF
6ST
10PT
24BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INFRASTRUKTUR

BIDANG FOKUS 5

PEMBINAAN PENCAWANG MASUK UTAMA (PMU) TNB DAN PENCAWANG PEMBAHAGI UTAMA (PPU) TNB

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Mewujudkan proses <i>green lane</i> bagi perolehan tanah projek utiliti (maksima setahun).	19. Pembinaan PMU Merbau Chondong, PMU Binjai, PPU IBS Machang, PPU Madinah Ar-Riadah Stadium Bukit Merbau, PPU Bandar Madinah As-Salam, PPU Guntong Limbat, PPU Chempaka, PPU Wakaf Zin, PPU Tumpat.	TNB, BKI – GIS	2024–2028
	20. Pembinaan empangan Nenggiri dan Lebir.	TNB, JPS	
8. Mengurangkan gangguan bekalan elektrik.	21. Menaik taraf fasiliti elektrik termasuk talian penghantaran, Pencawang Masuk Utama (PMU), Pencawang Pembahagian Utama (PPU), Pencawang Elektrik (PE), Stesen Suis Utama (SSU) dan lain-lain.	TNB	1 tahun (bermula dari permohonan sehingga mendapat kelulusan tapak tidak melebihi tempoh masa ini)
9. Pengambilan tapak pencawang elektrik (borang 4).	22. Mewujudkan satu garis panduan bagi prosedur pengambilan dan kelulusan tapak bagi projek utiliti (fokus).	PTG (Unit Pengambilan Tanah/Unit Pembangunan)	2 tahun (bermula dari permohonan sehingga mendapat kelulusan tapak tidak melebihi tempoh masa ini)

1

2

3

4

BF
6ST
10PT
24BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INFRASTRUKTUR**BIDANG FOKUS 6****MENYEDIAKAN SISTEM KUMBAHAN YANG LEBIH SISTEMATIK DAN EFISEN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
10. Membina sistem kumbahan berpusat di bandar-bandar besar.	23. Pembinaan loji rawatan kumbahan serantau dan rangkaian paip pembetungan di Tunjong/Panji/Bukit Merbau dan kawasan-kawasan bandar baru.	Jabatan Perkhidmatan Pembetungan, IWK	2024-2028
	24. Menggantikan tangki septik individu dan komunal melalui siri paip pembetung utama, stesen pam dan loji rawatan kumbahan berpusat di tapak-tapak bersesuaian.		

SKOP UTAMA: AIR**BIDANG FOKUS 1****MENINGKATKAN SUMBER AIR MENTAH DI NEGERI KELANTAN**

1

2

3

4

BF
3ST
7PT
36BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI**PELAN TINDAKAN****AGENSI
PELAKSANA****KPI**

1. Memperkasa pengurusan dan penguatkuasaan kegunaan sumber air mentah dan terawat.

1. Mewujudkan Kolam Takungan Air Pinggiran Sungai (TAPS) di Mukim Joh, Machang dan beberapa kawasan lain lagi yang telah dikenalpasti seperti di Tumpat, Tanah Merah, Jeli, Pasir Puteh.

JSANK, PETRA, BBA

i. Fasa 1 – melibatkan kajian reka bentuk termasuk kerja-kerja pengambilan tanah (jangkaan 5 tahun)
ii. Fasa 2 – pembinaan TAPS dan lain-lain infra yang berkaitan (jangkaan 5 tahun)
iii. Jangkaan masa pembinaan 9 tahun

2. Kajian sumber air bawah tanah di Negeri Kelantan.

3. Kajian sumber air permukaan di Negeri Kelantan.

4. Pembinaan empangan Lebir.

2. Bekalan air kepada penduduk luar bandar yang menghadapi masalah bekalan air (outgrid).

5. Projek bekalan air komuniti di luar kawasan pembekalan/liputan bekalan air AKSB.

JSANK

Bekalan air kepada penduduk luar bandar dan bandar mencapai 100% pada tahun 2028

6. Projek sumber air alternatif seperti pembinaan tandak.

7. Pembinaan telaga tiub berkapasiti 1.5 JLH hingga 3 JLH khususnya di kawasan bermasalah tekanan air.

8. Pertambahan bajet bagi JSANK untuk pembinaan telaga tiub.

(SQ: liputan bekalan air di luar bandar telah mencapai 80% manakala dalam bandar 60%)

1

2

3

4

 BF
3
ST
7
PT
36

 BF
13
ST
30
PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: AIR

BIDANG FOKUS 1

MENINGKATKAN SUMBER AIR MENTAH DI NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Merancang, menyelaraskan dan melaksanakan kawasan pewartaan perlindungan sumber air mentah (<i>water security</i>).	9. Mewartakan dan mengisytiharkan kawasan perlindungan sumber air mentah termasuk kawasan tadahan air.	JSANK, JPNK	2024 – 2028 (Pada masa ini dalam tindakan pendaftaran oleh JSANK bagi mendapatkan maklumat asas)

SKOP UTAMA: AIR**BIDANG FOKUS 2****MENINGKATKAN BEKALAN AIR TERAWAT KEPADA PENDUDUK**

1

2

3

4

BF
3ST
7PT
36BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Memaksimumkan capaian bekalan air bersih secara menyeluruh.	10. Membina LRA Chicha Fasa 2, Kota Bharu (20 JLH).	PAAB	2024-2028
	11. Menaik taraf LRA Tanjung Mas, Kota Bharu (30 JLH).		
	12. Membina LRA Bukit Chupak, Gua Musang (10 JLH).		
	13. Membina LRA Tok Bali, Pasir Puteh (50 JLH).		
	14. Membina LRA Merbau Chondong Fasa 2, Machang (50 JLH).	ECERDC	
	15. Menaik taraf LRA Mini Pechong, Tanah Merah (8 JLH).	KKDW	
	16. Membina LRA Kelar Fasa 2, Pasir Mas (25 JLH).	KKDW	
	17. Menaik taraf LRA Batu Gajah, Tanah Merah (10 JLH).	KKDW	
	18. Membina LRA Tok Jaafar, Kota Bharu (30 JLH).	KKDW	
	19. Menaik taraf LRA Panggung Lalat, Gua Musang (2 JLH).		
	20. Membina LRA Sungai Pengkalan Nangka, Tumpat (50 JLH).	KKDW	
	21. Membina LRA Pulau Setelu, Gua Musang (7 JLH).	KKDW	
	22. Menaik taraf LRA Manek Urai serta sistem agihan, Kuala Krai (20 JLH).	KKDW	
	23. Membina LRA Serendah, Kota Bharu (50 JLH).		
	24. Menaik taraf sistem proses LRA Limau Kasturi, Gua Musang (10 JLH).	KKDW	
	25. Menaik taraf sistem proses LRA Paloh, Gua Musang (10 JLH).	AKSB	
	26. Menaik taraf sistem proses LRA Merbau Chondong Fasa 1, Machang (70 JLH).	AKSB	
	27. Membina LRA Mini Kg. Laut, Tumpat (1 JLH).	JSANK	
	28. Membina LRA Mini Kg. Sedar, Tumpat (3 JLH).	JSANK	
	29. Membina LRA Mini Kg. Kuala Jambu, Tumpat (3 JLH).		

1

2

3

BF
3ST
7PT
36

4

BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: AIR

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN BEKALAN AIR TERAWAT KEPADA PENDUDUK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Mengurangkan kadar NRW kepada 50% (SQ 54%).	30. Program Penggantian Paip Lama/Uzur Jenis AC di seluruh Negeri Kelantan (sepanjang 4,006km sehingga 2030). i. Baki paip yang perlu ditukar sehingga tahun 2030 adalah sepanjang 3,613 km melibatkan jajahan Kota Bharu, Tumpat, Gua Musang, Kuala Krai, Jeli, Machang, Tanah Merah, Bachok, Pasir Puteh, Pasir Mas.	PAAB	2024 : 302.50 km 2025 : 595.58 km 2026 : 593.58 km 2027 : 787.88 km 2028 : 581.69 km
	31. Program NRW Nasional Pendekatan 1 Negeri Kelantan Pakej 2 – membaik pulih 53 buah tangki.	JSANK, PETRA	
6. Meningkatkan kadar rizab margin.	32. Membina tangki menara di Taman Tanjung Chat, Kota Bharu (<i>500m³ elevated water tank, 200m³ suction tank</i>). 33. Membina tangki menara di Buloh Poh, Kota Bharu (<i>500m³ elevated water tank, 200m³ suction tank</i>). 34. Membina tangki menara di Taman Telok Mesira Kota Bharu (<i>500m³ elevated water tank, 200m³ suction tank</i>).	PAAB	Mencapai sasaran kadar rizab margin sebanyak 8.0% pada tahun 2028 (2024: 2.0%)

SKOP UTAMA: AIR**BIDANG FOKUS 3****MENAMBAH BAIK TAHAP KUALITI DAN CAPAIAN BEKALAN AIR BERSIH SECARA MENYELURUH**

1

2

3

4

BF
3ST
7PT
36BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI**PELAN TINDAKAN****AGENSI
PELAKSANA****KPI**

7. Pemfluoridaan bekalan air awam di seluruh LRA Negeri Kelantan bagi tujuan mengawal paras kandungan fluorida di dalam air minuman untuk mengawal kerosakan gigi di kalangan rakyat dan mematuhi piawai bekalan air yang selamat.

35. Menambahkan dos fluorida ke dalam bekalan air awam dan semua LRA perlu dipasang *fluoride feeder*.
36. Penyaluran peruntukan kepada AKSB oleh Kerajaan Persekutuan atau negeri bagi pembelian bekalan fluorida.

AKSB

Berjaya mencapai piawaian kualiti air bersih nasional pada tahun 2028

1

2

3

4

BF
3ST
6PT
28BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**BIDANG FOKUS 1****MENAMBAH BAIK KEMUDAHAN INFRASTRUKTUR DI LUAR BANDAR**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Menaik taraf infrastruktur jalan dan jambatan luar bandar.	1. Membina jalan Kg. Biak, Dabong Kuala Krai ke Kg. Peralla, Tanah Merah. 2. Membina jalan dan jambatan menghubungkan Kg. Kok Majid – Pulau Teluk Renjuna, Tumpat. 3. Menaik taraf jalan Kg. Permatang Pasir – Kg. Telaga Ara – Kg. Be'oh – Kg. Gong Kulim, Bachok. 4. Menaik taraf jalan dari Bukit Abal, Pasir Puteh ke Jalan Tok Bok, Machang. 5. Membina jalan alternatif Kg. Bukit Merbau ke Kg. Berangan, Pasir Puteh. 6. Menaik taraf jalan dari Kg. Tok Sadang ke Pengkalan Chepa, Kota Bharu. 7. Menaik taraf jalan dari Kg. Salor ke Kg. Aur Duri, Kota Bharu. 8. Menaik taraf jalan Chempaka Merah, Tanah Merah. 9. Membina jalan dan jambatan dari Kg. Pantai Senok, Bachok – Kg. Pulau Gajah, Kota Bharu. 10. Membina jalan baharu dari Kg. Bahagia/Kg. Soha/Kg. Chap/Kg. Pasir Ipoh ke Kg. Keluat, Kuala Krai. 11. Membina dan menyiapkan jalan pintas dari Kg. Bukit Bator – Kg. Jelawat Mujor (Jelawat Bypass), Bachok. 12. Membina jambatan baharu (<i>bailey bridge</i>) di jalan Padang Lembek, Kota Bharu. 13. Menaik taraf jambatan dan kerja-kerja berkaitan di laluan D183 dari Kubang Kuau ke Baroh Kala. 14. Menaik taraf jambatan di Kg. Pauh Butut, Bachok (laluan D13 serta kerja-kerja yang berkaitan). 15. Menaik taraf jambatan keluli di Kg. Bahagia, Kuala Krai.	KKDW, JKR	2024–2028

1

2

3

4

BF
3ST
6PT
28BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

BIDANG FOKUS 1

MENAMBAH BAIK KEMUDAHAN INFRASTRUKTUR DI LUAR BANDAR

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	16. Menaik taraf jalan dari Kg. Pantai Senok – Simpang 3 Tawang, Bachok. 17. Membina jalan dari Kg. Joh – Kg. Mata Ayer, Machang. 18. Membina jalan dari Kg. Joh – Kg. Kuala Sat, Machang. 19. Membina jalan dari Kg. Joh – Kg. Belimbing, Tanah Merah. 20. Menaik taraf jalan dari jambatan Kg. Senok – Kg. Pulau Gajah – Kg. Kemumin – laluan LTSIP.	KKDW, JKR	2024-2028
2. Membina jalan-jalan baharu bagi meningkatkan pertumbuhan ekonomi setempat.	21. Membina jalan baharu ke Wetland, Tok Bali, Pasir Puteh (Fasa 2 & 3) – sepanjang 8 km. 22. Membina jalan baharu dari Gual Ipoh, Tanah Merah ke Jeli.	PPN	2024-2028

1

2

3

4

BF
3ST
6PT
28BF
13ST
30PT
93

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN LUAR BANDAR**BIDANG FOKUS 2****KEMUDAHAN PENGURUSAN OPERASI BENCANA**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Menaik taraf pusat pemindahan mangsa banjir.	23. Membina pusat pemindahan kekal di Sekolah Kebangsaan Gual Tinggi, Rantau Panjang.	KKDW, JKR	2026
4. Penyediaan Pusat Kawalan Operasi Bencana (PKOB).	24. Menaik taraf Pusat Kawalan Operasi Bencana (PKOB) Negeri/ <i>State Disaster Command Centre</i> (SDCC).	NADMA, BKP SUK, JKR	2026

BIDANG FOKUS 3**PEMBANGUNAN EKONOMI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Projek bersepadu pembangunan ekonomi kampung (PROSPEK), Pasir Puteh, Kelantan dan lain-lain kawasan yang berpotensi.	25. Cadangan 5 buah kampung terlibat: Kg. Permatang Rambai, Kg. Permatang Sungai, Kg. Selingi Timur, Kg. Selingi, Kg. Panggung.	KKDW, RISDA	2024-2028
6. Membangunkan sosioekonomi golongan miskin luar bandar.	26. Aktiviti ekonomi yang terlibat eko-pelancongan, penternakan (ikan air tawar), pertanian (tanaman nanas madu, nanas cobek).		
	27. Membina penempatan berkelompok di kawasan-kawasan yang telah dan akan dikenal pasti.	UPEN, BKPK	2024-2028
	28. Program tadahan rahmat (pembangunan ekonomi dan insan).		

RUMUSAN

PORTFOLIO KERJARAYA, INFRASTRUKTUR, AIR DAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

Portfolio
JAWATANKUASA 5

**PERTANIAN, INDUSTRI AGROMAKANAN,
DAN KOMODITI**

PORTFOLIO PERTANIAN, INDUSTRI AGROMAKANAN DAN KOMODITI

1

2

3

BF	ST	PT
7	34	82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

PERTANIAN

2

INDUSTRI AGROMAKANAN

3

KOMODITI

BIDANG FOKUS

2

2

3

JUMLAH

7

STRATEGI

24

4

6

34

PELAN TINDAKAN

63

11

8

82

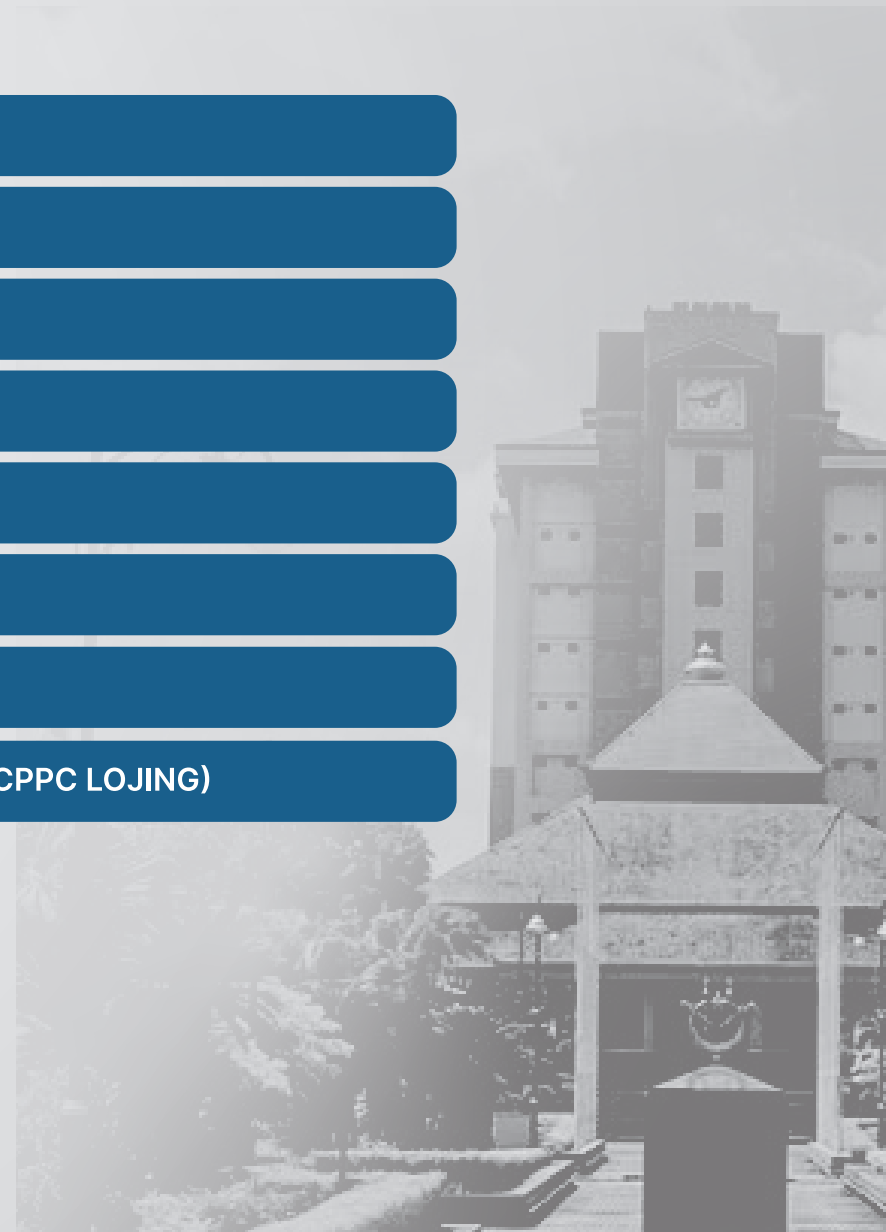
TERAS STRATEGIK

PENGUKUHAN INDUSTRI PERTANIAN

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 KELANTAN JELAPANG MAKANAN NEGARA
- 02 GERAKAN PERTANIAN AL-FALAH
- 03 KELANTAN BIOART CENTRE, JERAM PASU
- 04 KELANTAN ORGANIC RESEARCH CENTRE, LABOK
- 05 RONG CHENOK AGRO VALLEY, PASIR MAS
- 06 KILANG PADI DARUL NAIM, MERANTI
- 07 KILANG MAKANAN TERNAKAN
- 08 PUSAT PENGUMPULAN, PEMROSESAN DAN PEMBUNGKUSAN LOJING (CPPC LOJING)

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN SUMBANGAN SEKTOR PERTANIAN, PERIKANAN DAN PENTERNAKAN SEBAGAI PENYUMBANG KEPADA KDNK NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengoptimumkan penggunaan sumber (tanah, tenaga kerja) bagi meningkat hasil pertanian, penternakan dan perikanan.	1. Program Pembangunan Tanah Rizab Haiwan Negeri Kelantan (baik pulih dan membangunkan tanah rizab haiwan menjadi tapak penanaman foder rumput, bahan tanaman kilang makanan ternakan): Rancangan Pembangunan Tanah Rizab Ragutan (TRR).	JPV NK	2024-2028
	2. Program Dana Inisiatif Ternakan tambahan kelahiran melalui Skim Semen Beku NAIMbif dengan agihan sebanyak sehingga 20,000 straw semen. (Para penternakan kategori miskin – manfaat sehingga 10,000 penternak) pengoperasian Pusat BioArt sebagai pengeluar straw semen beku jenama NAIMbif tempatan.	JPV NK	2024-2028
	3. Mengadakan kursus-kursus untuk amalan lepas tuai hasil pertanian Negeri Kelantan.	Jabatan Pertanian	2024-2028
	4. Mewujudkan Pusat Penghasilan Silaj (Bil Pusat Penghasilan Silaj di Kelantan, keluasan dan kapasiti).	JPV NK	Pembinaan dan pengoperasian 2024-2028
	5. Galakan kepada usahawan-usahawan tani mengeluarkan makanan ruminan berasaskan bahan tempatan.	KPKB	2024-2028

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN SUMBANGAN SEKTOR PERTANIAN, PERIKANAN DAN PENTERNAKAN SEBAGAI PENYUMBANG KEPADA KDNK NEGERI

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

AGENSI
PELAKSANA

KPI

	6. Program Pembangunan Zon Industri Akuakultur (ZIA), Danau Tok Uban, Pasir Mas, Projek Khas Akuakultur di Laguna Sri Tujoh, Tumpat dan Laguna Semerak, Pasir Puteh (memperluaskan kawasan ZIA dan perikanan darat di Negeri Kelantan).	Jabatan Perikanan	2024-2028
2. Mewujudkan ladang kontrak antara petani, syarikat agensi kerajaan & syarikat pelabur berskala besar.	7. Mengadakan ladang kontrak antara petani dan pelabur melalui pembangunan Kelantan Bio Valley, Pasir Puteh, Green Valley Bio Park Lojing dan 500 ekar pembangunan tanah pertanian baru.	PKPNK, KBC	2024-2028 1. 50 Peserta 2. 50 Petani/tahun
	8. Menambah bilangan petani yang mengusahakan projek tanaman komuniti seperti tebu dan lain-lain untuk meningkatkan taraf ekonomi petani dan ekonomi setempat.		

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN SUMBANGAN SEKTOR PERTANIAN, PERIKANAN DAN PENTERNAKAN SEBAGAI PENYUMBANG KEPADA KDNK NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Memastikan hasil tani mendapat peluang pemasaran yang baik atau mendapat jaminan belian oleh kerajaan bagi memastikan isu lambakan hasil dapat di atasi.	9. Perbanyakkan pusat pengumpulan, pemprosesan & pembungkusan. Sebagai contoh mewujudkan satu pusat pengumpulan baharu di Lojing dan sempadan Kuala Krai dan Gua Musang. 10. Pembinaan bilik sejuk beku bagi pengumpulan hasil pertanian seperti rambutan, durian dan dokong bagi mengatasi masalah lambakan hasil pertanian. 11. Menggalakkan industri hiliran seperti pembuatan produk berasaskan hasil pertanian terutama dari lambakan hasil pertanian. 12. Eksport menembusi pasaran antarabangsa.	PKPNK	2024-2028
4. Menkuatkuasakan Enakmen Pemajuan Pertanian Negeri Kelantan 2022.	13. Pendaftaran pengusaha ladang/kebun komersial. 14. Memastikan supaya semua projek pertanian komersial mematuhi enakmen tersebut dan perlu mendapatkan kebenaran merancang.	PTJ PBT, KT	2024-2028
5. Pelaksanaan Pewartaan Peraturan Kaedah-kaedah Perikanan (Akuakultur Perikanan Darat) 2022.	15. Hebahan dan kesedaran pelaksanaan pewartaan.	Jabatan Perikanan	2024-2028

1

2

3

 BF
2
ST
24
PT
63

 BF
7
ST
34
PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN SUMBANGAN SEKTOR PERTANIAN, PERIKANAN DAN PENTERNAKAN SEBAGAI PENYUMBANG KEPADA KDNK NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Menjadikan agropelancongan sebagai sumber ekonomi.	16. Melaksanakan pembangunan mampan di Lojing Highlands, Jeram Mengaji dan Rong Chenok.	KPKB, PKPNK, Jabatan Pertanian	2024–2028 1. 10 Ladang 2. 2024–2028
	17. Mewujudkan ladang-ladang integrasi yang sesuai bagi agropelancongan.		
	18. Menambah baik infrastruktur di lokasi pertanian yang sesuai bagi agropelancongan seperti di Jeram Mengaji, Jeram Pasu dan Lojing.		
7. Membuka satu kawasan tanaman baharu atau penanaman semula dengan varieti tanaman baharu yang keberhasilan tinggi.	19. Mewujudkan zon tanaman kelapa Negeri Kelantan seperti di Tumpat dan Bachok di kawasan baharu yang sesuai tanaman kelapa dan/atau penanaman semula kelapa dengan varieti baru yang keberhasilan tinggi.	KPKB	2024–2028
8. Mengenal pasti kaedah penguatkuasaan dan kawalan akibat pencerobohan vesel asing.	20. Memperkasakan penguatkuasaan dasar dan undang-undang perikanan oleh jabatan bersama agensi penguatkuasaan melalui pemantauan di laut dan di darat seperti pencerobohan vesel asing, ketidakpatuhan Akta Perikanan 1985 dan penggunaan peralatan yang terlarang.	Jabatan Perikanan	2024–2028
9. Memperkasakan penggunaan teknologi moden bagi menarik golongan muda dalam Aktiviti Pertanian IR 4.0 (<i>Agropreneur Smart Farming</i>).	21. Mewujudkan projek perintis yang menggunakan IR 4.0 (penggunaan teknologi dalam sektor pertanian dalam Negeri Kelantan).	PKPNK	2024–2028
	22. Menjadikan TKPM sebagai pusat inovasi bagi pertanian terutama Tanaman Singkat Masa, Tanaman Nadir dan <i>Night Farming</i> .	UPEN, Jabatan Pertanian	2024–2028

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN KETERJAMINAN MAKANAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
10. Padi dalam dan luar jelapang.	23. Mengatasi isu kekurangan sumber pengairan terutama pada musim kemarau dan penurunan paras air sungai Kelantan.	KADA	2024-2028
	24. Mempertingkatkan infrastruktur sumber air pertanian seperti empangan mini di Bachok.		
	25. Mengekalkan dan pengezonan kawasan padi aktif.		
	26. Menambah keluasan jelapang padi dan pembangunan semula kawasan padi sedia ada.		
	27. Meneroka penanaman padi dengan air masin/padi kurang air.		
	28. Memperkasa pengeluaran benih padi Kelantan.		
11. Menjalin kerjasama dengan agensi kerajaan dan syarikat swasta bagi memastikan keberhasilan projek pertanian seperti tanaman padi dan pengeluaran beras dicapai.	29. Membeli hasil tuaian padi dan diproses menjadikan beras untuk menampung permintaan beras di Negeri Kelantan.	PKPNK, KADA	2024-2028
	30. Mewujudkan loji pemprosesan benih padi dan kilang padi serta beras di Negeri Kelantan.		
	31. Mengadakan inisiatif untuk belian hasil padi beras.		
	32. Keluasan tanaman padi jumlah hasil pengeluaran sekurang-kurangnya 5000 tan semusim untuk per kilang sekurang-kurangnya kadar pengeluaran 4.5 tan/hektar.		
	33. Skim insentif/skim galakan kepada syarikat swasta (Kilang Padi Darul Naim Meranti).		
	34. Mengadakan pusat benih padi Zon Pantai Timur (secara berfasa).		

1

2

3

 BF
2
ST
24
PT
63

 BF
7
ST
34
PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN KETERJAMINAN MAKANAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
12. Mengusahakan tanah-tanah terbiar.	35. Mengenal pasti tanaman atau ternakan sebagai alternatif yang boleh menggunakan tanah terbiar. 36. Memastikan sekurang-kurangnya 100 ekar tanah yang terbiar dapat diusahakan dengan mempelbagaikan tanaman-tanaman kontan yang bernilai tinggi untuk menjana pendapatan.	Jabatan Pertanian/ PKPNK	1. 2024-2028 2. 200 Ekar 3. 100 Ekar
13. Mengoptimumkan penggunaan dan pembangunan tanah-tanah pertanian untuk dibangunkan dengan projek seperti tanaman kaedah baru.	37. Syarikat berkaitan kerajaan/GLC mengenal pasti 30 projek dengan keluasan keseluruhan 3000 ekar sekurang-kurangnya bagi keterjaminan makanan yang dapat menyumbang kepada peningkatan pengeluaran makanan dengan mengoptimumkan penggunaan tanah. - Sebagai contoh: Projek Tanaman Hidroponik, Projek Tanaman Fertigasi, Projek Tanaman Napier. - Pembangunan Kelantan Bio Valley, Pasir Puteh, Green Valley Bio Park Lojing, Pusat Bioart dan Foder Jeram Pasu dan 500 ekar pembangunan tanah pertanian baru.	PKPNK, PKINK, KPKB	2024-2028
14. Memperbanyakkan program/projek kerjasama di antara kerajaan negeri dengan kerajaan persekutuan.	38. Mengemukakan cadangan-cadangan projek/program yang sesuai berdasarkan pengesyoran dari jabatan/agensi/GLC negeri berkaitan.	UPEN	2024-2028

1

2

3

 BF
2
ST
24
PT
63

 BF
7
ST
34
PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN KETERJAMINAN MAKANAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
15. Menggalakkan program-program pertanian komuniti dan kempen Kelantan ke arah pertanian organik.	39. Mengadakan program seperti Program Dapur Hijau untuk golongan wanita, bantuan baja organik dan skim/insentif baru kepada para petani/pekebun (petani, usahawan tani, pelabur swasta - peningkatan permohonan persijilan organik (persijilan myGAP dan myOrganic)).	KBC	2024-2028
16. Meningkatkan perolehan dan pengeluaran sumber bagi pertanian, perikanan dan penternakan.	40. Meningkatkan pengeluaran benih ikan air tawar dengan kerjasama/melalui pusat pengeluaran ikan air tawar Machang. 41. Menggalakkan Industri Sokongan Perikanan (ISP) melalui bantuan input peralatan teknologi/mekanisasi bagi peningkatan produktiviti. 42. Program Kajian Nutrisi Ketahanan Produk Berasaskan Perikanan. 43. Program-program dan projek bantuan input dan infra pertanian, penternakan dan perikanan. 44. Menaik taraf dan mengkormesialkan makanan ternakan berasaskan bahan hijau berkualiti dalam negeri seperti penanaman rumput napier, minyak dan kekacang.	DOF, MARDI Jabatan Pertanian, JPVNK, Jabatan Perikanan, LKIM, LPP KPKB, PKPNK, KBC	2024-2028 2024-2028 2024-2028
17. Melahirkan 2,250 usahawan tani@ternak yang menghayati nilai keusahawanan Islam dalam tempoh 5 tahun (Gerakan Pertanian AI-Falah).	45. Mengenal pasti kawasan tanah yang sesuai untuk diusahakan oleh peserta. 46. Modul Bertani Satu Ibadah. 47. Penilaian dan pengiktirafan produktiviti. 48. Menerus dan menambah baik program PAWAH.	KPKB YTK, IPTG KPKB JPV NK	2024-2028 2024-2028 2024-2028 2024-2028

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN KETERJAMINAN MAKANAN

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
18. Meningkatkan hasil penangkapan bekalan sumber marin (IKAN).	49. Program kelestarian sumber marin melalui program melabuh tukun tiruan dan unjam tradisi di perairan Negeri Kelantan.	Jabatan Perikanan	2024-2028
	50. Meningkatkan sektor perikanan melalui pembinaan kemudahan pendaratan ikan yang lengkap di Tok Bali dan Tumpat.	LKIM	2024-2028
19. Menangani masalah muara dan laguna cetek dan kematian ikan disebabkan air berkelodak dan berminyak.	51. Projek mendalamkan muara/laguna.	JPS	2024-2028
20. Meningkatkan populasi ternakan ruminan dan unggas dengan mengembangkan industri penternakan ladang skala besar.	52. Menambah kapasiti bagi menampung permintaan terhadap bekalan makanan mentah seperti ayam.	PKPNK	2024-2028
	53. Projek penternakan ayam pedaging.	PKPNK	
	54. Melaksanakan program ladang ternakan lembu komersil di ladang sawit (secara integrasi/semi intensif) dengan ladang-ladang sawit agensi Kerajaan Negeri Kelantan.	PMBK	2024-2028
	55. Penghasilan baka ternakan ruminan yang berkualiti dan sesuai untuk dibiak dalam negeri.	KBC	2024-2028
	56. Mengiktiraf ladang-ladang pembiak ke arah komersial dan lestari.	JPVNC	2024-2028

1

BF
2ST
24PT
63

2

3

BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERTANIAN

BIDANG FOKUS 2

MENINGKATKAN KETERJAMINAN MAKANAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
21. Mengukuhkan Industri Perikanan Darat.	57. Pembangunan kawasan santuari perikanan darat konservasi kawasan santuari seperti di Jeram Mengaji, Pasir Puteh, kawasan Santuari Sungai Chalil, Gua Musang dan lain-lain.	Jabatan Perikanan	2024–2028
22. Menjalin kerjasama dengan agensi kerajaan dan syarikat swasta bagi memastikan keberhasilan projek pertanian seperti tanaman padi dan pengeluaran beras dicapai.	58. Membeli hasil tuaian padi dan diproses menjadikan beras untuk menampung permintaan beras di Negeri Kelantan. 59. Mewujudkan kilang padi dan beras Negeri Kelantan. 60. Membangunkan kawasan potensi sedia ada. 61. Mengadakan inisiatif untuk belian hasil padi beras. - Keluasan tanaman padi jumlah hasil pengeluaran sekurang-kurangnya 5000 tan semusim untuk per kilang sekurang-kurangnya kadar pengeluaran 4.5 tan/hektar. - Skim insentif/skim galakan kepada syarikat swasta (Kilang Padi Darul Naim Meranti). - Mengadakan pusat benih padi zon pantai timur (secara berfasa).	PKPNK, KADA	2024–2028
23. Gerakan Pertanian Al-Falah.	62. Melaksanakan program usahawan tani merangkumi sektor pertanian, penternakan, perikanan dan IKS (Bilangan usahawan tani (1,000 orang) dan jumlah pendapatan yang diperolehi (pendapatan M40)).	KPKB	2024–2028
24. Meningkatkan Infrastruktur Kemudahan Nelayan.	63. Pembangunan jeti nelayan darat bagi meningkatkan pendaratan ikan.	Jabatan Perikanan	2024–2028

1

2

3

BF
2ST
4PT
11BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INDUSTRI AGROMAKANAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUASAAN AGROEKONOMI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengukuhkan Industri Agromakanan Tempatan.	1. Mengadakan ladang kontrak antara petani dan syarikat pelabur (peningkatan pengeluaran pembangunan industri sub sektor tanaman makanan). 2. Mewujudkan zon pengeluaran mengikut jajahan (pengeluaran tanaman tertinggi mengikut jajahan melalui data agrisgeoportal). 3. Mengenal pasti kawasan baharu iaitu sebahagian Skim Kok Kebit, Tumpat yang terbiar seluas 400 ekar berpotensi untuk dibangunkan menjadi Skim Bendang Padi (mengenal pasti kawasan baharu dan mengurangkan kawasan tanah terbiar).	PKPNK	2024-2028

BIDANG FOKUS 2

MERAKYATKAN INDUSTRI ASAS TANI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
2. Merangka Pelan Pembangunan Pengembangan Usahawantani Negeri Kelantan.	4. Mewujudkan Program Usahawantani Negeri Kelantan dan melahirkan modal insan dalam bidang usahawantani. 5. Mengadakan buku pembelajaran asas pertanian di sekolah dan TVET Tahfiz Pertanian Penternakan diperkenalkan di pondok & tahfiz (GEPA).	KBC, PKPNK, KPKB	2024-2028

1

2

3

BF
2ST
4PT
11BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INDUSTRI AGROMAKANAN

BIDANG FOKUS 2

MERAKYATKAN INDUSTRI ASAS TANI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
3. Pembangunan pemain industri tani usahawan asas tani.	6. Pembangunan usahawan merangkumi peningkatan produktiviti, peningkatan tahap Perusahaan Kecil Sederhana (PKS) dan pensijilan. 7. Membantu/menaik taraf premis usahawan tani/IAT bagi penghasilan produk yang bermutu dan berkualiti tinggi. 8. Menggalakkan penglibatan usahawan-usahawan Industri Desa (<i>Cottage Industry</i>) untuk mencapai pensijilan halal melalui kursus-kursus berkaitan (bilangan usahawan yang mendapat sijil halal).	Jabatan Pertanian	2024-2028
4. Memperkasakan industri hiliran bagi sektor pertanian.	9. Mengenal pasti produk/industri bagi industri asas tani/hiliran yang spesifik bagi setiap jajahan. 10. Pembangunan program promosi dan sokongan pemasaran kepada usahawan pertanian, penternakan, perikanan dalam lokaliti setempat. 11. Galakan pembangunan hiliran pertanian.	Jabatan Perikanan, LKIM, Jabatan Pertanian	1. 1 Produk/jajahan 2. 2024-2028 3. 2024-2028

1

2

3

BF
3ST
6PT
8BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KOMODITI

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN SEKTOR PERLADANGAN DAN KOMODITI YANG LESTARI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Program bantuan baja komoditi kepada pekebun kecil.	1. Skim Bantuan Baja Komoditi.	PMBK, KBC	2024-2028
2. Program Pelestarian Pembangunan Industri dan Usahawan Koko dan Coklat Kelantan.	2. Penganjuran Program Kursus Usahawan Koko – 2 siri/zon secara tahunan.	KBC	50 Usahawan Industri Koko
3. Inisiatif perladangan lestari untuk sektor komoditi menggunakan aplikasi teknologi hijau dan bioteknologi.	3. Kajian potensi dan pembangunan kilang baja berasaskan bahan komoditi di Kelantan (pembangunan industri daripada bahan buangan komoditi di Kelantan).	KBC	2024-2028
	4. Skim/insentif/galakan Program Pelestarian Komoditi melalui bengkel/kursus/aplikasi produk teknologi hijau (galakan penggunaan produk dan perkhidmatan berasaskan teknologi mikrob, organik, teknologi hijau dan lestari kepada peladang).		

1

2

3

BF
3ST
6PT
8BF
7ST
34PT
82

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KOMODITI**BIDANG FOKUS 2****SEKURITI MAKANAN SEKTOR KOMODITI**

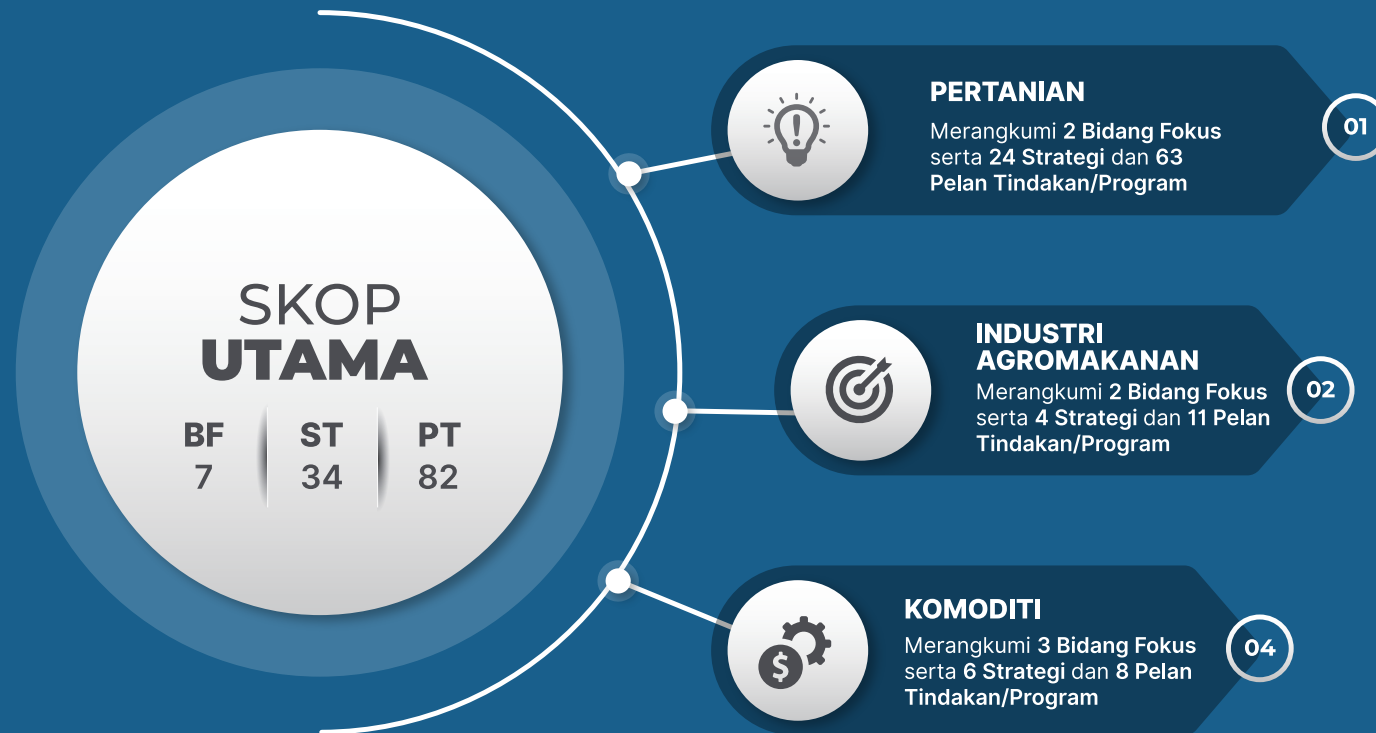
STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Mewujudkan penghasilan produk makanan haiwan alternatif dari sumber komoditi setempat.	5. Penghasilan produk makanan ternakan dari sumber komoditi tempatan.	KPKB	2024-2028
5. Memfokuskan kepada tanaman komoditi lada, nanas dan kelapa.	6. Menggalak dan memperbanyakkan ladang tanaman komoditi. 7. Menganjurkan kursus-kursus bagi tujuan peningkatan ilmu bagi tanaman komoditi.	KPKB	2024-2028 1. 50 ekar tanaman komoditi 2. 2 kali setahun

BIDANG FOKUS 3**SEKRETARIAT LATIHAN PERTANIAN DI PERINGKAT NEGERI KELANTAN BAGI MEMPERKASAKAN KEMAHIRAN DALAM AGRIKOMODITI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Latihan Kemahiran Modal Insan Sektor Agrikomoditi.	8. Mewujudkan peluang kemahiran kepada golongan sasar dan terpilih.	KPKB	2024-2028 200 Peserta

RUMUSAN

PORTFOLIO PERTANIAN, INDUSTRI AGROMAKANAN, DAN KOMODITI

Portfolio
JAWATANKUASA 6

**PENDIDIKAN, PENGAJIAN TINGGI,
TEKNOLOGI HIJAU, DIGITAL
DAN INOVASI**

PORTFOLIO PENDIDIKAN, PENGAJIAN TINGGI TEKNOLOGI HIJAU, DIGITAL DAN INOVASI

1

2

3

4

5

BF	ST	PT
18	45	121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

BIDANG FOKUS

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

1

PENDIDIKAN

7

13

43

2

PENGAJIAN TINGGI

2

7

25

3

TEKNOLOGI HIJAU

2

6

12

4

DIGITAL

6

18

37

5

INOVASI

1

1

4

JUMLAH

18

45

121

TERAS STRATEGIK

PEMERKASAAN PENDIDIKAN RABBANI, PENERAJU MANFAAT DAN PENGHASILAN PRODUK PERKHIDMATAN BERASASKAN TEKNOLOGI

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 DASAR PENDIDIKAN RABBANI KELANTAN (DPRK) SEBAGAI MODUL PENDIDIKAN ISLAM
- 02 KELANTAN PENERAJU PUSAT TAHFIZ
- 03 KELANTAN HUB PENDIDIKAN SERANTAU
- 04 PUSAT BAHASA ANTARABANGSA DAN TERJEMAHAN
- 05 PUSAT PEMBANGUNAN KEMAHIRAN BERTAULIAH (KIASDEC)
- 06 PELAN TINDAKAN EKONOMI DIGITAL NEGERI KELANTAN 2030
- 07 PEMBANGUNAN MINI LEMBAH SILIKON
- 08 SEKOLAH DIGITAL
- 09 KOMUNITI AMALAN HIJAU
- 10 TABUNG YAYASAN PENDIDIKAN YIK
- 11 PENUBUHAN SEKSYEN SAINS, TEKNOLOGI DAN INOVASI

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN SISTEM DAN DASAR PENDIDIKAN ISLAM, PENDIDIKAN TAHFIZ DAN BAHASA ARAB

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengukuhkan sistem Pendidikan Islam di Kelantan.	1. Menambah baik perkhidmatan pendidikan Yayasan Islam Kelantan (YIK) dalam aspek profesionalisme perguruan dan pentadbiran.	YIK	1. Penggredan sekolah dan pengetua mulai 2025 2. Pelaksanaan tukar lantik taraf sambilan kepada <i>contract for service</i> (sepanjang tahun)
	2. Menaik taraf perjawatan keguruan tenaga pengajar di sekolah-sekolah YIK.	YIK	Mewujudkan 2 skim sahaja iaitu Skim Sandaran dan Skim Tetap
	3. Pengiktirafan YIK kepada sekolah-sekolah rendah Islam swasta yang memenuhi kriteria pematuhan kurikulum.	YIK	Pelaksanaan pengiktirafan (sepanjang tahun)
	4. Pemantapan kaedah pengajaran menggunakan teknologi terkini.	YIK	Kursus 2 kali setahun
2. Merelevankan kurikulum dan sistem pendidikan dengan keadaan semasa.	5. Memperkasa kurikulum dalam sekolah-sekolah YIK dan pusat pengajian pondok bermula daripada prasekolah sehingga IPT selaras dengan keperluan semasa.	YIK	Semakan kurikulum 5 tahun sekali
	6. Menyeragamkan kurikulum YIK dengan kurikulum kebangsaan untuk melayakkan pelajar melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi.	YIK	Sepanjang masa
	7. Menyediakan modul pendidikan penggunaan media sosial secara positif – Klik Dengan Bijak (KDB) untuk sekolah-sekolah YIK.	ILDAN	Mulai 2025

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN SISTEM DAN DASAR PENDIDIKAN ISLAM, PENDIDIKAN TAHFIZ DAN BAHASA ARAB

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
3. Memperkukuh kedudukan Kelantan sebagai hub Pendidikan Islam, tahfiz dan Bahasa Arab.	8. Mempromosi peluang dan pencapaian kecemerlangan pendidikan Islam di Kelantan ke seluruh negara.	YIK	1 kali setahun
	9. Meningkatkan prasarana untuk menampung keperluan pelajar.	YIK	10 buah sekolah
	10. Penubuhan Tabung Yayasan Pendidikan YIK.	YAKIN	Dimulai pada tahun 2024
	11. Pemantauan pelaksanaan kurikulum di sekolah-sekolah Islam swasta dan pusat-pusat pengajian pondok.	MAIK	2 kali setahun
	12. Pemantauan dan penyeliaan pelaksanaan modul serta manual pengurusan Maahad Tahfiz.	YIK	2 kali setahun
	13. Menubuhkan Sekolah Tahfiz di Kuala Krai dan Gua Musang.	YIK	Pengoperasian sepenuhnya dalam tempoh 4 tahun
	14. Satu Jajahan Satu Tahfiz.	YIK	Dalam tempoh 4 tahun
	15. Memantapkan kemahiran guru-guru tahfiz dan qiraat melalui kursus dalam dan luar Kelantan.	YIK	2 kali setahun
	16. Mengadakan hubungan dengan institusi/jabatan dalam dan luar negara yang berkaitan pendidikan Bahasa Arab bagi mengikuti kursus dan bengkel.	YIK	1 kali setahun
	17. Memantapkan penggunaan Bahasa Arab oleh guru dalam PdPC dan komunikasi.	YIK	Pelancaran pada tahun 2025

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN SISTEM DAN DASAR PENDIDIKAN ISLAM, PENDIDIKAN TAHFIZ DAN BAHASA ARAB

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	
4. Pemantapan sistem perkaderan kepimpinan masa depan.	18. Menyediakan makmal Bahasa Arab di sekolah-sekolah terpilih.	YIK	2 buah sekolah sepanjang 5 tahun
	19. Menganjurkan aktiviti persatuan acara ilmiah Bahasa Arab, Minggu Bahasa Arab, Hari Bahasa Arab dan memperkasakan bi'ah Arabiyyah.	YIK	Semua sekolah
	20. Menganjurkan kursus/bengkel kepada fasilitator /nuqaba.	YIK	2 kali setahun
	21. Mukhayyam Tarbawi Pimpinan Pelajar.	YIK	1 kali setahun
5. Pemeraksanaan generasi muda kalis masa depan dengan menerapkan Dasar Pendidikan Rabbani Kelantan (DPRK) dan konsep UMI.	22. Kursus Kenegaraan.	YIK	12 siri setahun
	23. Himpunan Perdana Kursus Kenegaraan.	YIK	1 kali setahun
	24. Konvensyen Dakwah dan Tarbiah.	YIK	1 kali setahun
	25. Melaksanakan dan memantau DPRK di seluruh sekolah YIK dan menyediakan laporan kemajuan berjadual.	YIK	Pemantauan 3 kali setahun
	26. Membentuk jati diri dan keyakinan di kalangan para pelajar melalui latihan/kursus.	YIK	Latihan/kursus
	27. Mengembangkan modul DPRK mengikut keperluan semasa.	ILDAN	2 kali setahun
	28. Menambah baik modul pendidikan/program motivasi berteraskan prinsip-prinsip DPRK.	YIK	Sepanjang tahun

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN**BIDANG FOKUS 1****PENGUKUHAN SISTEM DAN DASAR PENDIDIKAN ISLAM, PENDIDIKAN TAHFIZ DAN BAHASA ARAB**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	29. Penarafan Sekolah Rabbani berdasarkan kemajuan pelaksanaan DPRK.	ILDAN	Pelaksanaan pada tahun 2026
	30. Program penghayatan konsep UMI secara berkala.	ILDAN/YIK	Mengenal pasti dan mengaudit sekolah terpilih untuk penarafan (sepanjang tahun) 1 kali setahun
6. Menaik taraf Pondok Moden Antarabangsa (PMA).	31. Menaik taraf Pusat Pengajian Pondok (PPP) di Kandis, Bachok.	YIK	Mulai tahun 2025
	32. Penyelarasan sukatan dengan Pusat Pengajian Pondok YIK.	YIK	Mulai tahun 2025

BIDANG FOKUS 2**PELUASAN PENAJAAN DAN PENEMPATAN INSTITUSI PENGAJIAN KEPADA ANAK-ANAK KELANTAN.**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Menerokai peluang-peluang tempat pengajian di Timur Tengah, Asia dan Eropah.	33. Mengadakan memorandum persefahaman dengan negara-negara yang terpilih bagi membuka peluang pengajian kepada anak-anak Kelantan di luar negara.	YIK/KIAS	2 kali sepanjang 4 tahun

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN**BIDANG FOKUS 3****PELUASAN BANTUAN DAN PELUANG PENDIDIKAN DI SELURUH PELUSUK MASYARAKAT**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA
8. Merapatkan jurang pendidikan dalam kalangan rakyat bagi mengatasi isu keciciran.	34. Memberi bantuan kewangan (biasiswa/pinjaman) kepada pelajar-pelajar yang layak.	YAKIN/MAIK
	35. Memberi bantuan keperluan persekolahan kepada pelajar.	YAKIN/MAIK
	36. Mengenal pasti golongan sasaran untuk pemberian bantuan kewangan kepada pelajar yang tercicir /ketinggalan dalam bidang pendidikan.	YAKIN/MAIK
9. Memperluaskan skop penerangan pendidikan ke kawasan luar bandar.	37. Pelaksanaan program kecemerlangan kepada pelajar-pelajar sebagai pendedahan mengenai hala tuju selepas persekolahan.	YIK

BIDANG FOKUS 4**PEMANTAPAN KEPIMPINAN ULAMA SEBAGAI PENERAJU NEGERI**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA
10. Melahirkan golongan ulama/pakar dalam bidang -bidang yang diperlukan.	38. Menyediakan biasiswa dan pinjaman kepada pelajar cemerlang untuk menyambung pengajian ke peringkat Sarjana dan PhD.	YAKIN

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN**BIDANG FOKUS 5****PEMBUDAYAAN AMALAN MEMBACA**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
11. Pendidikan sepanjang hayat untuk menggalakkan masyarakat membaca melalui Rangka Iqra'.	39. Program Keluargaku Keluarga Membaca.	PPAK	1. Penganjuran setiap 2 tahun sekali 2. 1 Anugerah Ikon Membaca Negeri Kelantan 3. 1 Anugerah Ikon Keluarga Membaca Negeri Kelantan
	40. Hari Iqra' dan Pesta Buku Darul Naim.	PPAK	1. Penganjuran setiap tahun 2. Jumlah Pengunjung 10 ribu orang

BIDANG FOKUS 6**PEMBANGUNAN DAN PELAKSANAAN PENDIDIKAN TVET**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
12. Merelevankan kurikulum TVET dalam sistem pendidikan.	41. Melaksanakan kurikulum <i>Technical Vocational Education and Training</i> (TVET) di sekolah-sekolah YIK terpilih mengikut kesesuaian.	YAKIN	2 buah sekolah dalam tempoh 4 tahun
	42. Pelaksanaan Dokumen Dasar TVET Negara 2030.		Pelaksanaan secara berperingkat bermula tahun 2026

1

BF
7ST
13PT
43

2

3

4

5

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENDIDIKAN**BIDANG FOKUS 7****MENANGANI GEJALA SOSIAL**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
13. Memberi kesedaran dalam menangani gejala sosial.	43. Melaksanakan program/kempen kesedaran kepada pelajar sekolah/IPT.	SPARK, ILDAN	Sekali setahun setiap jajahan (11 kali)

ANUGERAH KECEMERLANGAN
IBN KHALDUN
ISTIADAT KONVOKESYEN KIAS KALI KE-24

WAFER EMAS 0.5G x1
EDISI KHAS PALESTIN

"Tahniah di atas kejayaan yang cemerlang. Semoga terus mencipta kejayaan di masa hadapan."

1

2

4

5

BF
2ST
7PT
25BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENGAJIAN TINGGI

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN IMEJ PENGAJIAN TINGGI SEBAGAI UNIVERSITI PILIHAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Memantapkan sistem pengurusan kualiti berteraskan prinsip UMI di dalam tadbir urus.	1. Mendapatkan pensijilan ISO 9001: 2015.	KIAS	Mendapatkan pensijilan ISO 9001: 2015 pada tahun 2028
	2. Memperkasakan jawatankuasa dan program UMI serta mendapatkan pengiktirafan daripada jawatankuasa pemantauan pelaksanaan program UMI Kerajaan Negeri.	KIAS	Mensasarkan 5 bintang audit UMI pada tahun 2028
2. Menyediakan kemudahan prasarana yang kondusif (infrastruktur dan infostruktur).	3. Menaik taraf kemudahan infrastruktur dan infostruktur.	KIAS	Membina sebuah Pusat Islam (masjid) dan jejantas pada tahun 2028
	4. Membangunkan sistem pengurusan penyelidikan secara atas talian.	KIAS	Mulai pada tahun 2025
	5. Meneliti keberkesanan sistem e-KIAS vol. 1 untuk tujuan pelaksanaan.	KIAS	Dijangka selesai pada tahun 2024
3. Meningkatkan kualiti akademik dan kualiti pencapaian pelajar.	6. Menaik taraf kolej universiti ke universiti.	KIAS	Permohonan menaik taraf kolej universiti ke universiti disasarkan pada tahun 2027

1

2

BF
2ST
7PT
25

3

4

5

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENGAJIAN TINGGI

BIDANG FOKUS 1

PENINGKATAN IMEJ PENGAJIAN TINGGI SEBAGAI UNIVERSITI PILIHAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
	7. Meningkatkan kualiti tenaga akademik dan pelajar melalui pengantarabangsaan.	KIAS	Mobiliti pelajar ke luar negara dan pembentangan tenaga akademik di peringkat antarabangsa setiap tahun
	8. Bengkel kecemerlangan dan latihan kepada pelajar.	KIAS	Mensasarkan penganjurkan bengkel keusahawanan, kewangan dan kesihatan dalam tempoh 5 tahun
	9. Mewujudkan kerjasama yang baik dengan agensi penyedia biasiswa pendidikan.	KIAS	Mensasarkan tambahan biasiswa dalam tempoh 5 tahun
	10. Mengadakan Program Sekolah Angkat, MoU dengan YIK, meningkatkan kerjasama dengan pengetua sekolah YIK dan guru-guru kaunseling (sambung pengajian).	KIAS	Sasaran satu sekolah angkat untuk setiap jajahan. Dijangka selesai pada tahun 2025
	11. Mengadakan kerjasama dan MoU dengan IPT tempatan dan luar negara bagi pengakreditasi MQA.	KIAS	Memastikan semua item MoU dilaksanakan melalui pelantikan PIC
	12. Menyediakan dokumen untuk permohonan akreditasi sementara untuk dimajukan kepada MQA.	KIAS	Sasaran 3 program sarjana dan 2 program kedoktoran selesai pada tahun 2027

1

2

3

4

5

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF	Bidang Fokus
----	--------------

ST	Strategi
----	----------

PT	Pelan Tindakan
----	----------------

SKOP UTAMA: PENGAJIAN TINGGI

BIDANG FOKUS 2

PEMERKASAAN MODAL INSAN RABBANI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Menggalakkan penguasaan pelbagai bahasa sebagai medium dakwah dan asas ketamadunan sesebuah bangsa.	13. MoU bagi kerjasama akademik.	KIAS	Selesai kolaborasi dengan pusat bahasa dalam negara dan luar negara pada tahun 2028
	14. Kursus terjemahan dengan Institut Terjemahan & Buku Malaysia (ITBM) bagi bahasa utama Bahasa Arab, Inggeris dan Mandarin.	KIAS	Mensasarkan 20 orang pensyarah yang menguasai bahasa utama ini (Bahasa Arab, Inggeris dan Mandarin) pada tahun 2028
	15. Memperkasakan pusat bahasa antarabangsa dan terjemahan.	KIAS	Selesai kolaborasi dengan pusat bahasa dalam negara dan luar negara pada tahun 2028
5. Memperkasa Pusat Pembangunan Kemahiran Bertauliah (KIASDEC).	16. Mengadakan lawatan penanda aras.	KIAS	Mengadakan 3 lawatan penanda aras ke pusat TVET pada tahun 2025

1

2

3

4

5

BF
2ST
7PT
25

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENGAJIAN TINGGI

BIDANG FOKUS 2

PEMERKASAAN MODAL INSAN RABBANI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
	17. Menyediakan Kursus Induksi SLDN dan Kursus National Dual Training System (NDTS) kepada <i>trainer</i> dan <i>coach</i> bagi setiap program yang akan ditawarkan.	KIAS	Memenuhi syarat kelayakan yang ditetapkan oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran (JPK) untuk mendapatkan perakuan sebagai personal bertauliah bermula tahun 2024
	18. Mengadakan bengkel pembangunan kertas penerangan.	KIAS	Bermula tahun 2024
	19. Mengadakan kerjasama dengan NGO/ badan korporat/IPT untuk latihan amali perantis.	KIAS	Bermula tahun 2024
6. Meningkatkan kesedaran, kemahiran dan pengetahuan di dalam teknologi AI, IOT, dan robotik untuk pengajaran dan pembelajaran.	20. Menganjurkan latihan berkaitan teknologi mengikut keperluan yang boleh dimanfaatkan kepada guru-guru, para pelajar dan staf berkaitan.	KIAS	Mulai tahun 2025
	21. Melaksanakan penyelidikan dan inovasi mengenai pendidikan digital di Negeri Kelantan.	KIAS	Mensasarkan 2 geran penyelidikan berkaitan inovasi secara kolaborasi bermula tahun 2025

1

2

3

4

5

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF	Bidang Fokus
----	--------------

ST	Strategi
----	----------

PT	Pelan Tindakan
----	----------------

SKOP UTAMA: PENGAJIAN TINGGI

BIDANG FOKUS 2

PEMERKASAAN MODAL INSAN RABBANI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Memperkasakan Negeri Kelantan sebagai hub pendidikan berteraskan inovasi.	22. <i>Smart partnership</i> dengan UiTM dan agensi di bawah Kerajaan Negeri.	KIAS	Tahun 2025
	23. Hub teknologi sentrik.	KIAS	Meningkatkan prasarana pendidikan berteraskan teknologi
	24. Kolaboratif bersama para pelajar IPTA/IPTS dan menyediakan latihan praktikal di bawah agensi Kerajaan Negeri.	KIAS	Mulai tahun 2025
	25. Pusat Latihan Halal.	KIAS	Selesai pada tahun 2024

1

2

3

4

5

 BF
2
ST
6
PT
12

 BF
18
ST
45
PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TEKNOLOGI HIJAU

BIDANG FOKUS 1

PENGALAKAN PERTUMBUHAN TEKNOLOGI HIJAU

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Menggalakkan masyarakat menggunakan sumber sedia ada dan menjimatkan kos tenaga dan air.	1. Program kempen penjimatan tenaga dan air.	KUMH/Jabatan Alam Sekitar/Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)	2 program kempen penjimatan tenaga dan air setiap tahun
	2. Kursus <i>Smart Building</i> terutama dalam bidang elektrik & kejuruteraan.	KUMH/Jabatan Alam Sekitar/Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)	Satu program setiap tahun
	3. Menggalakkan Program Audit Kecekapan Tenaga bagi bangunan kerajaan dan GLC.	KUMH/Jabatan Alam Sekitar/Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)	Mengenal pasti 1 bangunan kerajaan/GLC pada setiap tahun yang berpotensi untuk audit
2. Meningkatkan aktiviti promosi teknologi hijau menggunakan sumber sedia ada dan sisa pepejal.	4. Program Inovasi Kitar Semula Sisa Pepejal, Minyak Masak Terpakai, <i>Black Soldier Fly</i> (BSF) dan sebagainya.	KUMH/PBT	400 tan barangan kitar semula dapat diasingkan oleh masyarakat
	5. Pertandingan kitar semula di sekolah-sekolah Negeri Kelantan.	KUMH/PBT	3 kategori pertandingan iaitu sekolah rendah, sekolah menengah dan sekolah YIK setiap tahun

1

2

3

4

5

BF
2ST
6PT
12BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TEKNOLOGI HIJAU

BIDANG FOKUS 1

PENGALAKAN PERTUMBUHAN TEKNOLOGI HIJAU

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
3. Memperkasa peranan pendidikan teknikal dan vokasional (TVET) dalam teknologi hijau.	6. Mengadakan kursus kemahiran yang bertaraf sijil kemahiran dan sijil kompetensi daripada badan yang diiktiraf dan juga sijil kursus jangka pendek.	KUMH/Jabatan Alam Sekitar/PBT	Perbincangan bersama pihak-pihak terlibat dan pelaksanaan pada tahun 2026
	7. Program-program melibatkan pelajar-pelajar institusi TVET bagi menghasilkan inovasi akar umbi.	KUMH/Jabatan Alam Sekitar/PBT	Perbincangan bersama pihak-pihak terlibat
4. Memperkenalkan teknologi hijau terkini seperti EV, REE dan hidrogen.	8. Mengadakan projek perintis dengan kerjasama institusi pendidikan.	KUMH	Perbincangan bersama pihak-pihak terlibat
	9. Mengadakan kempen kesedaran untuk galakan penggunaan teknologi hijau (solar agro) di peringkat sekolah YIK.	KUMH	Sepanjang masa mulai 2025
5. Menggalakkan agensi kerajaan/syarikat swasta mempraktikkan amalan hijau di dalam aktiviti seharian.	10. Mengadakan Hari Anugerah Amalan Hijau peringkat negeri.	KUMH	Hari anugerah sekolah mampan peringkat sekolah YIK pada bulan Ogos 2025
	11. Memperkasakan Program Komuniti Amalan Hijau Negeri Kelantan ke semua peringkat pihak berkuasa tempatan dan DUN.	KUMH	20 DUN dan 3 PBT melaksanakan program PKAH secara berkala pada tahun 2025

1

2

3

BF
2ST
6PT
12

4

5

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: TEKNOLOGI HIJAU

BIDANG FOKUS 2

MENJAYAKAN PELAN STRATEGIK LAUTAN HIJAU

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Mengemaskini PIPM bagi 2025–2029.	12. Membuat kajian semula terhadap Pelan Induk Pembangunan Mampan (PIPM) Negeri Kelantan 2025–2029.	KUMH	Siap kemaskini tahun 2026

مجلس تراسمين

MAJLIS PERASMIAN
RUAYA CIPTA KOTA BHARU, KELANTAN

PENYERAHAN PRODUK
INOVASI DI BAWAH PROGRAM
MAGRIS/MYIS AKAR UMBI
TAHUN 2022
MAGRIS MYIS
MULTIPLE AIDS FOR PAEDIATRIC REHABILITATION
(MAIDS 5)

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL**BIDANG FOKUS 1****PEMANTAPAN TADBIR URUS DAN PENINGKATAN PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN KERAJAAN DIGITAL**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengukuhkan dasar, polisi dan prosuder ICT Kerajaan Negeri.	1. Membangunkan garis panduan pengurusan dan pembangunan sistem aplikasi.	BPTM/KIGSB	Jawatankuasa pemandu ICT bilangan 1 tahun 2024 meluluskan garis panduan untuk pelaksanaan
	2. Membangunkan Dasar Pendigitalan, Sains, Teknologi dan Inovasi Negeri Kelantan.	BPTM/KIGSB	Dasar ini akan diangkat ke Majlis Mesyuarat Kerajaan untuk kelulusan pada tahun 2024 bagi pelaksanaan
	3. Membangunkan Polisi Keselamatan Siber Negeri Kelantan.	BPTM/KIGSB	Polisi ini akan diangkat Ke Majlis Mesyuarat Kerajaan untuk kelulusan pada tahun 2024 bagi pelaksanaan
2. Memantapkan hala tuju strategik, dasar, polisi dan kerangka model pembangunan digital.	4. Membangunkan Pelan Strategik Pendigitalan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Kelantan (2024–2030).	BPTM	Sasaran disiapkan dengan khidmat rundingan JDN menjelang Disember 2024

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 1

PEMANTAPAN TADBIR URUS DAN PENINGKATAN PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN KERAJAAN DIGITAL

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

AGENSI
PELAKSANA

KPI

5. Kajian semula Pelan Hala Tuju ICT Negeri 2019–2025: Membangunkan Pelan Digital Kelantan 2028.

BPTM/KIGSB

Sasaran dapat dilaksanakan bermula Oktober 2024

6. Membangunkan Pelan Tindakan Ekonomi Digital Negeri Kelantan 2030.

BPTM

Pelan ini dapat dilaksanakan bermula pada tahun 2024

7. Pembangunan Data Raya Kelantan yang melibat sistem, sumber tenaga, pembinaan “content” dan penyampaian secara digital.

BPTM

Sasaran akan dilaksanakan bermula 2026

3. Meningkatkan keupayaan dan kecekapan organisasi digital sektor awam dan GLC.

8. Meningkatkan peranan Kelantan ICT Gateway sebagai *one-stop centre* dalam memajukan ekonomi berasaskan digital.

KIGSB

1. Memperkasa program sedia ada iaitu latihan digital untuk 45 DUN dan usahawan serta program jelajah *go digital* (*go cashless*) untuk setiap daerah/jajahan
2. Penubuhan pusat ekonomi digital GIG.
3. Bancian pekerja ekonomi digital GIG

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 1

PEMANTAPAN TADBIR URUS DAN PENINGKATAN PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN KERAJAAN DIGITAL

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
4. Memantapkan penyampaian perkhidmatan kerajaan digital.	9. Membangunkan aplikasi berpaksikan rakyat.	BPTM/KIGSB	Sebanyak dua aplikasi setahun dapat dibangunkan bermula tahun 2024
	10. Mewujudkan persekitaran pembayaran tanpa tunai di semua agensi Kerajaan Negeri, PBT dan GLC.	BPTM/KIGSB	Sasaran dapat diwujudkan secara berfasa bermula tahun 2025
	11. Membangunkan Kelantan Digital Identity.	BPTM	BPTM mencadangkan supaya Kerajaan Negeri mengguna pakai MyDigital ID Kerajaan Persekutuan
	12. Mewujudkan Sistem Pengurusan Bersepadu bagi perkhidmatan-perkhidmatan Kerajaan Negeri.	BPTM	Sasaran dapat dilaksanakan bermula 2024

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 1

PEMANTAPAN TADBIR URUS DAN PENINGKATAN PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN KERAJAAN DIGITAL

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

AGENSI
PELAKSANA

KPI

13. Mendigitalkan bahan-bahan koleksi perpustakaan (koleksi Kelantan) dan membangunkan sistem pangkalan data untuk akses kepada koleksi Kelantan.

Perbadanan
Perpustakaan
Awam
Kelantan

1. Membangunkan satu sistem pangkalan data 2025-2028
2. Mendigitalkan 1000 muka surat buku/dokumen koleksi Kelantan setahun
3. Memproduksi koleksi digital melalui projek bicara maya @ PPAK atau lain-lain produksi sebanyak 6 episod setahun yang akan dimuat naik di platform media sosial

14. Mempromosi penggunaan aplikasi buku digital berinteraktif (*i-book*) melalui perkhidmatan *u-Library* (Perpustakaan Ubiquitous).

Perbadanan
Perpustakaan
Awam
Kelantan

1. Mengadakan promosi penggunaan aplikasi buku digital kepada 3 agensi setahun
2. Bengkel eksplorasi digital sekali setahun

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 2

PENINGKATAN PERTUMBUHAN INDUSTRI DAN PERLUASAN INFRASTRUKTUR DIGITAL BAGI MEWUJUDKAN EKOSISTEM YANG TERANGKUM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Menggalakkan pertumbuhan industri digital.	15. Menarik pelaburan digital ke Negeri Kelantan.	Bahagian Pelaburan	Sepanjang tahun
	16. Membangunkan mini Lembah Silikon (<i>Silicon Valley</i>) di Negeri Kelantan.	PKINK	Mini Lembah Silikon (<i>Silicon Valley</i>) di Negeri Kelantan dapat mula dibangunkan bermula 2027
6. Meningkatkan keupayaan infrastruktur digital guna sama.	17. Memperluas penggunaan sistem rangkaian negeri bersepadu (Kelantan*net) bagi jabatan/agensi.	BPTM	Sasaran diperluaskan kepada 5 jabatan/agensi pada tahun 2025 dan 5 jabatan/agensi pada tahun 2028
	18. Memperluaskan internet jalur lebar berkelajuan tinggi di sekolah-sekolah di bawah seliaan Yayasan Islam Kelantan dan masjid-masjid di bawah seliaan Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan (MAIK).	BPTM	Sasaran diperluaskan sebanyak 15 <i>site</i> pada tahun 2025 dan 15 <i>site</i> juga pada tahun 2028
	19. Menyediakan perkhidmatan storan secara dalam talian (<i>cloud storage</i>) untuk kegunaan jabatan/agensi Kerajaan Negeri.	BPTM	Sasaran dapat disediakan pada tahun 2025

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 2

PENINGKATAN PERTUMBUHAN INDUSTRI DAN PERLUASAN INFRASTRUKTUR DIGITAL BAGI MEWUJUDKAN EKOSISTEM YANG TERANGKUM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Memperluaskan rangkaian Kelantan*net dan internet jalur lebar berkelajuan.	20. Meningkatkan kadar penembusan dan liputan.	SKMM	2024-2028
	21. Menyediakan kemudahan jalur lebar di semua sekolah YIK.	YIK	2024-2028
8. Mengukuhkan infrastruktur pengurusan kesinambungan perkhidmatan.	22. Menaik taraf utiliti <i>Data Recovery Centre</i> (DRC Machang).	BPTM	Sasaran dapat dinaik taraf pada tahun 2026

BIDANG FOKUS 3

PENINGKATAN KEUPAYAAN SUMBER MANUSIA DAN PENYERTAAN RAKYAT DALAM MEMACU AGENDA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
9. Meningkatkan keupayaan personel digital.	23. Menambah bilangan personel ICT di BPTM (Seksyen Pembangunan dan Operasi) untuk bidang sistem maklumat, aplikasi mudah alih, rangkaian dan pusat data.	BPSM	Dilaksanakan secara berperingkat (sepanjang masa)
10. Meningkatkan literasi dan kemahiran digital.	24. Melaksanakan Program Pembangunan Sains dan Teknologi (PPST) di Negeri Kelantan.	BPTM	Tujuh (7) aktiviti di bawah Program Pembangunan Sains dan Teknologi (PPST) dapat dilaksanakan setahun

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 3

PENINGKATAN KEUPAYAAN SUMBER MANUSIA DAN PENYERTAAN RAKYAT DALAM MEMACU AGENDA

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
11. Meningkatkan taraf sosio-ekonomi rakyat melalui penggunaan teknologi digital.	25. Mendigitalkan sekolah-sekolah YIK sebagai sekolah digital.	KIGSB	10 buah sekolah digital bagi tempoh 2024-2028
	26. Menyediakan Pakej Rangsangan Ekonomi Digital Rakyat Kelantan.	KIGSB	1 pakej rangsangan kepada rakyat bagi tahun 2025
	27. Menyediakan platform pemasaran secara atas talian (digital) berasaskan Teknologi Blockchain.	KIGSB	1 platform pemasaran bagi tahun 2025
12. Menggalakkan penyertaan rakyat dan usahawan yang inklusif dalam aktiviti digital.	28. Mengembangkan penerimgunaan pembayaran elektronik oleh peniaga PMKS dan meningkatkan penggunaan pembayaran secara elektronik oleh pengguna/rakyat melalui Program Jelajah Go Digital.	KIGSB	1. 10 jajahan setahun 2. 40% daripada bilangan peniaga/usahawan yang mendaftar untuk beralih kepada transaksi perniagaan tanpa tunai bagi setiap jajahan
	13. Mewujudkan Seksyen Sains, Teknologi dan Inovasi.	BPTM	Kajian dimulai pada 2025
	29. Mengkaji keperluan dan mewujudkan Seksyen Sains, Teknologi dan Inovasi khusus di bawah BPTM.		

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 4

PEMBANGUNAN INFRASTRUKTUR DAN UTILITI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
14. Memperkasakan dan penguatkuasaan undang-undang mengikut enakmen yang digariskan serta menyelaraskan pusat pangkalan data utiliti yang komprehensif.	30. Permit hak akses dan penggunaan tanah infrastruktur utiliti.	BKI-GIS, BPNK, PLANMalaysia	2024-2028
	31. Tindakan penguatkuasaan secara berkala (rondaan, pemeriksaan, risikan, serbuan, siasatan, pendakwaan).	BKI-GIS, BPNK, PLANMalaysia	2024-2028
	32. Penyediaan pangkalan data utiliti Sistem Maklumat Geospasial (GIS).	BKI-GIS, BPNK, PLANMalaysia	2024-2028

BIDANG FOKUS 5

KEMUDAHAN INTERNET

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
15. Peluasan liputan internet luar bandar.	33. Membina baharu dan memperluaskan infrastruktur komunikasi melalui pembinaan Jaringan Fiber Optik (FTTH), menara telekomunikasi, BWA melalui satelit dan Pusat Sebaran Maklumat Nasional (NADI) di kawasan luar bandar melalui inisiatif jendela di bawah projek USP.	Kementerian Komunikasi, SKMM	2024-2028
	34. Memperkasakan potensi komuniti melalui program ICT dan keusahawanan, penyebaran maklumat serta capaian internet kolektif melalui Pusat Sebaran Maklumat Nasional (NADI) di kawasan luar bandar.	Kementerian Komunikasi, SKMM	2024-2028

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37BF
18ST
45PT
121

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

1

2

3

4

5

BF
6ST
18PT
37

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DIGITAL

BIDANG FOKUS 6

PERKHIDMATAN KOMUNIKASI DAN JALUR LEBAR

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
16. Pembangunan infrastruktur komunikasi iaitu infrastruktur jalur lebar mudah alih dan infrastruktur jalur lebar talian tetap yang lebih teratur dan terancang.	35. Pembinaan menara/struktur komunikasi dan penyediaan laluan gentian optik dalam meningkatkan capaian liputan komunikasi yang menyeluruh di Negeri Kelantan.	BKI-GIS, SKMM. OSA, Telco Provider	2024-2028
17. Meningkatkan kadar penembusan jalur lebar talian tetap di Negeri Kelantan.	36. Pertambahan laluan gentian optik di seluruh Negeri Kelantan.	Telco Provider, SKMM	50% dari isi rumah di Negeri Kelantan diliputi internet jalur lebar tetap (SQ: 26.4%)
18. Meningkatkan liputan jalur lebar mudah alih di kawasan berpenduduk dan di sepanjang jalan utama.	37. Pertambahan bilangan menara telekomunikasi di seluruh Negeri Kelantan bagi meningkatkan rangkaian dan liputan 5G di seluruh Negeri Kelantan.	Telco Provider, SKMM	Liputan jalur lebar mudah alih di kawasan berpenduduk mencapai 100% pada tahun 2025 (SQ: 96.71%, 2023)

1

2

3

4

5

BF
1ST
1PT
4

BF 18	ST 45	PT 121
----------	----------	-----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: INOVASI

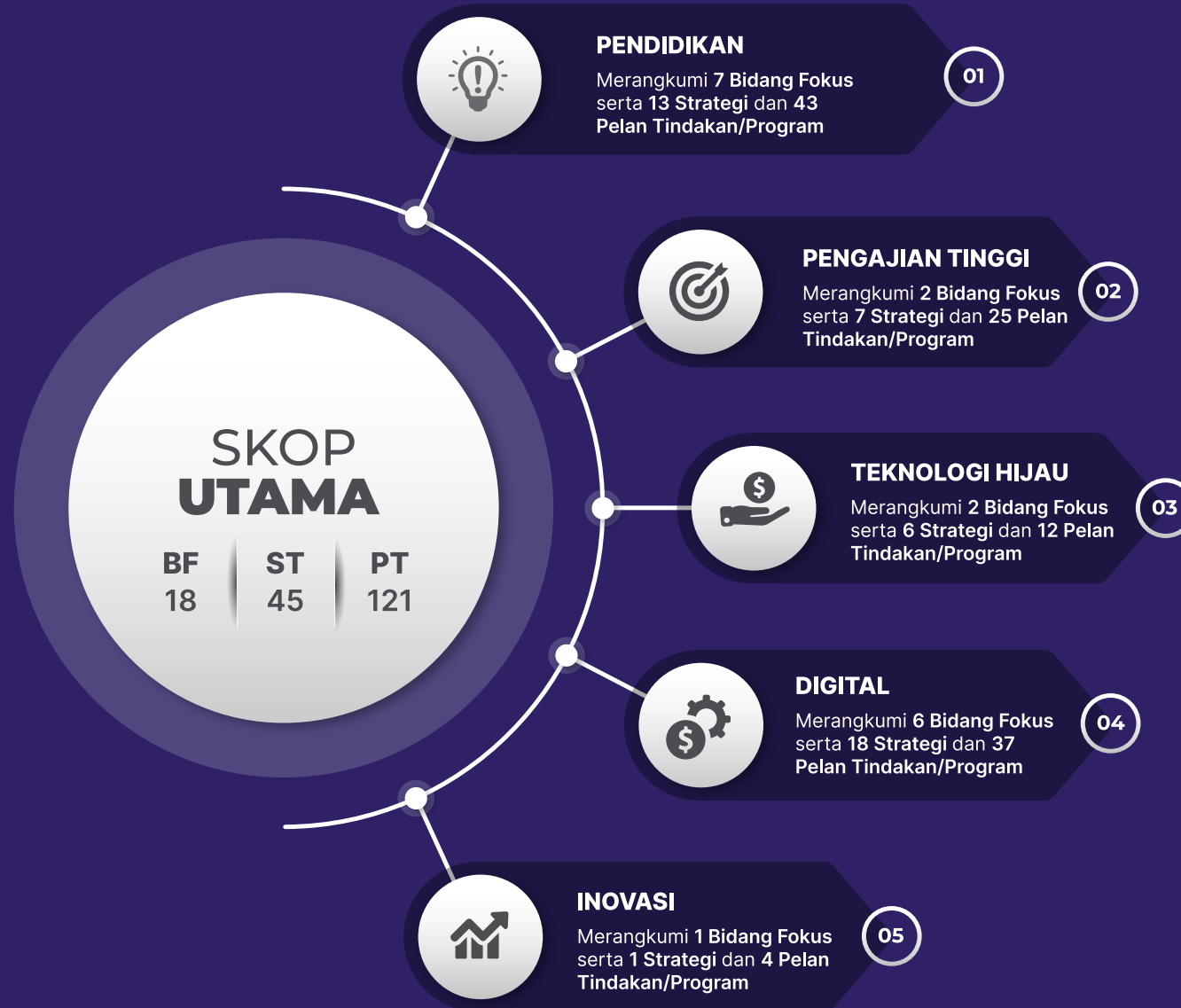
BIDANG FOKUS 1

PEMERKASAAN PELAKSANAAN PROGRAM INOVASI DALAM KALANGAN RAKYAT DI NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Meningkatkan kesedaran, kefahaman, kemahiran dan komitmen anggota terhadap usaha bagi menjadikan kreativiti dan inovasi sebagai suatu budaya dalam organisasi.	1. Penganjuran Majlis Persada Inovasi Perkhidmatan Awam Negeri Kelantan (MPIPA).	Bahagian Pengurusan Korporat	1 kali setahun
	2. Penganjuran Anugerah Inovasi Sektor Awam Negeri Kelantan (AISAK).	Bahagian Pengurusan Korporat	1 kali setahun
	3. Sambutan Hari Inovasi.	Bahagian Pengurusan Korporat	1 kali setahun
	4. Menganjurkan program/aktiviti menggalakkan rakyat untuk membuat inovasi (ciptaan baru).	BPTM	Karnival Robotik dan Inovasi Negeri Kelantan (K-RINK) akan dilaksanakan setahun sekali

RUMUSAN

PORTFOLIO PENDIDIKAN, PENGAJIAN TINGGI TEKNOLOGI HIJAU, DIGITAL DAN INOVASI

Portfolio
JAWATANKUASA 7

**KEBAJIKAN, PEMBANGUNAN KELUARGA
DAN WANITA**

PORTFOLIO KEBAJIKAN, PEMBANGUNAN KELUARGA DAN WANITA

1

2

3

BF	ST	PT
3	20	58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

KEBAJIKAN

2

PEMBANGUNAN KELUARGA

3

WANITA

BIDANG FOKUS

1

1

1

JUMLAH

3

STRATEGI

6

6

8

20

PELAN TINDAKAN

19

17

22

58

TERAS STRATEGIK

PEMBUDAYAAN KEBAJIKAN, PEMBERDAYAAN WANITA DAN PEMERKASAAN KELUARGA SEJAHTERA

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 "KELANTANKU CAKNA"
- 02 "KELANTANKU CAKNA WANITA"
- 03 "KELUARGAKU SYURGAKU"
- 04 PUSAT PEMBANGUNAN WANITA KELANTAN (DARUL NISWAH)
- 05 YAYASAN KEBAJIKAN NEGERI KELANTAN

1

BF
1ST
6PT
19

2

3

BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEBAJIKAN

BIDANG FOKUS 1

MEMBUDAYAKAN CAKNA KEBAJIKAN SECARA BERTERUSAN DI SETIAP LAPISAN MASYARAKAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperkasakan masyarakat cakna kebajikan.	1. Mengadakan Program Karnival "Kelantanku Cakna" dan Sambutan Hari Kebajikan Negeri Kelantan serta Penganugerahan Tokoh Kebajikan.	UKEKWA	2 tahun sekali
	2. Mengadakan kerjasama strategik bersama agensi kerajaan, IPT dan GLC dalam gerak kerja kebajikan.	UKEKWA	2 tahun sekali
	3. Menyediakan program pendidikan/motivasi/bengkel khusus kepada pelbagai lapisan masyarakat.	UKEKWA	1 kali setahun
	4. Menubuhkan Yayasan Kebajikan Negeri Kelantan.	UKEKWA	5 tahun
2. Meningkatkan kebajikan dan jati diri di kalangan OKU.	5. Mengadakan Program Peningkatan Jati Diri Penggiat OKU melalui MPPOK.	UKEKWA	1 kali setahun
	6. Mengadakan Program Kesedaran Masyarakat mengenai isu dan keperluan OKU serta Kempen Pendaftaran OKU melalui Program Jom Daftar OKU.	UKEKWA	1 kali setahun
	7. Mengadakan Persidangan OKU Darulnaim dan Sambutan Hari OKU.	UKEKWA	3 tahun sekali
	8. Menambah baik perkhidmatan sedia ada bagi hal ehwal OKU kepada masyarakat dan penyediaan modul (PDK) bagi pemulihan dan latihan OKU.	UKEKWA	2 kali setahun
	9. Menyediakan satu garis panduan khas pendidikan Fardhu Ain dan al-Quran untuk OKU.	UKEKWA	1 garis panduan
	10. Mengadakan program advokasi bagi dasar OKU Muqarrabun di setiap jabatan/agensi negeri.	UKEKWA	1 program 1 zon

1

BF
1ST
6PT
19

2

3

BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEBAJIKAN

BIDANG FOKUS 1

MEMBUDAYAKAN CAKNA KEBAJIKAN SECARA BERTERUSAN DI SETIAP LAPISAN MASYARAKAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Menambah baik sistem perkhidmatan dan urus tadbir jabatan serta agensi berkaitan kebajikan.	11. Membangunkan Kompleks Kebajikan Berpusat di Madinah As-Salam bagi memberi perkhidmatan kebajikan terbaik kepada masyarakat secara bersepadu.	BKPK	5 tahun
4. Memperkasakan peranan sukarelawan kebajikan.	12. Mengadakan kursus dan latihan berkaitan untuk sukarelawan.	UKEKWA	1 tahun sekali
	13. Menjadikan program kesukarelawan sebagai point merit kepada pelajar YIK.	YIK	1 kali setahun
	14. Menyediakan Skim Latihan 1000 Sukarelawan Sosial Bertauliah.	UKEKWA	5 tahun
5. Memperkasakan ejen/agensi Penyalur Bantuan Kebajikan.	15. Menyediakan latihan pemantapan kepada ejen/agensi kebajikan kerajaan seperti Penyelaras Pembangunan Armalah DUN (PPAD), Penyelaras OKU Parlimen (PPO), MPPOK dan lain-lain.	UKEKWA	1 kali setahun
	16. Menyediakan pelan tindakan dan modul untuk panduan penggerak kebajikan.	UKEKWA	1 modul
	17. Mengadakan seminar, taklimat dan lawatan kerja kepada penggerak kebajikan dari pelbagai peringkat.	UKEKWA	1 kali setahun
6. Menyediakan Skim dan Inisiatif Kebajikan Negeri Kelantan.	18. Menghimpunkan pakar dan pelbagai agensi dalam Majlis Penasihat OKU Negeri (MPON).	UKEKWA	2 kali setahun
	19. Menyediakan Skim Kebajikan dan khidmat nasihat mengikut golongan sasar seperti golongan miskin, penjaga pesakit terlantar, anak yatim, pelajar miskin, warga emas, ibu dan bapa tunggal, OKU, mangsa bencana dan lain-lain.	UKEKWA	Sepanjang tahun

1

2

3

BF
1ST
6PT
17BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN KELUARGA

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKASAKAN INSTITUSI KELUARGA DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN KELUARGA YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Menyediakan satu sistem sokongan keluarga bersepadu.	1. Menambah baik perkhidmatan Mawaddah Centre, Taska Keluarga Mawaddah, Baitu As-Solehah dan Rumah Perlindungan Wanita (Darul Auni) serta meningkatkan kemahiran petugas di fasiliti tersebut.	UKEKWA	1 kali setahun
	2. Menambah baik perkhidmatan bantuan sokongan kepada golongan yang memerlukan seperti khidmat nasihat, sesi kaunseling dan seminar.	UKEKWA/JKM	Sepanjang tahun
	3. Memperkasakan fungsi Jawatankuasa Majlis Pembangunan Keluarga Mawaddah Kelantan.	UKEKWA	1 kali setahun
2. Menyediakan persekitaran yang selamat kepada rakyat.	4. Menyediakan pusat transit untuk gelandangan dan individu yang bermusafir seperti Anjung Teduh dan Pusat Sokongan Sosial Setempat.	UKEKWA	1 pusat
	5. Mengadakan program advokasi keselamatan kepada penyedia perkhidmatan dan semua lapisan masyarakat secara bersepadu.	UKEKWA	Sepanjang tahun
3. Melaksanakan advokasi dan kesedaran kepada ibu bapa dan masyarakat tentang penjagaan dan keselamatan kanak-kanak secara berterusan dan efektif.	6. Memperhebatkan kempen keselamatan dan kemaslahatan kanak-kanak.	UKEKWA/MAIK	Sepanjang tahun
	7. Meraikan sambutan Hari Kanak-kanak peringkat Negeri Kelantan dan mengadakan Majlis Perwakilan Kanak-kanak.	UKEKWA	1 kali setahun
	8. Memberi pengiktirafan kepada jabatan/agensi serta institusi yang membantu pembangunan jati diri kanak-kanak seperti Anugerah Agensi Mesra Kanak-kanak.	UKEKWA	1 kali setahun

1

2

3

 BF
1
ST
6
PT
17

 BF
3
ST
20
PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN KELUARGA

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKASAKAN INSTITUSI KELUARGA DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN KELUARGA YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
4. Memperkasakan usaha membentuk keluarga mawaddah yang sejahtera di dunia dan akhirat.	9. Mengadakan Pakej Keluarga Mawaddah, melatih ibu bapa dengan ilmu keibubapaan serta mengadakan program keluarga kepada golongan rentan dan Ziarah Kasih warga emas.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	10. Memperkasakan peranan lelaki sebagai ketua keluarga/wali seperti program <i>Big Hero</i> , Kem Kepimpinan Bestari, Kempen Ayah sebagai <i>role model</i> , Bengkel Pemerksaan Wali dan Sambutan Hari Bapa.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	11. Melahirkan remaja yang soleh dan solehah seperti Kem Remaja Islam, Kami Pejuang Subuh dan Program Taklif.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	12. Meraikan warga emas melalui program dan pengiktirafan seperti Sambutan Hari Warga Emas Peringkat Negeri dan Sambutan Hari Warga Emas Peringkat Jajahan.	JKM/UKEKWA	1 kali setahun
	13. Memperkasakan Jawatankuasa Pembangunan Warga Emas Negeri dan Jajahan.	JKM	1 kali setahun
	14. Memberi perkhidmatan kepada rakyat seperti menyediakan Pusat Aktiviti Warga Emas, membantu mangsa yang terlibat dengan keganasan rumah tangga dan kes-kes pengemisan.	JKM	Sepanjang tahun

1

2

3

BF
1ST
6PT
17BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN KELUARGA

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKASAKAN INSTITUSI KELUARGA DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN KELUARGA YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Mempelbagaikan insentif kepada golongan yang memerlukan.	15. Memberi insentif kepada pemegang taruh dan keluarga melalui Skim Cakna Suri, Skim Cakna Aulad, Skim Halimatul Saadiah dan insentif penubuhan taska dan lain-lain.	UKEKWA	Sepanjang tahun
6. Memperkasakan penghayatan dasar di bawah pembangunan keluarga di pelbagai peringkat.	16. Melaksanakan Induksi Dasar Keluarga Mawaddah Kelantan, Seminar Dasar Kanak-kanak Fitrah Kelantan dan Induksi Dasar Warga Emas Mukramun Kelantan di dalam pelan tindakan semua jabatan/agensi pelaksana.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	17. Menambah baik pemahaman polisi semua pemegang taruh serta meningkatkan tahap perkhidmatan agensi berkaitan kepada rakyat melalui pemantauan dan kempen.	UKEKWA	Sepanjang tahun

محبة رمضان
Mahabbah Ramadan

MAJLIS BERBUKA PUKU BERS...
PIMPINAN KERAJAAN...
9 RAMADAN 1446H | 10 MAC 2025
DEWASTARBIYAH ISLAMIA...
Anjuran...
Keluarg...

1

2

3

BF
1ST
8PT
22BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: WANITA

BIDANG FOKUS 1

MENDAYAUPAYAKAN WANITA BERKEMAHIRAN TINGGI DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membina dan memperkukuhkan sistem sokongan wanita secara bersepadu di setiap peringkat.	1. Menubuhkan Majlis Pakar Penasihat Wanita Kelantan.	UKEKWA	5 tahun
	2. Menambah baik infrastruktur dan pengurusan di Pusat Pembangunan Wanita (Darul Niswah) dan Pusat Sumber Saidatina Hafsa Negeri Kelantan (PASIH).	UKEKWA	5 tahun sekali
	3. Menaik taraf infrastruktur mesra wanita di 15 DUN Kelantan.	UKEKWA	5 kali setahun
	4. Mengadakan program <i>Leadership Women Empowerment</i> dan sesi libat urus kepimpinan wanita setempat seperti Persidangan Wanita Kelantan serta penganjuran bengkel/latihan berkaitan.	UKEKWA	1 tahun sekali
2. Memperhebatkan advokasi kepada wanita dan masyarakat tentang hal ehwal dan kebajikan wanita.	5. Memperhebatkan kempen kesejahteraan wanita seperti Kempen Kesedaran Kesihatan Wanita dan mewujudkan kumpulan media sosial untuk komuniti wanita di setiap peringkat.	UKEKWA	1 tahun sekali
	6. Mengadakan Karnival Kelantan Cakna Wanita.	UKEKWA	1 tahun sekali
	7. Menggalakkan pengajian sepanjang hayat seperti mengadakan Daurah Wanita Kelantan dan Siri Kuliah Wanita.	UKEKWA	Sepanjang tahun

1

2

3

BF
1
ST
8
PT
22

BF
3
ST
20
PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: WANITA

BIDANG FOKUS 1

MENDAYAUPAYAKAN WANITA BERKEMAHIRAN TINGGI DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
3. Memperkasakan usaha pembentukan jati diri dan kesejahteraan.	8. Melengkapkan wanita dengan ilmu, jati diri, adab, budaya yang tidak bercanggah dengan syariah melalui Program Kembara Wanita Kelantan dan kunjung hormat bersama agensi/jabatan.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	9. Memperkasakan NGO/NGI agar selari dengan penghayatan Islam dan mengadakan Program Ramah Mesra bersama NGO wanita.	UKEKWA	Sepanjang tahun
4. Mempelbagaikan insentif kepada golongan yang memerlukan.	10. Memastikan kebajikan wanita di setiap peringkat terjaga melalui Skim Cakna Hawa dan Program Saringan Kesihatan Wanita dan lain-lain.	UKEKWA	Sepanjang tahun
5. Memperkasakan program-program kemahiran kepada wanita Kelantan untuk lebih produktif dan berdaya saing.	11. Menaik taraf Pusat Pembangunan Wanita Kelantan (PPWK) kepada kolej kemahiran seperti Akademi Kemahiran Wanita Kelantan.	UKEKWA	5 tahun sekali
	12. Mengadakan program latihan kemahiran wanita, Skim Persijilan Kemahiran Malaysia (SKM), latihan untuk usahawan kecil wanita, program kerjasama dengan institusi-institusi kemahiran.	UKEKWA	Sepanjang tahun
	13. Memberi pengiktirafan kepada wanita khusus dalam bidang kemahiran melalui Majlis Graduasi Pusat Pembangunan Wanita Kelantan dan Sambutan Hari Tukang Jahit Peringkat Negeri.	UKEKWA	1 kali setahun
	14. Mengadakan peperiksaan teori dan praktikal Jahitan Darul Niswah di Pusat Pembangunan Wanita Kelantan (PPWK) bagi melahirkan modal insan yang berkualiti dan berdaya saing.	UKEKWA	1 kali setahun

1

2

3

BF
1ST
8PT
22BF
3ST
20PT
58

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: WANITA

BIDANG FOKUS 1

MENDAYAUPAYAKAN WANITA BERKEMAHIRAN TINGGI DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	15. Mengadakan program motivasi seperti orientasi pelatih Pusat Pembangunan Wanita Kelantan (PPWK), kursus pengurusan pelatih dan lain-lain.	UKEKWA	1 kali setahun
	16. Memperkasakan pelatih dan alumni PPWK melalui Koperasi Wanita Ajwa Kelantan Berhad, projek pembangunan dan pengembangan produk dan projek CSR.	UKEKWA	Sepanjang tahun
6. Meningkatkan kemahiran pembangunan jati diri di kalangan penggerak bagi pusat-pusat latihan kemahiran wanita Kelantan.	17. Memberi latihan kemahiran pengurusan seperti Kursus Pengurusan Organisasi Darul Niswah, Bengkel Pemerkasaan Setiausaha NGO dan Kursus Pemantapan Mudarribah Bulanan & Tahunan.	UKEKWA	12 kali setahun
7. Meningkatkan taraf ekonomi wanita dengan memanfaatkan perkembangan teknologi dan keperluan semasa.	18. Menganjurkan kursus keusahawanan wanita berpanduan modul Usahawan Sayyidatina Khadijah.	UKEKWA	1 tahun sekali
	19. Melaksanakan program dan aktiviti berkaitan kemahiran teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) serta pendigitalan industri kreatif.	UKEKWA	1 kali setahun
	20. Menyediakan insentif khas dan bantuan kepada PKMS wanita melalui bantuan Tabung Usahawan Wanita.	UKEKWA	1 kali setahun
	21. Melaksanakan program pendidikan kemahiran, jati diri dan pembangunan ekonomi bagi wanita bandar dan luar bandar melalui program sokongan untuk wanita FELDA orang asli dan program penjana pendapatan wanita bandar dan luar bandar.	UKEKWA	1 tahun sekali

1

2

3

BF
1ST
8PT
22

BF 3	ST 20	PT 58
---------	----------	----------

BF	Bidang Fokus
----	--------------

ST	Strategi
----	----------

PT	Pelan Tindakan
----	----------------

SKOP UTAMA: WANITA

BIDANG FOKUS 1

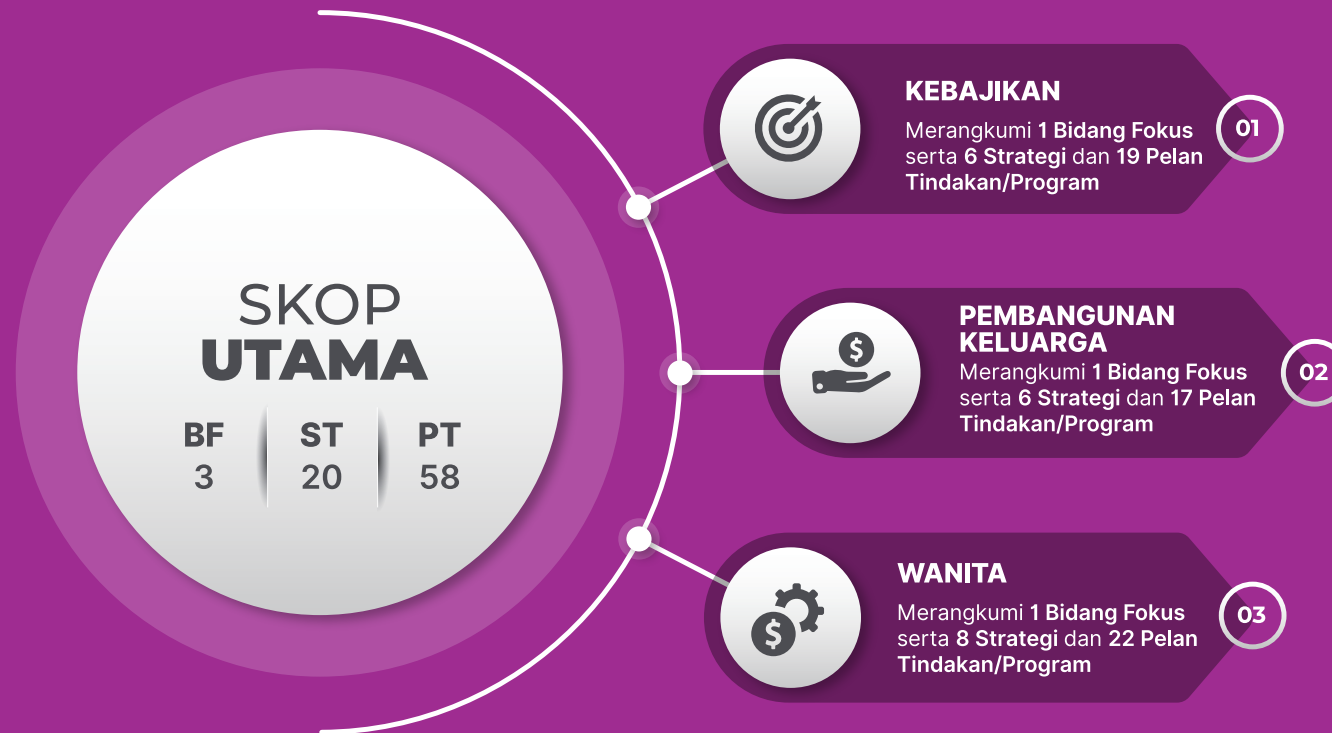
MENDAYAUPAYAKAN WANITA BERKEMAHIRAN TINGGI DAN PENGUKUHAN SISTEM SOKONGAN YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
8. Menambah baik penghayatan dasar di kalangan golongan wanita Kelantan.	22. Melaksanakan Dasar Wanita Solehah melalui Pelan Tindakan dan Seminar Gagasan Wanita Solehah Negeri Kelantan serta program-program berkaitan.	UKEKWA	Sepanjang tahun

RUMUSAN

PORTFOLIO KEBAJIKAN, PEMBANGUNAN KELUARGA DAN WANITA

Portfolio
JAWATANKUASA 8

**PEMBANGUNAN ISLAM, DAKWAH,
PENERANGAN DAN HUBUNGAN
SERANTA**

PORTFOLIO PEMBANGUNAN ISLAM, DAKWAH, PENERANGAN DAN HUBUNGAN SERANTA

1

2

3

4

BF	ST	PT
9	24	41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

PEMBANGUNAN ISLAM

2

DAKWAH

3

PENERANGAN

4

HUBUNGAN SERANTA

BIDANG FOKUS

3

4

1

1

STRATEGI

5

12

4

3

PELAN TINDAKAN

13

15

9

4

JUMLAH

9

24

41

TERAS STRATEGIK

PEMERKASAAN KECEKAPAN KERAJAAN TEMPATAN DAN
PENINGKATAN PEMILIKAN RUMAH

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 MEMBINA GENERASI SOLAT (MGS), MEMBINA GENERASI QURAN (MGQ) DAN MEMBINA REMAJA IMAN (MRI)
- 02 JELAJAH DAEI
- 03 PUSAT TARANUM KELANTAN
- 04 PENSIJILAN INDUSTRI HALAL KELANTAN
- 05 PELAN STRATEGIK PEMERKASAAN SYARIAH
- 06 MENAIK TARAF STRUKTUR JAHEAIK, JKSNK DAN JPSNK
- 07 MUZAKARAH ILMIAH ANTARABANGSA
- 08 MODUL PEMBANGUNAN KEROHANIAN BEKAS PROSPEK
- 09 DASAR PENERANGAN DAN KOMUNIKASI NEGERI KELANTAN
- 10 HUBBUL WATAN

1

BF
3ST
5PT
13

2

3

4

BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN ISLAM

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKASAKAN UNDANG-UNDANG ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengemas kini dan menambah baik enakmen-enakmen berkaitan Hal Ehwal Agama Islam dan Undang-Undang Syariah di semua agensi Pembangunan Islam.	1. Mewujudkan Enakmen Mufti, Enakmen Tasawuf dan Tarekat. 2. Mengemas kini enakmen sedia ada seperti Enakmen Faraid, Enakmen Keluarga Islam, Enakmen Hibah dan Wasiat dan lain-lain.	JMNK/JAHEAIK/MAIK/JKSNK/JPSNK/BAHUU	Sekurang-kurangnya 1 enakmen
2. Memberi kesedaran pendidikan kepada masyarakat.	3. Memperkasakan jentera penerangan dan informasi maya berkaitan undang-undang Islam dan mengadakan program penerangan undang-undang Islam peringkat negeri. 4. Mengadakan khutbah bersiri berkaitan undang-undang Islam.	JAHEAIK	1 kali dalam tempoh 5 tahun 2 kali setahun

1

BF
3ST
5PT
13

2

3

4

BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN ISLAM**BIDANG FOKUS 2****PEMBANGUNAN EKONOMI HALAL**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Menggalakkan pembangunan ekonomi secara Islam melalui pemilikan Sijil Pengesahan Halal Malaysia.	5. Meningkatkan kesedaran pengusaha industri halal untuk mendapatkan Sijil Pengesahan Halal Malaysia.	JAHEAIK	100 permohonan setahun
	6. Mengadakan seminar, bengkel pembangunan ekonomi Islam dan bimbingan pemilikan Sijil Pengesahan Halal Malaysia.	JAHEAIK	3 kali setahun

BIDANG FOKUS 3**MENDAULATKAN AGAMA DAN MEMPERKASAKAN INSTITUSI-INSTITUSI ISLAM**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Mewujudkan institusi Islam baharu dan memperkasakan peranan institusi Islam agama sedia ada.	7. Mewujudkan Pusat Taranum.	JAHEAIK/MAIK	1 pusat
	8. Menambah baik tadbir urus masjid/surau dengan mengemas kini garis panduan dan peraturan di semua institusi masjid/surau.	JAHEAIK/MAIK	5 tahun
	9. Menambah baik infrastruktur serta kemudahan asas masjid/surau.	JAHEAIK/MAIK	5 tahun
	10. Meningkatkan kebajikan ketua-ketua madrasah dan guru-guru pondok.	JAHEAIK/MAIK	1 kali setahun
	11. Membuat penarafan masjid/surau dan penarafan imam.	JAHEAIK/MAIK	1 kali setahun (sekurang-kurangnya 3 bintang 100%)

1

BF
3ST
5PT
13

2

3

4

BF 9	ST 24	PT 41
---------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PEMBANGUNAN ISLAM

BIDANG FOKUS 3

MENDAULATKAN AGAMA DAN MEMPERKASAKAN INSTITUSI-INSTITUSI ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Memperkasa dan menaik taraf perkhidmatan Hal Ehwal Islam.	12. Melaksanakan pengukuhan perjawatan dan pengisian kekosongan perjawatan di JAHEAIK, JKSNK, JPSNK dan Jabatan Mufti.	JAHEAIK/JKSNK/JPSNK/JMNK	Pengisian 90% perjawatan
	13. Menaik taraf Mahkamah Tinggi Syariah kepada 4 peringkat di jajahan (Pasir Mas, Tanah Merah, Machang dan Bachok).	JKSNK/JPSNK	5 tahun

1

2

3

4

BF

4

ST

12

PT

15

BF

9

ST

24

PT

41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DAKWAH

BIDANG FOKUS 1

MEMANTAPKAN AKIDAH DAN MENINGKATKAN KEFAHAMAN SERTA PENGHAYATAN RAKYAT UNTUK MEMATUHI SYARIAH DALAM MELAHIRKAN MASYARAKAT BERAKHLAK DAN MEMPUYAI JATI DIRI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Mempelbagaikan pendekatan dakwah kepada semua golongan masyarakat.	1. Melaksanakan program dakwah tahunan secara berterusan.	JAHEAIK	6 program utama setahun
	2. Mengadakan Program Pemantapan Akidah peringkat jajahan dan negeri.	JAHEAIK	2 kali setahun peringkat negeri 11 kali setahun peringkat jajahan
	3. Menyediakan geran penyelidikan berkaitan akidah dan syariah.	JAHEAIK	1 kali setahun
2. Menghidupkan dan mengadakan majlis-majlis ilmu secara berkala.	4. Menambah baik program tazkirah agensi di jabatan kerajaan dan swasta serta tempat awam mengikut jadual tahunan yang disediakan.	JAHEAIK	300 kali setahun
3. Memantapkan akidah dan kefahaman Islam kepada Saudara Baharu dan Orang Asli.	5. Menambah baik Program Pemantapan Akidah dan Kefahaman Islam kepada Saudara Baharu dan Orang Asli.	JAHEAIK	5 Perkampungan Orang Asli (POS)

1

2

BF
4ST
12PT
15

3

4

BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DAKWAH**BIDANG FOKUS 2****MERAKYATKAN PROGRAM-PROGRAM DAKWAH**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Mewujudkan jaringan kerjasama pintar bersama pelbagai agensi dan NGO dakwah termasuk bukan Islam.	6. Mengadakan Program Kerjasama Pintar Rakan Dakwah bersama NGO Muslim dan bukan Muslim.	JAHEAIK	10 NGO setahun
5. Memperkenalkan keindahan Islam kepada masyarakat bukan Islam.	7. Mengadakan Program Ziarah dan Majlis Mesra Kaum bersama masyarakat bukan Islam.	JAHEAIK/UPKN	4 kali setahun
6. Menyediakan bahan penerbitan dakwah yang bermutu dan menepati keperluan perkembangan dakwah.	8. Mengadakan Bengkel Penulisan Kreatif dan menerbitkan buku serta artikel dakwah.	JAHEAIK	Bengkel 1 kali setahun Penerbitan buku 2 kali setahun
7. Mewujudkan sistem informasi dakwah maya.	9. Menambah baik pengurusan sistem maklumat, media sosial, portal e-Dakwah serta tadbir urus Bahagian Teknologi Maklumat.	JAHEAIK	1 kali setahun

1

2

BF
4ST
12PT
15

3

4

BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DAKWAH**BIDANG FOKUS 3****MERANCAKKAN GERAKAN DAKWAH KEPADA GOLONGAN SASAR DALAM KALANGAN MASYARAKAT**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
8. Membentuk masyarakat yang menghayati kelebihan dan keutamaan peristiwa dan hari kebesaran Islam.	10. Mempelbagaikan kaedah pelaksanaan program bagi hari-hari kebesaran Islam.	JAHEAIK	5 kaedah
9. Menyediakan panduan pembangunan diri kepada bekas prospek di Kelantan.	11. Menyediakan dan melaksanakan modul khas pembangunan diri kepada bekas prospek semasa berada dalam komuniti.	JAHEAIK/YTK	1 modul
10. Mewujudkan medium bermuzakarah ilmiah antara ulama mengenai isu semasa.	12. Mengadakan seminar dan muzakarah secara berkala.	JAHEAIK/YTK	1 modul

1

2

3

4

BF
4ST
12PT
15BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: DAKWAH

BIDANG FOKUS 4

PEMATUHAN KEPADA HUKUM ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
11. Mengadakan kempen pencegahan/ceramah/pameran secara berkala dan sistematik.	13. Mempergiatkan kempen menutup aurat di <i>billboard</i> (papan iklan) dan lain-lain.	JAHEAIK	2 kali setahun
12. Melaksanakan penguatkuasaan undang-undang Syariah secara bersepadu.	14. Mempergiatkan tangkapan bagi kesalahan pelanggaran undang-undang Syariah.	JAHEAIK	300 kes setahun
	15. Melaksanakan hukuman khidmat sosial kepada pesalah Syariah.	JKSNK	3 tahun

1

2

3

4

 BF
1
ST
4
PT
9

 BF
9
ST
24
PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PENERANGAN

BIDANG FOKUS 1

MENYEBARLUAS PERKEMBANGAN SEMASA DAN PENCAPAIAN KERAJAAN NEGERI KEPADA RAKYAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	
1. Merangka dan melaksanakan Dasar Penerangan Negeri Kelantan.	1. Menganjurkan bengkel bagi merangka dan menghasilkan Dasar Penerangan Negeri di semua peringkat.	UPEN/UPKN	1 dasar
	2. Menyelaras program-program penerangan kepada semua pemegang taruh berkaitan dengan Dasar Penerangan Negeri.	UPKN	1 kali setahun
2. Memantapkan kompetensi modal insan dan profesionalisma ejen penerangan (rakan strategik UPKN) untuk penyampaian maklumat yang lebih berkualiti.	3. Menyediakan manual penerangan semasa yang lengkap sebagai rujukan jentera penerangan serta menganjurkan kursus media dan penerangan untuk pemantapan <i>soft skill</i> dan <i>up skill</i> jentera penerangan.	UPKN	5 tahun
	4. Memantau pencapaian ejen penerangan di setiap peringkat.		
3. Memperkasakan medium komunikasi dan interaksi Negeri Kelantan.	5. Mengadakan program libat urus kepada masyarakat di semua peringkat termasuk bukan Islam.	UPKN	4 program setahun
	6. Mengadakan program pemimpin bersama rakyat.	UPKN	1 tahun sekali
	7. Menubuhkan pusat informasi penerangan di lokasi yang strategik.	UPKN	1 penggal, 1 pusat
	8. Membina hubungan kerjasama bersama selebriti dan berpengaruh bagi membantu penyebaran pencapaian kerajaan.	UPKN	5 tahun

SKOP UTAMA: PENERANGAN

BIDANG FOKUS 1

MENYEBARLUAS PERKEMBANGAN SEMASA DAN PENCAPAIAN KERAJAAN NEGERI KEPADA RAKYAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Membina jaringan komunikasi dan interaksi.	9. Mewujudkan koridor perbincangan penerangan empat (4) negeri dan melaksanakan pelan strategik penerangan.	UPKN	5 tahun

1

2

3

4

BF
1ST
4PT
9

BF 9	ST 24	PT 41
---------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: HUBUNGAN SERANTA

BIDANG FOKUS 1

MEMPERKASA PERANAN PERANTAU DALAM PEMBANGUNAN NEGERI YANG MAMPAN

1

2

3

4

BF
1ST
3PT
4BF
9ST
24PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI

1. Memaksimumkan peranan Wisma Perantau dan Portal Sahabat Perantau.
2. Mengoptimumkan peranan warga Kelantan di perantauan melalui Muafakat Perantau.
3. Pemerkasaan fungsi Penghulu Tanpa Mukim Seranta (PTMS).

PELAN TINDAKAN

1. Mengemas kini fungsi Wisma Perantau dan Portal Sahabat Perantau dengan lebih baik.
2. Memperkasakan mobilisasi antara kerajaan dan semua warga Kelantan di perantauan dengan pengemaskinian data lengkap.
3. Merancang program Hubbul Watan bagi meningkatkan kecaknaan warga perantau terhadap negeri.
4. Menjadikan PTMS sebagai penghubung antara anak-anak Kelantan di perantauan dan Kerajaan Negeri.

AGENSI PELAKSANA

UPKN

UPKN

UPKN

KPI

5 tahun

5 tahun

Kehadiran 80%

RUMUSAN

PORTFOLIO PEMBANGUNAN ISLAM, DAKWAH, PENERANGAN DAN HUBUNGAN SERANTA

Portfolio
JAWATANKUASA 9

**BELIA, SUKAN, NGO DAN
PERPADUAN MASYARAKAT**

PORTFOLIO BELIA, SUKAN, NGO DAN PERPADUAN MASYARAKAT

1

2

3

4

BF	ST	PT
8	25	41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

BELIA

2

SUKAN

3

NGO

4

PERPADUAN
MASYARAKAT

BIDANG FOKUS

4

2

1

1

STRATEGI

12

7

3

3

PELAN TINDAKAN

14

18

3

6

JUMLAH

8

25

41

TERAS STRATEGIK

PEMERKASAAN BELIA BERWIBAWA, PEMBANGUNAN SUKAN, NGO BERSAMA KERAJAAN DAN PERPADUAN MASYARAKAT

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 INSTITUSI KEPIMPINAN MASA DEPAN (*KELANTAN FUTURE LEADER*)
- 02 USAHAWAN DIGITAL BELIA KELANTAN (*KELANTAN YOUTH DIGITAL ENTREPRENEUR*)
- 03 *ROAD TO SUKMA 2028*
- 04 PEMBANGUNAN INDUSTRI SUKAN
- 05 KONVENSYEN NGO NEGERI KELANTAN
- 06 KELANTAN MODEL PERPADUAN

BF
4
ST
12
PT
14

1

2

3

4

BF
8
ST
25
PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: BELIA

BIDANG FOKUS 1

PEMERKASAAN GENERASI MUDA KALIS MASA DEPAN (UMUR 15 – 30) KE NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Melahirkan pelapis kepimpinan masa depan.	1. Membangun bakat dan mendayaupaya 10 gaya hidup rakan muda belia Kelantan dan meningkatkan kompetensi belia Kelantan <i>future leader</i> (15-18 tahun)/ <i>Malaysian Future Leader School</i> (Rakan Muda 10+1). • Pusat Aktiviti Anak Muda • Rakan Muda Al-Quran • Rakan Muda Aktif (sukan) • Rakan Muda Demokrasi (politik) • Rakan Muda Muzik • Rakan Muda Niaga • Rakan Muda Bumi • Rakan Muda Prihatin (CSR) • Rakan Muda Litar • Rakan Muda Mahir • Rakan Muda Digital	UBES/JBS	3 program setahun
			Membangun bakat dan kompetensi 4,500 orang belia
2. Membentuk belia yang kompeten dan berkepimpinan.	2. Mewujudkan satu majlis yang mampu memandu golongan belia berdasarkan Dasar Anak Muda Kelantan (DAMAK). • Penubuhan majlis • Perundingan belia Kelantan 3. Memperkasa kepimpinan anak muda Kelantan melalui program-program yang menonjolkan kepimpinan belia (sebagai pemimpin masa hadapan). 4. Melahirkan anak muda yang holistik (rohani, jasmani, kesihatan mental, berilmu dan berintegriti) tanpa memencilkan tatacara, adat budaya dan tradisi Negeri Kelantan. • Anak Muda Al-Quran	UBES	Bilangan program yang dilaksanakan dan bilangan peserta yang terlibat – 4 program utama
		UBES	Sekurang-kurangnya 280 orang anak muda

1

 BF
4
ST
12
PT
14

2

3

4

 BF
8
ST
25
PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: BELIA

BIDANG FOKUS 1

PEMERKASAAN GENERASI MUDA KALIS MASA DEPAN (UMUR 15 – 30) KE NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Memantapkan kefahaman anak muda dan rakyat tentang MBI.	5. Penganjuran program yang dapat memberi input secara langsung/tidak langsung tentang PMBI. - Mukhayyam Perdana Anak Muda - Hari Anak Muda Kelantan	UBES	Program tahunan

BIDANG FOKUS 2

MELAHIRKAN USAHAWAN MUDA YANG BERDAYA SAING DAN BERDAYA TAHAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Membangun bakat dan kompetensi anak muda dalam bidang usahawan digital.	6. <i>Kelantan Youth Digital Entrepreneur.</i>	UBES	5 orang setiap parlimen (70 setahun)
5. Memperkasakan TVET anak muda.	7. Kolaborasi antara UBES dan USIM atau mana-mana institusi.	UBES	50 setahun
6. Memperkasa <i>soft skill</i> anak muda.	8. Memperbanyakkan kursus kemahiran kepada anak muda.	UBES	10 program <i>soft skill</i>
7. Mendidik usahawan muda tentang pengurusan perniagaan.	9. Pembelajaran berterusan di kalangan belia.	UBES	3 program setahun

1

BF
4ST
12PT
14

2

3

4

BF
8ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: BELIA**BIDANG FOKUS 2****MELAHIRKAN USAHAWAN MUDA YANG BERDAYA SAING DAN BERDAYA TAHAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
8. Menyediakan platform bantuan perniagaan atau pembiayaan perniagaan.	10. Membantu usahawan muda dalam menyediakan dana perniagaan. - Kelantan <i>start up initiative – pitching</i> perniagaan - Skim Mikro Kredit	UBES	RM200/10 usahawan
9. Melahirkan insan berkemahiran.	11. Melahirkan insan berkemahiran mesra industri. - Pengambilan peserta program - Penempatan pekerjaan industri - Tukar silang kemahiran	UBES	Minimum 300 setahun

BIDANG FOKUS 3**CAKNA BELIA BERISIKO (AJARAN SESAT, BERMASALAH DAN LAIN-LAIN) MINORITI (OKU) DAN ANTARABANGSA MUDA YANG BERDAYA SAING DAN BERDAYA TAHAN**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
10. Kolaborasi dengan agensi berkaitan seperti Jabatan Penjara, AADK, UKEKWA, JAKOA dan lain-lain.	12. Mengadakan <i>team building</i> , kursus dan program-program yang bersesuaian.	YTK	3 program setahun
11. Mendekati dan mengadakan hubungan dua hala antara pihak kerajaan negeri dan belia antarabangsa.	13. Mendapatkan data/maklumat belia antarabangsa melalui : - Pelantikan Ikon Belia Antarabangsa - Program Pertukaran Belia - Program Kapal Belia - Penyertaan: MyCorps	JBS	1 individu 1 program (sekurang-kurangnya 10 program)

1

BF
4ST
12PT
14

2

3

4

BF
8ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: BELIA**BIDANG FOKUS 4****CAKNA BELIA BERMARUAH**

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
12. Melahirkan anak belia berkredibiliti (stabil dan berkepimpinan) dan cakna kebajikan siswa.	14. Melalui pelaksanaan program seperti : • Agroniaga Muda • Kemudahan mendapatkan lesen motor percuma • G4K <i>Ridercare</i> (Caruman Takaful) • Skim Kontraktor Muda • Kad Siswa Kelantan (It'am Siswa) dan lain-lain	UBES	Jumlah bergantung kepada kewangan semasa

1

2

BF
2ST
7PT
18

3

4

BF
8ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUKAN

BIDANG FOKUS 1

PEMBANGUNAN SUKAN YANG HOLISTIK

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperhebat aktiviti sukan massa di kalangan masyarakat Kelantan.	1. Memperhebatkan kempen amalan gaya hidup sihat.	UBES, JBS	2024 – 2028
	2. Menggubal Dasar Sukan Patuh Syariah Kelantan.	UBES, JBS	Sebelum 2026
2. Memperkasakan sukan berprestasi tinggi.	3. Menyediakan kemudahan sukan dan rekreasi.	UBES	Akhir 2026
	4. Pusat aktiviti belia.	UBES	2024 – 2028
	5. Memperkukuhkan kerjasama antara UBES, MSN, JBS.	UPEN	Jawatankuasa Khusus – mesyuarat secara berkala (2 kali setahun) Akhir 2027
	6. Menyelaras pembangunan fasiliti dan <i>road to SUKMA</i> 2028.	Sekretariat SUKMA, BKPK	
	7. Penganjuran liga yang berprestij.	UBES	Penganjuran liga bagi sukan utama SUKMA 2026
	8. Pembinaan/menaik taraf kemudahan fasiliti sukan.	Sekretariat SUKMA	
	9. Mendayaupaya 10 program gaya hidup rakan muda.	JBS	2024 – 2028
	10. Melaksanakan pematuhan kod sukan selamat.	JBS	2024 – 2028
	11. Menguruskan atlet pelbagai peringkat yang berpotensi melalui penstrukturan pembangunan atlet bersistematik.	MSN	Sebelum 2025
	• Menetapkan sasaran kejohanan sukan peringkat kebangsaan.		
3. Pembangunan atlet.	• Mengenal pasti acara/disiplin sukan yang berpotensi untuk dimenangi.		
	• Menyediakan pakej latihan yang komprehensif.		

1

2

BF
2ST
7PT
18

3

4

BF
8ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: SUKAN

BIDANG FOKUS 2

PEMBANGUNAN INFRASTRUKTUR SUKAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
4. Pembangunan Industri Sukan.	12. Mewujudkan dan melaksanakan struktur pembangunan perniagaan industri sukan yang memberi impak ekonomi.	JBS	2024 – 2028
	13. Memperkenalkan produk pakaian sukan patuh syariah.	JBS, UPEN, UBES	2024 – 2028
5. Menaik taraf infrastruktur sukan sedia ada.	14. Menaik taraf <i>venue-venue</i> sedia ada melibatkan penganjuran SUKMA 2028.	UPEN, BKPK	2026
	15. Menaik taraf infrastruktur sukan sedia ada di bawah kawalan PBT/MSN/JBS.	UPEN	2026
6. Membina pusat baharu atau infrastruktur sukan.	16. Mewujudkan sekurang-kurangnya 3 kompleks sukan komuniti yang baru.	UPEN	2024 – 2028
	17. Membangunkan pusat sukan bagi sukan berprestasi tinggi.	MSN	2024 – 2028
7. Mewujudkan satu padang bola sepak yang kompetitif bagi satu daerah.	18. Pembangunan secara berperingkat bagi satu padang bola satu daerah.	UPEN	2024 – 2028

1

2

3

4

BF
1ST
3PT
3BF
8ST
25PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: NGO

BIDANG FOKUS 1

PENGUKUHAN BUDAYA KERJASAMA NGO DAN KERAJAAN DALAM PEMBANGUNAN KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperkasakan gerak kerja dan jaringan NGO Kelantan.	1. Memperkasakan hubungan NGO dengan kerajaan negeri melalui: - Konvensyen NGO Negeri Kelantan 2024 - Iftar Jamaie NGO Negeri Kelantan - Karnival Permotoran - Pemasyhuran SPN	UBES	3 program
2. Memperkasa NGO di peringkat akar umbi.	2. Melaksanakan aktiviti di peringkat negeri dan jajahan.	UBES	Sepanjang tahun
3. Melahirkan kepimpinan NGO anak muda.	3. Memperkukuhkan kerjasama ahli dalam program yang dirancang. - Bengkel Pengurusan NGO - Sukan Mahabbah Inter NGO	UBES	Sepanjang tahun

SKOP UTAMA: PERPADUAN MASYARAKAT

BIDANG FOKUS 1

KELANTAN SEBAGAI MODEL PERPADUAN MASYARAKAT 2026

1

2

3

4

BF
1
ST
3
PT
6

BF
8
ST
25
PT
41

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
1. Memperkasa prinsip dan komunikasi antara kaum bagi melahirkan keharmonian.	1. Mendidik penggunaan bahasa yang harmoni antara kaum.	UBES	400 NGO
	2. Mengeratkan hubungan antara kaum melalui memperkasakan NGO-NGO.	PEKA, SPW	Program sepanjang tahun
	3. Mengadakan program membugar perpaduan masyarakat. Karnival Perpaduan Masyarakat Peringkat Negeri Kelantan (<i>treasure hunt</i>, gerai jualan dan lain-lain).	UBES	2024
2. Memupuk semangat bermasyarakat antara kaum di kalangan generasi muda.	4. Mengiktirafkan dan menghargai sumbangan anak muda dalam pelbagai kategori: - Anugerah Tokoh Anak Muda - Anugerah Tokoh Perpaduan - Belia Semarak Merdeka - Mr. Awang Selamat Kebangsaan	UBES	Setiap bulan
	5. Memperbanyakkan aktiviti sukan dan rekreasi antara kumpulan pelbagai kaum. - Acara Sukan Mahabbah - Pertandingan Karom - Pertandingan Catur - Festival Seni Bela Diri Kelantan	UBES	1 Kali Setahun
	6. Pelaksanaan program-program berjadual oleh Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN).	JPNIN	Program sepanjang tahun
3. Perpaduan melalui semangat patriotik.			

RUMUSAN

PORTFOLIO BELIA, SUKAN, NGO DAN PERPADUAN MASYARAKAT

Portfolio
JAWATANKUASA 10

**KERAJAAN TEMPATAN, PERUMAHAN,
KESIHATAN DAN ALAM SEKITAR**

PORTFOLIO KERAJAAN TEMPATAN, PERUMAHAN, KESIHATAN DAN ALAM SEKITAR

1

2

3

4

BF 11	ST 28	PT 54
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

BIDANG FOKUS

STRATEGI

PELAN TINDAKAN

1

KERAJAAN TEMPATAN

5

12

26

2

PERUMAHAN

1

3

4

3

KESIHATAN

4

6

16

4

ALAM SEKITAR

1

7

8

JUMLAH

11

28

54

TERAS STRATEGIK

PEMERKASAAN KECEKAPAN KERAJAAN TEMPATAN DAN
PENINGKATAN PEMILIKAN RUMAH

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 MERAKYATKAN KELANTANKU BERSIH
- 02 MPKB-BRI SEBAGAI SEBUAH BANDAR RAYA 2028 DAN MEWUJUDKAN 2 MAJLIS PERBANDARAN
- 03 MEMPERKASAKAN ORGANISASI PBT
- 04 PEMBANGUNAN PUSAT-PUSAT REKREASI BARU
- 05 PENGHASILAN DASAR RUMAH MAMPU MILIK KELANTAN (RMMK) 2025
- 06 MERAKYATKAN KELANTAN SIHAT
- 07 PUSAT 3R DI SETIAP PBT

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 1

MEMENUHI AGENDA KERAJAAN NEGERI IAITU “KELANTAN MAJU RAKYAT SEJAHTERA”

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membuat perancangan pembangunan perbandaran mengikut Rancangan Tempatan (RT) masing-masing.	1. Memantau perancangan perbandaran berdasarkan RT dan <i>zoning</i> kawasan RKK mengikut keperluan.	PLANMalaysia	PBT cadang bandar baru khususnya di jajaran Lebuhraya LTU
2. Mewujudkan komuniti penduduk yang sejahtera, harmoni dan selesa bagi meningkatkan kualiti hidup rakyat.	2. Mewujudkan kawasan zon bersih, indah dan ceria bagi setiap DUN.	PBT	Mewujudkan 1 DUN 1 Jawatankuasa Penduduk (JKP)
	3. Kelantanku Bersih: • Program Jelajah ke PBT. • Program gotong-royong perdana Kelantanku Bersih. • Program gotong-royong bulanan PBT bersama penduduk. • Penguatkuasaan kepada golongan yang tidak mematuhi peraturan pembuangan sampah.	BKT	12 kali setahun
	4. Penyumbangan luar bagi jentera khas kepada PBT.	BKT	2025–2028

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 2

MEWUJUDKAN PBT YANG MENDOKONG ASPIRASI KEPIMPINAN KERAJAAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
3. Pemerkasaan kerajaan tempatan.	5. Menaik taraf MPKB-BRI kepada majlis bandar raya. 6. Menaik taraf MDK-PI dan MDGM kepada majlis perbandaran.	BKT/PBT	Tahun 2028
4. Pemerkasaan undang-undang PBT.	7. Merangka dan menyelaraskan undang-undang kecil dan peraturan-peraturan bagi mengawal pentadbiran kerajaan tempatan Negeri Kelantan termasuk memperakukan segala keputusan Mesyuarat Majlis Negara bagi kerajaan tempatan untuk kelulusan pihak berkuasa negeri: - Memperkasa perkara undang-undang berkaitan PBT. - Kempen kesedaran kepentingan mematuhi undang-undang kepada masyarakat.	BKT	Pewartaan 1 penyeragaman undang-undang kecil yang menyeluruh
5. Memperkembangkan tadbir urus Pihak Berkuasa Tempatan.	8. Menetapkan tempoh perkhidmatan SU di PBT sekurang-kurangnya minimum 3 tahun. 9. Penubuhan Majlis Ketua WHIP PBT Negeri Kelantan (Pengerusi: Timb. Exco). 10. Memperkasa modal insan dan integriti penjawat awam di PBT: - Mewujudkan unit integriti di setiap PBT. - Merangka kursus kepada semua kakitangan PBT mengikut peringkat kumpulan dan wajib 3 hari kursus setahun.	BKT	2024-2028
	11. Menjalankan naziran sekurang-kurangnya setahun sekali di semua PBT.	BKT/BITU	1 kali setahun
		UAD	1 kali setahun

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 2

MEWUJUDKAN PBT YANG MENDOKONG ASPIRASI KEPIMPINAN KERAJAAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
	12. Kajian semula pemilihan ahli majlis mengikut bidang kepakaran: • Menambah baik prosedur pelantikan ahli majlis di PBT mengikut kelayakan dan kepakaran.	BKT	1 dasar berkaitan pemilihan ahli majlis
	13. Penempatan Pegawai Undang-undang di setiap PBT.	BKT	1 PUU di setiap PBT lantikan negeri
6. Memberi pengiktirafan kepada PBT yang cemerlang dari segi: • Kutipan hasil • Pencapaian di peringkat negeri dan kebangsaan • Integriti dan tadbir urus	14. Sambutan Hari Kelantanku Bersih Negeri Kelantan.	BKT	Semua PBT perlu mencapai: • Bandar Bahagia • Bandar Selamat • Bandar Mampan

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 3

MENINGKATKAN INFRASTRUKTUR DAN KEMUDAHAN BAGI KESEJAHTERAAN RAKYAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
7. Membina, menaik taraf dan menyelenggara infrastruktur dan kemudahan asas.	15. Mendaftar semua jalan dan longkang di bawah seliaan PBT ke dalam sistem MARRIS bagi membolehkan jalan dan longkang dinaik taraf menggunakan peruntukan MARRIS. 16. Mewujudkan sistem aduan jalan bawah seliaan PBT. 17. Mewajibkan pemaju untuk menyediakan taman permainan (sebagai syarat kelulusan CCC). 18. Penyusunan semula gerai dan binaan yang tidak mengikut perancangan.	PBT	2024-2028
8. Mewujudkan bandar mampan.	19. Memberi insentif kepada PBT yang mencapai tahap bandar mampan dan bandar paling bahagia. 20. Penyusunan semula aliran trafik dalam bandar bagi menghidupkan bandar lama dan kawasan perniagaan bumiputera.	UPEN/ PLANMalaysia/ PBT/BKT/UAD	Pemarkahan mencapai 90%
9. Memperkasa Program Bandar Selamat.	21. Memastikan semua PBT mengadakan mesyuarat jawatankuasa Program Bandar Selamat sekurang-kurangnya dua kali setahun: • Penukaran lampu jalan konvensional kepada LED. • Mewajibkan pemasangan CCTV di premis-premis perniagaan berlesen.	PBT	2024-2028 2 kali setahun

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 4

MEMPERKASA PEMBANGUNAN ISLAM DALAM ASPEK PERBANDARAN ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
10. Menjadikan semua PBT bercirikan perbandaran Islam.	22. Merangka dasar pembangunan perbandaran Islam dengan jelas dan lengkap: - Mewujudkan perbandaran bercirikan Islam (contoh: peniaga Islam wajib menutup aurat, penutupan premis sewaktu solat, pembinaan bangunan mengadap kiblat, memerkasakan penggunaan tulisan jawi di papan tanda premis). - Memperbanyakkan papan tanda syiar Islam di kawasan PBT.	BKT	2024–2028
	23. Menyemak pengurusan jabatan-jabatan supaya patuh syariah: Melantik JAHEAIK atau Jabatan Mufti Negeri sebagai panel penasihat patuh syariah Negeri Kelantan.	JAHEAIK/ Jabatan Mufti	1 kali setahun

1

BF
5ST
12PT
26

2

3

4

BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KERAJAAN TEMPATAN

BIDANG FOKUS 5

MEWUJUDKAN PBT BERDIKARI DARI SUDUT KEWANGAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
11. Meningkatkan hasil PBT.	24. Mengenal pasti punca hasil baharu: - Membuat semakan semula kadar sewa premis milik PBT mengikut harga semasa. - Membuat penilaian semula bagi pegangan harta yang boleh dikenakan cukai taksiran di setiap PBT (5 tahun sekali). - Meluaskan kawasan kutipan cukai taksiran danewartakan semua pegangan. - Semakan semula bayaran yang layak dikutip oleh PBT (contoh: lesen perniagaan, permit iklan dan FI).	BKT	2024-2028
12. Mengenal pasti pemilikan tanah oleh setiap PBT untuk tujuan pembangunan.	25. Memperkukuh saluran kutipan sedia ada dan saluran kutipan baru serta pembayaran dalam talian. 26. Perolehan tanah oleh PBT. Setiap PBT mempunyai tanah yang berpotensi untuk dibangunkan pada masa hadapan.	PBT	2024-2028

1

2

3

4

BF
1ST
3PT
4BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PERUMAHAN

BIDANG FOKUS 1

PEMERKASAAN PENYEDIAAN RUMAH MAMPU MILIK KELANTAN (RMMK) YANG BERKUALITI, SELESA DAN KONDUSIF KEPADA RAKYAT

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Merancang dan melaksanakan rumah mampu milik di seluruh Kelantan.	1. Melaksanakan penyelarasan pemantauan secara berkala projek-projek rumah mampu milik di seluruh Kelantan: - Projek-projek pembangunan semasa rumah mampu milik di seluruh Kelantan. - Program-program kolaborasi strategik bersama KPKT dan agensi perumahan yang lain. - Kenal pasti tanah kosong untuk laksanakan projek RMMK.	Bhg. Perumahan/ PKINK/PMBK/ KPKT/ Agensi-agensi Perumahan	1 dasar – 2025
2. Memastikan syarat dalam permohonan projek pembangunan perumahan dipatuhi sebagaimana dasar rumah mampu milik dipatuhi.	2. Kaji semula dasar Rumah Mampu Milik Negeri Kelantan: - Libat urus kajian semula dasar. - Pengumpulan data pembinaan rumah oleh pemaju dan persendirian. 3. Memastikan syarat dalam permohonan projek pembangunan perumahan dipatuhi sebagaimana dasar rumah mampu milik dipatuhi.	UPEN/Bhg. Perumahan	2024
3. Menyasarkan peningkatan bilangan program pemilikan rumah mampu milik di seluruh Kelantan.	4. Menyediakan insentif-insentif kepada pemaju yang menyediakan rumah mampu milik: - Program-program insentif seperti pengurangan bayaran <i>fee</i>. - Kemudahan <i>Green Lane</i> kepada pemaju-pemaju yang menyediakan rumah mampu milik.	Bhg. Perumahan	2024–2028
		PBT	Penyediaan Dasar RMMK baharu

1

2

3

4

BF
4ST
6PT
16BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

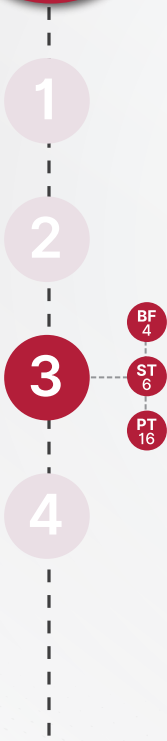
PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KESIHATAN

BIDANG FOKUS 1

KESIHATAN FIZIKAL

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membuat perancangan pembangunan perbandaran mengikut amalan gaya hidup sihat.	1. Menyediakan taman rekreasi di setiap DUN di seluruh daerah Negeri Kelantan.	PBT	2024-2028
	2. Memperkasakan kawasan lapang bagi tempat rekreasi awam dengan menaik taraf infrastruktur dan kemudahan riadah.		
	3. Perancangan pembangunan diintegrasikan dengan budaya gaya hidup sihat.		
	4. Membina landskap mini bagi lot-lot lidi dalam bandar.		
2. Meningkatkan aktiviti fizikal rakyat untuk mengurangkan masalah obesiti dalam kalangan penjawat awam.	5. Mempromosikan pusat atau taman rekreasi yang sedia ada. Contoh: Taman Tengku Anis, Taman Teluk Puteri, Bukit Gedombak Pasir Puteh: - Promosi/hebahan taman rekreasi yang sedia ada melalui media sosial. - Hebahan kepada agensi persekutuan berhubung taman rekreasi melalui surat BKT (pamflet dan media sosial). - Penganjuran program di tempat rekreasi.	BPTM	2024-2028
	6. Mendaftarkan lokasi taman rekreasi dalam carian <i>Google Map</i> .		
	7. Mengembangkan konsep " <i>Wellness Hub</i> " di Kompleks Kota Darulnaim: - Menyediakan premis, peralatan dan pengajar <i>Wellness Hub</i>. - Wajibkan pemeriksaan kesihatan bagi setiap sukuan tahun kepada penjawat awam.		
	8. Memperkasakan program 10 Ribu Langkah: Penglibatan semua jabatan dalam jajaran "<i>Langkahku Sihat</i>".		
		Pejabat Kesihatan Daerah/PBT/ Jabatan Belia Daerah	2024-2028

BF 11 ST 28 PT 54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KESIHATAN

BIDANG FOKUS 2

KESIHATAN MENTAL

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGensi PELAKSANA	KPI
3. Mewujudkan jawatankuasa khas di bawah Kerajaan Negeri.	9. Mewujudkan jawatankuasa kesihatan mental di bawah Kerajaan Negeri melibatkan pelbagai agensi kerajaan dan bukan kerajaan: Mewujudkan jawatankuasa kesihatan mental dan warga emas di bawah pejabat tanah dan jajahan serta peringkat negeri di bawah TSUK pengurusan.	PTJ/BPSM	2024-2028
4. Mempromosikan talian HEAL dan bahan promosi kesihatan mental lain di kawasan-kawasan berisiko.	10. Pewujudan talian-talian berkonsepkan HEAL Kelantan untuk mengelakkan kekangan bahasa/dialek bahasa.	JKN	2024-2028
	11. Mempromosikan talian HEAL sedia ada.	JKN	2024-2028

1

2

3

4

BF
4ST
6PT
16BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KESIHATAN

BIDANG FOKUS 3

PENYALAHGUNAAN BAHAN TERLARANG

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Pelan Strategik Kebangsaan bagi kawalan tembakau dan merokok 2021–2030.	12. Inisiatif Kelantan Bebas Asap Rokok (IKBAR).	JKN/SUK/ FAMOUS	Pewartaan 1 PBT 1 kawasan IKBAR
	13. Penguatkuasaan Akta Kawalan Produk Merokok Demi Kesihatan Awam 2024 (Akta 852).		
	14. VAPE: - Penguatkuasaan penjualan dan pameran vape di premis bawah Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). - Advokasi bahaya vape secara umum. - Advokasi penyalahgunaan bahan terlarang dalam vape.	KKM/PBT	2024–2028

BIDANG FOKUS 4

MEMPERKASA INFRASTRUKTUR KESIHATAN NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Menaik taraf infrastruktur kesihatan Negeri Kelantan.	15. Memastikan Pelan Induk Pembangunan Fasiliti Kesihatan Negeri Kelantan tercapai: Menyesuaikan keperluan dalam RMK.	JKN	2024–2028
	16. Mewajibkan pembangunan baharu untuk menyediakan kemudahan OKU (Contoh: <i>ramp</i> dan <i>petak parkir OKU</i>).	PBT	2024–2028

1

2

3

4

BF
1ST
7PT
8BF
11ST
28PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: ALAM SEKITAR

BIDANG FOKUS 1

MENGURUSKAN SAMPAH BUANGAN DI PUSAT PEMBUANGAN SAMPAH DENGAN TEKNOLOGI BARU

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Menubuhkan pusat kitar semula yang diusahakan oleh komuniti dengan melibatkan warga emas dan wanita suri rumah.	1. Aktiviti berdasarkan barangan kitar semula.	JAS/KUMH/ Semua PBT	
2. Menubuhkan pusat sisa organik dan projek BSF.	2. Menganjurkan aktiviti pembuatan baja kompos untuk pasaran komersial/bengkel.	KUMH/ Kelantan Biotech/ SWCORP/ Semua PBT	Setiap PBT
3. Menubuhkan pusat pengumpulan sisa elektrik dan elektronik terpakai (e-Waste).	3. Membuat pengumpulan berperingkat/pertandingan antara komuniti/pertandingan antara PBT/hebahan kepada masyarakat.	JAS/Semua PBT	
4. Mempromosikan dan menganjurkan pelbagai program kesedaran dan pendidikan alam sekitar.	4. Hebahan melalui media massa berkaitan dengan sisa pepejal dan organik.	KUMH/Semua PBT	24 kali setahun
5. Memaksima kaedah guna semula pembaikan, memperbaharui dan kitar semula bahan sedia ada dan buangan.	5. Hebahan melalui media massa berkaitan dengan sisa pepejal dan organik.	KUMH/Semua PBT	Melebihi 30%

1

2

3

4

BF
1

ST
7

PT
8

BF 11	ST 28	PT 54
----------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: ALAM SEKITAR

BIDANG FOKUS 1

MENGURUSKAN SAMPAH BUANGAN DI PUSAT PEMBUANGAN SAMPAH DENGAN TEKNOLOGI BARU

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
6. Menggalakkan kerjasama dengan semua pihak berkepentingan untuk pembangunan mampan dan lestari.	6. Penubuhan Jawatankuasa Alam Sekitar Negeri Kelantan.	JAS	Pelaksanaan JK 2025
	7. Kerjasama antara Kerajaan Negeri dan NGO alam sekitar bagi kempen kesedaran penjagaan alam sekitar.	Kerajaan Negeri	2024 – 2028
7. Memperkasakan program-program bertemakan “Alam Sekitar, Tanggungjawab Bersama”.	8. Sambutan Hari Alam Sekitar peringkat Negeri Kelantan.	JAS	2024 – 2028

RUMUSAN

PORTFOLIO KERAJAAN TEMPATAN, PERUMAHAN, KESIHATAN DAN ALAM SEKITAR

Portfolio
JAWATANKUASA 11

**PELANCONGAN, KEBUDAYAAN,
KESENIAN DAN WARISAN**

PORTFOLIO PELANCONGAN, KEBUDAYAAN, KESENIAN DAN WARISAN

1

2

3

4

BF 8	ST 29	PT 54
---------	----------	----------

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA

1

PELANCONGAN

2

KEBUDAYAAN

3

KESENIAN

4

WARISAN

BIDANG FOKUS

5

1

1

1

JUMLAH

8

STRATEGI

20

4

3

2

29

PELAN TINDAKAN

27

14

7

6

54

TERAS STRATEGIK

PENJENAMAAN KEUNIKAN KELANTAN DESTINASI PELANCONGAN WARISAN ASIA

FLAGSHIP

PROGRAM/PROJEK MERCU

- 01 TAHUN MELAWAT KELANTAN
- 02 PIAWAIAN PELANCONGAN MESRA KELUARGA
- 03 JAMBATAN GUILLEMARD - JAMBATAN BESI TERPANJANG DI MALAYSIA
- 04 STONG GEOPARK, DABONG, JELI - *PREHISTORICAL CULTURAL HERITAGE*
- 05 LAMAN WARISAN KAMPUNG LAUT, TUMPAT - *LIVING MUSEUM OF KELANTAN*
- 06 JERAM MENGAJI, PASIR PUTEH - *AGRO TOURISM*
- 07 PAKEJ PELANCONGAN PESISIR PANTAI (PENGKALAN CHEPA - BACHOK - PASIR PUTEH)

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 1

MENAMBAH BAIK TADBIR URUS DAN PERUNDANGAN BERKAITAN PELANCONGAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Memperkemaskan perundangan sedia ada yang berkaitan pelancongan.	1. Enakmen Kaedah-kaedah Bayaran Taman Negeri.	BAHUU	Pelaksanaan sepanjang tahun bermula 2024
	2. Menyelaras dan memperkasakan undang-undang kecil berkaitan dengan rumah tamu/ <i>homestay</i> (rumah inap).	BKT/BAHUU	Penyelarasan bermula pada tahun 2025
2. Mewujudkan unit yang berfungsi untuk mengutip satu caj keseluruhan bagi sesuatu tempat pelancongan (bagi mengelakkan caj bertindih).	3. Unit khusus di bawah seliaan negeri ditubuhkan bagi mengendalikan sesebuah tempat pelancongan, contoh: • Stong Geopark, Taman Konservasi Rafflesia.	UPEN	Sekurang-kurangnya 2 unit ditubuhkan
3. Menaik taraf Pusat Penerangan Pelancongan Negeri Kelantan kepada Jabatan/Perbadanan Pelancongan Negeri Kelantan.	4. Penambahan fungsi, peranan dan kakitangan dalam mempromosikan pelancongan Negeri Kelantan.	TIC/ BPSM	Penubuhan bermula 2025
4. Memperkasakan fungsi Jawatankuasa Pelancongan di setiap jajahan.	5. <i>Townhall</i> bersama PBT, NGO pelancongan dan wakil komuniti setempat.	TIC/PBT/PTJ	2 kali setahun

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 2

MEMFOKUSKAN PELANCONGAN SECARA *INBOUND*

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
5. Menambah baik fasiliti sokongan dan kemudahan asas kepada pelancong.	6. Menyediakan kemudahan asas, laluan masuk, parking kenderaan dan sebagainya. 7. Meningkatkan fasiliti pengangkutan air dan darat.	UPEN	Penyelenggaraan akan bermula pada 2025 dan pemantauan akan dibuat setiap bulan sekurang-kurangnya 2 fasiliti air dan darat
6. <i>Highlight</i> produk utama dan pelancongan bandar di Negeri Kelantan.	8. Menyelaras bersama PBT bagi mengetengahkan produk utama di setiap jajahan. 9. Mengindahkan bandar-bandar dengan lampu jalan yang berwarna-warni.	Invest Kelantan, UPEN	2024-2028 2 kali setahun
7. Melantik ejen/agensi pelancongan di peringkat setempat.	10. Melantik <i>local community host</i> dan mengadakan kursus di peringkat jajahan yang terlibat.	PBT	Kursus 2 kali setahun
8. Mengadakan festival yang berunsurkan makanan di sekitar jajahan.	11. Festival makanan, demonstrasi memasak makanan tradisional Kelantan.	PBT	1 kali setahun di setiap jajahan
9. Mewujudkan mercu-mercu tanda ikonik di setiap PBT.	12. Mengetengahkan ikonik tersendiri di setiap jajahan. Sebagai contoh: - Jambatan Guillemard, Tanah Merah - Lata Kashmir, Jeli - Gua Ikan, Dabong - Laman Warisan, Kg. Laut - Jeram Mengaji, Pasir Puteh - Pelancongan di persisiran pantai	PBT	Sepanjang masa 2024-2028

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 3

PENGALAKAN PEMBANGUNAN PRODUK-PRODUK PELANCONGAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
10. Mempromosikan destinasi pelancongan negeri menerusi pakej pelancongan yang menarik.	13. Pembangunan pakej melalui komuniti setempat. 14. Pengenalan pakej-pakej baru seperti Dabong, Jeli dan beberapa kawasan lain yang berpotensi. 15. Membuat promosi secara <i>online</i> dan <i>offline</i> . 16. Memfokuskan kepada agropelancongan (pesta buah-buahan), warisan dan semula jadi, edupelancongan (pelancongan pendidikan).	TIC/ Tourism Malaysia TIC PBT	Pelaksanaan bermula 2025 Sepanjang masa 1 kali setahun
11. Mewujudkan usaha sama dengan agensi/jabatan dan persatuan pelancongan.	17. <i>Townhall</i> bersama pemain industri.	UPEN/ TIC	2 kali setahun
12. Menjalinkan kerjasama bersama penggiat seni negeri bagi menonjolkan bakat dan budaya negeri serta menggalakkan pendaftaran dengan Jabatan Pendaftaran Pertubuhan (ROS).	18. Mengadakan program himpunan penggiat seni budaya Negeri Kelantan.	TIC/ MKN	1 kali setahun

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 3

PENGALAKAN PEMBANGUNAN PRODUK-PRODUK PELANCONGAN NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
13. Memelihara ekopelancongan di kawasan pesisir sungai dan pulau-pulau Kelantan sebagai <i>Marine Heritage Trail</i> .	19. Menggalakkan aktiviti memelihara kebersihan sungai. 20. Mengadakan kempen kesedaran untuk menjaga kebersihan sungai.	TIC/ Tourism Malaysia	Sepanjang masa 2024-2028
14. Menaik taraf lokasi dan produk pelancongan sedia ada agar kekal relevan serta menarik pelancong.	21. Pemantauan berkala oleh Jawatankuasa Kerja di setiap jajahan.	PBT	Sepanjang masa 2024-2028

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 4

MEMPERKASA PROMOSI DAN PENDIGITALAN BAGI MENCAPAI 10 JUTA PELANCONG

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
15. Memperkasakan peranan TIC sebagai agensi pendigitalan semua bahan melibatkan pelancongan Negeri Kelantan.	22. Menambahkan fungsi TIC selaras dengan peranan dan tanggungjawab yang semakin besar. 23. Pengumpulan maklumat, video, gambar dan portal di dalam satu gerbang.	BPSM	Berkuatkuasa mulai 2025
16. Menggiatkan peranan pempengaruh (<i>influencer</i>) sebagai elemen promosi pelancongan negeri.	24. Melantik pempengaruh bagi mempromosi tempat pelancongan negeri dengan konten-konten berkenaan Negeri Kelantan (sekurang-kurang 1 juta pengikut).	TIC/UPEN	Sepanjang masa 2024-2028
17. Mengangkat pelancongan budaya pondok (Serambi Mekah) sebagai tarikan unik pelancongan di Kelantan.	25. Memperkenalkan pakej edupelancongan khusus untuk warga Islam yang berminat mendalami ilmu Islam di samping mengikuti pakej pelancongan lain.	YTK/JAHAEIK/ Persatuan Imam Kelantan	Penganjuran setiap tahun (sepanjang masa)
18. Memperkasakan promosi berkenaan warisan dan kesenian Kelantan.	26. Memperbanyakkan papan tanda warisan dan kesenian di lokasi yang strategik dan menjadi tumpuan pelancong.	TIC/ Perbadanan Muzium	Pelaksanaan berperingkat 2025

1

BF
5ST
20PT
27

2

3

4

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: PELANCONGAN

BIDANG FOKUS 5

MENINGKATKAN KDNK BERASASKAN PELANCONGAN KEPADA RM1 BILLION SETAHUN (BELANJA RM500/KEPALA)

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
19. Kutipan data berasaskan penginapan di hotel/ <i>homestay</i> /rumah tumpangan dan aliran keluar masuk di pintu-pintu utama.	27. Semua hotel/ <i>homestay</i> /rumah tumpangan dan yang seumpama dengannya diwajibkan berlesen di PBT seperti pusat-pusat membeli belah, tempat makanan yang menarik atau lain-lain tempat yang berpotensi.	TIC	Pelaksanaan bermula 2025 sehingga 2028
20. Pembelian daripada pelancong yang berasaskan emas/perak.			

Majlis Penutupan dan
Penyampaian I...
LANTAN TUG of WAR
CHAMP...

rtandinga...
elantan G...

MD Nor...
STADIUM SIR...

2,000

STADIUM, PASIR MAS

1

2

BF 1
ST 4
PT 14

3

4

BF 8
ST 29
PT 54

BF Bidang Fokus
ST Strategi
PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KEBUDAYAAN

BIDANG FOKUS 1

PELANCONGAN BERASASKAN CIRI BUDAYA SETEMPAT DAN NILAI ISLAM

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Mengaplikasikan Maqasid Syariah dalam Sektor Pelancongan Negeri Kelantan.	1. Mengadakan pemantauan kempen tutup aurat dalam kalangan peniaga dan pengusaha industri pelancongan.	TIC/PBT	Pemantauan akan dibuat secara berkala sepanjang tahun
2. Menggalakkan pelancong luar mengenali budaya Islam secara lebih mendalam.	2. Menonjolkan imej persembahan secara Islamik berdasarkan Enakmen Kawalan Hiburan. 3. Memberi kesedaran semasa persembahan kebudayaan yang menekankan nilai Islam dan moral.	JAHEAIK/PBT/PTJ PBT	Sepanjang masa 2024-2028 Sepanjang masa 2024-2028
3. Memperkenalkan keunikan kepelbagaian kaum, budaya dan agama sebagai negeri yang harmoni.	4. Program silang budaya dan persembahan secara bersama antara kaum (<i>road tour</i> setiap jajahan). 5. Jerayawara (<i>roadshow</i>) kesenian dan kebudayaan di setiap jajahan. 6. Mewujudkan perkampungan budaya di setiap jajahan (mengikut kekuatan jajahan masing-masing).	TIC/MKN/PTJ PBT/TIC/JKKN/PTJ PTJ/PBT/UPEN	1 kali setahun 1 kali setahun Sekurang-kurangnya 2 perkampungan budaya
4. Mengekalkan identiti seni dan budaya tradisional Kelantan sehingga ke peringkat antarabangsa.	7. Festival Gasing Antarabangsa (<i>Top Spinning Asean Challenge</i>). 8. Festival Warisan Muzikal (<i>Musical Heritage Festival</i>). 9. Festival Busana Tradisional Antarabangsa. 10. Pertandingan Kesenian dan Kecantikan Unggas. 11. Festival Permainan Rakyat. 12. Kembara Warisan Sungai Kelantan (<i>International Rafting Challenge</i>). 13. Pesta Wau Antarabangsa. 14. Festival Gendang Antarabangsa.	TIC/JKKN/PBT dan PTJ	Pemantauan akan dibuat secara berkala sepanjang tahun

1

2

3

4

 BF
1
ST
3
PT
7

 BF
8
ST
29
PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: KESENIAN

BIDANG FOKUS 1

PELESTARIAN KESENIAN DAN WARISAN SENI BUDAYA NEGERI

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membangunkan Perkampungan Warisan Melayu pertama bersama masyarakat setempat.	1. Memperkasakan Kampung Warisan dengan penambahbaikan kepada kemudahan infrastruktur dan produk pelancongan yang sedia ada.	UMK/MDT	Pelaksanaan bermula 2025
2. Memartabatkan seni sulaman, seni tenunan dan seni lukisan batik serta penghasilan kain batik sebagai warisan turun-temurun negeri.	2. Mewujudkan kajian penyelidikan berkaitan warisan Melayu Kelantan. 3. Mewujudkan badan dalam peringkat negeri berfokus kepada seni sulaman, seni tenunan dan seni lukisan batik serta penghasilan kain batik. 4. Mengetengahkan songket sebagai warisan Negeri Kelantan. 5. Menghimpunkan penggiat-penggiat seni sulaman, seni tenunan dan seni lukisan batik serta penghasilan kain batik melalui penyelarasan bersama mana-mana agensi yang berkenaan peringkat persekutuan bagi mewujudkan latihan kepada agensi pelapis/penggiat seni sulaman.	Kraf tangan	Perbincangan bersama pihak-pihak terlibat dan diangkat ke Majlis Mesyuarat Kerajaan untuk kelulusan pelaksanaan
3. Melahirkan lebih ramai aktivis seni budaya yang menghayati Dasar Membangun Bersama Islam bagi menghasilkan karyawan yang menunjukkan jati diri Kelantan yang sebenar.	6. Menggalakkan aktivis seni budaya memupuk dan melatih generasi baharu. 7. Menggalakkan penganjuran pertandingan/aktiviti seni yang berfokus kepada kesenian budaya negeri.	TIC/MOTAC	Pelaksanaan akan dibuat setelah mendapat kelulusan AMMK

1

2

3

4

BF

ST

PT

BF
8ST
29PT
54

BF Bidang Fokus

ST Strategi

PT Pelan Tindakan

SKOP UTAMA: WARISAN

BIDANG FOKUS 1

PELESTARIAN KEBUDAYAAN MASYARAKAT NEGERI KELANTAN

STRATEGI	PELAN TINDAKAN	AGENSI PELAKSANA	KPI
1. Membuat semakan semula Enakmen Negeri Kelantan.	1. Membuat kajian semula berkenaan Enakmen Muzium Negeri Kelantan bersama agensi-agensi berkenaan.	TIC	Kajian semula akan dilaksanakan bermula 2025
	2. Memperkenalkan keunikan seni bina Islam di bangunan dan monumen bersejarah.	Jabatan Warisan/Perbadanan Muzium/PBT	Secara berperingkat, sepanjang 5 tahun
	3. Memperkenalkan semula susur masa ketamadunan awal masyarakat Kelantan melalui <i>geopark tourism</i> .	Jabatan Warisan/Perbadanan Muzium	Keseragaman akan dibuat bersama semua PBT
	4. Mengangkat nilai budaya masyarakat prasejarah Kelantan dengan pembinaan muzium prasejarah masyarakat Kelantan.	Jabatan Warisan/Perbadanan Muzium	Sasaran pembinaan 1 muzium sejarah masyarakat Kelantan dalam tempoh 5 tahun
	5. Mengkomersialkan kebudayaan prasejarah Hulu Kelantan sebagai produk pelancongan dengan mewujudkan agensi yang mengawal selia pembangunan galeri produk pelancongan negeri.	Jabatan Warisan/Perbadanan Muzium/PBT	Dilaksanakan secara berperingkat sepanjang tempoh 5 tahun
2. Menubuhkan Unit Arkib Negeri Kelantan.	6. Mengenal pasti dan mengumpul dokumen-dokumen warisan Negeri Kelantan.	UPEN/BPSM/BA HUU	Pelaksanaan pengumpulan dokumen (sepanjang tahun)

RUMUSAN

PORTFOLIO PELANCONGAN, KEBUDAYAAN, KESENIAN DAN WARISAN

Catatan

Catatan

Hala tuju

قورقوليو

portfolio

KERAJAAN NEGERI KELANTAN 2024-2028

Berdasarkan PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033

Hala Tuju *قورقوليو*
portfolio
KERAJAAN NEGERI KELANTAN 2024-2028
Berdasarkan PENGHAYATAN MEMBANGUN BERSAMA ISLAM (PMBI) 2023-2033